

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA:
7'50 Ptas. Trimestre
UNIO POSTAL:
15 Ptas. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.353 - Dimarts, 2 de gener de 1923

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

PRIMER ANIVERSARI

Totes les misses que se celebraran avui, dimarts, dia 2 de gener: A Barcelona a la parròquia de Santa Maria de Jesús (Gràcia), a les esglésies de la Casa Provincial de Caritat, dels PP. Carmelites (Granvia Diagonal), PP. Jesuïtes (carrer de Casp), PP. Escolapis de Sarrià, Servas de Maria (carrer Universitat), PP. Salesians (Més Baix de Sant Pere). A Igualada: a les esglésies dels PP. Escolapis i PP. Caputxins, (Missa del Santíssim Sagrament) i a la parròquia del Poble de Teyà, seran aplicades per l'etern descans de l'ànima de

l'Excma. Senyora

Donya Rosa Valls i Valls

Comtesa de Godó

morí el dia 2 de gener de 1922 confortada amb els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica de S. S.

(A. C. S.)

El seu espòs Ramon Godó Lallana, comte de Godó, fills, mare política Antònia de Lallana vídua de Godó, germà Rafel, germana política Francisca Biosca, tia, cosins, *La Vanguardia* i les raons socials *Godó y C.^a, S. en C.*, i *Rafael Valls y Valls*, en recordar a llurs amistats la irreparable pèrdua, els preguen que encomanin a Déu l'ànima de la finada i se serveixin assistir a alguna de les misses, per la qual atenció els quedaran reconeguts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Emm. i Rvdm. senyor Cardenal-Arquebisbe de Tarragona i els Excms. i Il·lms. senyors Nunci de S. S. i Bisbes de Barcelona i Vich, s'han dignat concedir 200, 100 i 50 dies d'indulgència, respectivament, per cada oració o acte de pietat que practiquin.

CAP D'ANY DE LA MORT DE

D.ª Rosa Sanglas Comellas de Nicolau

qui de-cansà en la pau del Senyor el dia 26 de desembre de 1921

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

El seu espòs Josep Nicolau, mare política, germans i germanes polítics, oncles, ties, nebots, cosins i cosines, parents tots (presents i absents) i les raons socials *Hilaturas Viñas S. A., Vidua i Fills de J. Nicolau, i J. Romagosa S. en Cta.*, en recordar tan dolorosa pèrdua als amics i coneguts, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, dimecres, a dos quarts d'onze del matí, a l'església parroquial de Sant Francesc de Paula

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO

AGRAINT L'ASSISTENCIA EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

No es convida particularment

L'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Primat de Tarragona i Bisbes de Barcelona, Vich, Seu d'Urgell i Girona, han atorgat les indulgències de consuetut

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correns núm. 1.

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

CAMISERIA SANS

Boqueria, 32

Gran assortit en corbates

JOIERIA I PLATERIA

DE JOSEP SANOSA, S. EN C.

Especialitat en objectes per a presents

BANYS NOUS, 14

Dr. Montaña dels Hospitals de París. Pell i Venèri. Sant Pau, 28, principal, 2.^a

J. A. Wennberg Metge especialista en malalties de la infància. Consulta. Dimarts, Dijous i Dissabtes, de tres a cinc. Tractaments especials per personal auxiliar, els dimecres i divendres. — Balmes, 90, pral., 1.^a

EL SIGLO

REIS

VARIADISSIM ASSORTIT EN
JOGUINES

I OBJECTES PER A
PRESENT

ELS DIES 1, 2, 3, 4 I 5 DE GENER
**GRANDIOSA
EXPOSICIÓ**

El dia 5 es tancarà l'establiment a les 9 de la nit

REIS

**PARAIGUES
OMBREL·LES
VANOS**

**J. CARDÚS
10-Portaferriusa-10**

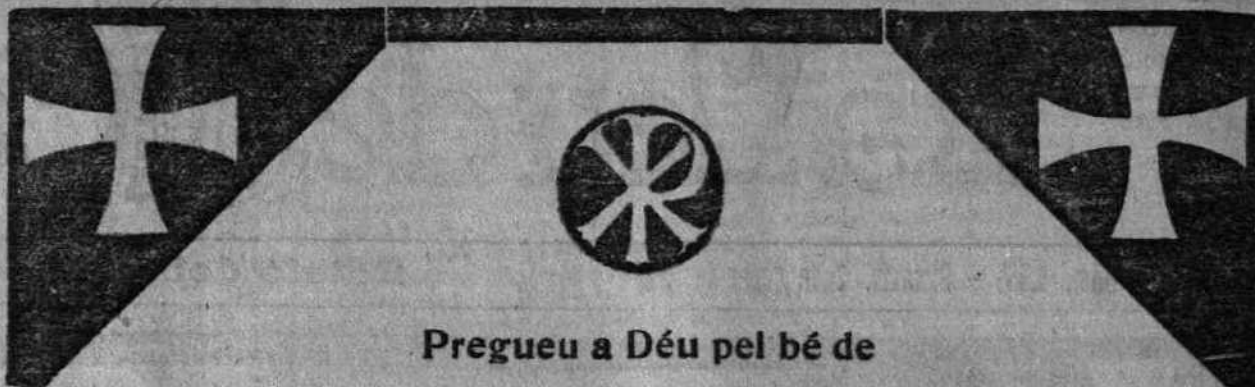
Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMI-MATARO
qualitat superior

LOCALS

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. — Dia
de gener de 1923.
Hores d'observació: A les set, a les
tretze i a les divuit.
Baròmetre a 0° i al nivell de la mar:
756.8, 756.2, 760.4.
Termòmetre sec: 7.8, 13.0, 12.0.
Termòmetre humit: 59, 98, 75.

Humitat (centèsimes de saturació):
73, 60, 45.
Direcció del vent: NE., NO., N.
Velocitat del vent en metres per se-
gon: 4, 1, 5.
Estat del cel: Serè.
Classe de núvols: St.K., K., C.St.
Temperatures extremes a l'ombra:
màxima, 14.5; mínima, 6.8; mínima prop
del sol: 8.0.
Oscil·lació termomètrica: 0.0.
Temperatura mitja: 10.5.
Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0.0 mm.
Recorregut del vent en igual perío-
de: 701 km.
Observacions particulars: No-cap.
El director, E. Alcobé.

Pregueu a Déu pel bé de

Ramon Reventós i Bordoy

qui ha mort havent rebut els Sagraments

(A. O. S.)

Els seus germans, cunyats, nebots i parents tots, en assa-
bentar els amics i coneguts de tan dolorosa pèrdua, els pre-
guen la mercè d'un record piados per al mort i l'assistència a
la casa mortuòria, Casp, 39, per a l'enterrament que serà
avui, dimarts, a les tres de la tarda

El pròxim dijous tindrà lloc, de
set a vuit del vespre, a l'Institut
Francesc (Consell de Cent, 338), una
conferència pública, a càrrec del se-
nyor director de l'Institut, J. J. A.
Bertrand, que versarà sobre:
«François de Curel».

— Foafo-Gilco-Kola-Lecitinat, cura
neurastènia. B. Domènech, Ronda de
Sant Pau, 71.

L'obrer Lluís Ramon Martínez, de
28 anys, sot, va anar a Horta a
reclamar a un tal Ramos (a) «Ran-
xer», uns jornals que li deu.

El Ramos el va rebre amb una ter-
cerola i, ultra amenaçar-lo amb en-
gagar-li un tret, li va causar una
contusió a l'esquena amb un cop
d'arma.

JOIES VILANOVA Unió, 6

Al carrer de la Travessera fou tro-
bat un home a terra, i portat al dis-
pensari de Gràcia morí als pocs mo-
ments, de mort natural.

Presentada la família, manifestà
que es deia Ricard García, de 47 anys,
casat.

Pastilles Germanas

curen la Tos i Refredats, 1.25 caps.

Ahí a la tarda es va declarar un in-
cendi als magatzems de sastreia «El
Faro», del carrer de l'Hospital, degut
a que en tancar al migdia s'havien
deixat enxufada una planxa elèctrica.
Es cremaren una taula de planxar
i uns draps.

Els bombers del Parc aconseguiren
sufocar l'incendi als pocs moments.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al Passeig de Gràcia, encreuament
amb el carrer Consell de Cent, topa-
ren un automòbil i un sidecar, re-
sultant el guaiador d'aquest, Joan Pé-
rez, amb una petita contusió a la
mà dreta.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Al seu domicili, carrer Mitjà de Sant
Pere, 28, segon, al caporal de segu-
retat Macari Balanzuela Farrero, de
46 anys, se li va disparar la pistola
mentre la netejava, ferint el projec-
til a Josepa Gómez Callueta, de 28
anys, casada, causant-li una ferida
a la cama dreta que li fou curada
a la casa de socors de la Ronda de
Sant Pere.

Després passà a l'Hospital de la
Santa Creu.

-Sangrà Pelayo, 11. Lavabos

A la Granvia Diagonal toparen un
automòbil i un tren de Sarrià, pro-
duint-se els dos vehicles avaries de
poca importància, sense haver-hi des-
gràcies personals.

A unes obres del carrer de Gironel-
la hi hagué ahir una batalla entre
Salvador de Felita Delgado, de 44
anys, i Domènec Francesc Boix, resul-

tant aquest amb una ferida lleu a la
cara, feta amb un cop de pistola.
L'agressor fou detingut.

Mobles americans

per a DESPATX

TRAVESSERA, n.º 9
(cantonada Salmerón)

Des d'ahir queda abolit el requisat
del visat dels passaports dels subdits
espanyols que es dirigeixen a Angla-
terra i dels anglesos que vinguin a
Espanya.

REIS

La Orquidea té extens i variat assor-
tit en Necessers, Caixes labor, i Cos-
turers des de pessetes 5.95. Portal de
l'Angel, 15 i 17. — Telèfon A. 4035.

A un magatzem del número 5 de la
plaça de l'Estació de Sant Andreu
s'hi calà foc, cremant-se unes paques
de palla i altres valuades en 325 pes-
setes. Hi acudiren els bombers del
Parc i de la Sagrera.

A la plaça de Rosés, el noi Lluís
Montoy Ramos, que guardava una
moto, volgué pujar-hi, caient i fent-
se una ferida al front que l'obligà a
anar al dispensari de les Cortes.

L'autòmnibus núm. 9119 que fa el
servei del carrer de Muntaner, on la
Companyia dels Tramvies fa obres a
les línies, calgué a la rasa, sense pen-
dre mai ningú, però interrompint el
servei de tramvies durant 25 minuts.

Ahí a la tarda agafà un atac de
reumatisme agut a Miquel Alvarez
Lozano, de 29 anys, havent de con-
duir-lo al dispensari de Casa la Ciu-
tat, i després a l'Hospital de la San-
ta Creu.

El col·legi de senyoretas «Institut
Feminal» ha encarregat les classes de
cants escolars, marxes i danses po-
pulars, al notable mestre de folklore
N. Aureli Campmany.

— Tots els nois s'entusiasmen da-
vant del aparadors del Passeig de
Gràcia, 15, amb els atractius mobles
de jonc i de mèdula per a petits.

En reunió celebrada sota la presi-
dència de don Artur Elizalde, presi-
dent de la Confederació de Cambres
Sindicals Espanyoles de l'Automobil-
isme i Ciclisme, ha quedat consti-
tuit el Comitè organitzador del futur
Saló de l'Automòbil de Barcelona, en
la següent forma:

President, don Eusebi Bertrand i
Serra; vice-president, el delegat de
la Hispano Suïssa; tresorer, don Ar-
tur Lluís Elizalde; vocals, don Fran-
cisc S. Abadal, don Manuel F. Creus,
don Baltasar Fiol, don Antoni Nico-
lau, don Enric Tarida i don Harry
Walker; secretari general, don Nar-
cis Masferrer.

El nou Comitè ha estudiat molt de-
tingudament el pla de la missió a
desenvolupar, acordant retre visita de
cortesia, en els primers dies de la
setmana entrant, als senyors Comis-
saris de l'Exposició d'Indústries Elèc-
triques, on en un dels seus palaus

s'haurà de celebrar la d'Automòbils en
la primavera de 1924.

**ENVANECEOS
DE
VUESTRO CADELLO**

La cabellera, pobre, aspera y
llena de caspa, en vez de ser un
adorno, llega a perder la cara más
bonita. Una cabellera larga y
sedosa en la mujer y abundante
en el hombre, embellece la cara
más vulgar; y el semblante más
melancólico, aparece con gracia
especial con una cabellera exube-
rante, sana y abundante.

Desde que el cabello se pone
áspero, o quebradizo, o lleno de
caspa, debe cuidarse energica-
mente. Algunos masajes diarios
en el cuero cabelludo con la
Loción Lavona, a más de dar al
cabello su belleza natural y
matar los gérmenes de la caspa,
detendrán la caída del pelo y
aumentarán su crecimiento.

De venta en todas las
Perfumerías, Farmacias y
Grandes Almacenes.

Vida religiosa

Avui: El Santíssim Nom de Jesús,
Sant Sordid, bisbe, i Sant Isidor, bis-
be i màrtir. — Demà: Sants Daniel i
Florenti, màrtir, i Santa Genoveva,
verge.

Quaranta hores: Avui, a la Catedral.
Hores d'exposició: De dos quarts de
vuit del matí a dos quarts de sis de la
tarda.

La missa d'avui: El Santíssim Nom
de Jesús, color blanc. — La de demà:
Octava de Sant Joan, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona
dels Àngels, a la seva església. — De-
mà, Nostra Dona de la Providència, al
Pi, privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
la Immaculada Concepció.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Commemo-
ració dels Fideles Difunts, a la seva
capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà,
Torn de del Sagrat Cor de Jesús, a la
mateixa capella.

— Demà, dimecres, a les nou del
matí, a l'església del Convent de Re-
ligioses Carmelites de Les Cortes, farà
la seva professió religiosa la novi-
ciu germana Lluïsa de l'Encarnació
(en el segle senyoreta Lluïsa Toldrà
Vallvé), apadrinant-la en tan solemne

ESTUDI CIRERA

Dies 2, 3, 4 i 5 gener. — Matinés infantils.
Programes complets d'assumptes per a nens.

Aquesta empresa, per a correspondre al favor del públic, no repara en sacrificis i ha adquirit per aquests matins l'exclusiva d'ESTRENA A BARCELONA de la grandiosa pel·lícula

L'OCELL BLAU

adaptació del deliciós conte de Maurici Materlinck.
 Totes les tardes dels dies 2, 3, 4 i 5 de gener

L'OCELL BLAU

els seus senyors oncles, don Joan i donya Anna Sala de Josa. Fa la plàtica el reverend P. Ideons de la Companyia de Jesús. La càpella de música del Pi, dirigida pel mestre reverend senyor Josep Masvidal, prevere, cantarà la missa «Cor meum immaculatum», de Franco, i el «Te Deum», del reverend Masvidal.

Bisbat

SOLENNISSIM OCTAVARI MISSIONER

La Unió Missionera de la Clerecia, d'acord amb el nostre venerable prelat i el reverend senyor rector de Betlem, ha organitzat un solemne Octavari missioner, per tal de donar a conèixer als fidels la gran Obra de la Propagació de la Fe i els grans problemes relacionats amb la conversió dels infidels.

L'Octavari començarà el dia dels Reis. Hi pendran part renomnats oradors sagrats de diferents Ordes religiosos que es dediquen a la conversió d'infidels.

A imitació del celeberrim Octavari de l'Epifania, que cada any se celebra a l'església de San Andrea de la Vall, de Roma, al qual contribueixen tots els Ritus de la Cristiandat, totes les Ordes religioses i les diferents nacionalitats, com homenatge universal de la Humanitat al Diví Infant, en l'Octavari Missioner, organitzat a Barcelona per primera vegada aquest any, es passarà revista a l'obra evangelitzadora de l'Església en totes les missions del món, per tal d'exhortar els fidels a contribuir, perquè aviat es realitzi el desig de l'Església i de Jesucrist, que tots els pobles de la terra l'adorin i li reconguin com a únic Redemptor i Senyor. «Omnia Terra adorant Te».

Oportunament es publicaran més detalls.

—El darrer número de «Acció Franciscana» i «Butlletí Catequístic», de Manresa, publica el següent sumari: «La Puríssima, Patrona de l'Orde Franciscana», mossèn Josep Cardona. — «A Maria Immaculada», poesia, Miquel Costa i Llobera, prevere. — «Glorios Pontificat de Benet XV, terciari franciscà», B. de Barcelona. — «La joventut de Sant Francesc», P. Vicent Fachinetti, Fra David, trad. — «Diàlegs catequístics», doctor don Frederic Santamaría, F. del S., trad. — «De casa nostra», R. Lluís, terciari franciscà.

De Societat

La Junta de Dames de la Creu Roja de Barcelona, en el seu afany de recaptar cabals per a la construcció de l'Hospital de dita entitat, ha organitzat un ball d'etiqueta que es celebrarà a l'Hotel Ritz la nit del pròxim dia 6 del corrent.

Sabent la manera com les distingides dames organitzadores han organitzat altres festes per l'estil, es segur un gran èxit al ball anunciat.

Les principals famílies de nostra bona societat s'han inscrit per al mateix. En la primera llista hi figuren els noms de:

Ducs de Santàngelo.

Marqueses d'Alfons, de Sentmenat,

de Castell-Florite, de Foronda, de Masnou, de Santa Isabel, de Palmerola, de Vilamajor, de Hinojosa de Alava, de Vilanova i Geltrú, de Monsolís, de Camps.

Comtesses de la Vall de Canet, de Figols, de Caralt, de Lavern.

Baronessa de Maldà i de Maldanell, de Segur, de Cuadras, de Güell.

Senyores de Llorach de Mercader, Llauro de Ferrer-Vidal, Sala de Rocamora, Parellada de Ferrer Güell, senyores Isabel Llorach, Cardona, de Roig i Bergadà, Garriga de Conde, Genové de Conde, Ricart, Cortés de Pons, de Aguado, Bosch i Labrés, Salom de Esteva, Madame Foret, Philippt, Bulbena, Puig i Cadafalch, vídua de Ciarana, Garcia-Fàbregas, de Salas, de Bulbena, vídua de Martí, de Seebold, Sentmenat de Mercader, de Jover, de Reynoso, de Andreu, Planas-Russignol, de Balaguer, Sotolongo de Conill, Bey de Uriach, de Montaner, Damians, Ramoneda, Vinas, Soler de Claret, de Esquerdo, vídua de Vernis, Casas-Carbó de Pons, Rafael, Arocas, Ferrater, Calvo, Estruch, Corominas, Julià, Camps, Metger, Medina, Frontera, Granados.

FIVE

Questions socials

MITING DE CONTROVERSIA A MANLLEU

Sogens estava anunciat, es celebrà a la vila de Manlleu, el miting de controvèrsia organitzat per la Unió de Sindicats Lliures.

Feren ús de la paraula alguns sindicalistes de Barcelona, i el president del Sindicat Lliure de Manlleu, Josep Puntí. El secretari de la Unió de Sindicats Lliures de Barcelona, company Baratech, féu una crítica de les teories socialistes, comparant el Socialisme utòpic dels passats segles amb el socialisme modern vinculat en Carles Marx, afirmant que en la pràctica tots dos són utòpics, i exposà els principis doctrinals en els quals es basa el Sindicat Lliure. Intervingué el regidor socialista de Manlleu, Josep Lladó, el qual defensà els socialistes i féu l'apologia de la Unió General de Treballadors i de la revolució de 1917, essent rebutjat brillantment pel company Llorenç Martínez, comptador de la corporació General de Treballadors, el qual atacà les principals figures del socialisme espanyol, citant nombrosos casos en els quals han traïdonat la classe obrera. Afirmà que estigué quinze mesos a la presó a causa de la vaga de 1917, que se'ls abandonà mentre els caps eren tractats a cos de rei i se'ls donava una acta de diputat, de la qual feren ús exclusiu per al seu profit personal. Després exposà la situació dels Sindicats Lliures, als quals defensà. Parlaren també Monjull, Artigas i Planell, qui atacaren els Sindicats Unics, citant fets concrets per a demostrar la superioritat dels Sindicats Lliures.

Acabà l'acte sense el més petit incident desagradable.

MITING SINDICALISTA AL TEATRE DEL BOSQ

Ahí se celebrà el teatre del Bosc un miting organitzat per la «Confederació Regional del Treball».

Presidí l'acte, que transcorregué en mig d'un corrent orde, Josep Roiger, de l'organització de Barcelona. Feren primer ús de la paraula els

CAMISERIA

C. FITÓ

Jaume I, n.º 11

La casa millor assortida en BUFANDES de seda e Iglesia Gran baratura de preus

companyes Comas, de Barcelona, i Garcia i Maurin, de les Representacions de Tarragona i Lleida, respectivament.

Seguidament paria Artal, també de Barcelona, advocant per la unió de l'obrèr.

Parlà després Esgleas Germinal, de Girona, el qual féu versar tot el seu discurs sobre la conveniència de que l'obrèr na de preocupar-se abans que tot d'adquirir una cultura.

Per últim parlà en Pestana, prenent com a tema la necessitat en que estan les organitzacions obreres de comptar amb premsa pròpia.

Acabà sent una crida als obrers perquè unelxin tots llurs esforços en pro de la creació de periòdics que siguin òrgan de la Confederació Regional i portatius de la «Nacional». Féu el resut el president Josep Roiger.

ELS PELLETERS

En el Sindicat Lliure del carrer Guàrdia es reuniran els obrers pelleTERS, per a tractar d'alguns assumptes d'interès, entre ells aprovar els comptes i nomenar nova directiva.

Per l'Ensenyament català

La Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Català a París ha encarregat a l'il·lustre col·laborador de l'Institut d'Estudis Catalans, Mn. Tarré, uns cursos d'Història i Gramàtica, els quals han començat ja en el Casal Català.

Segons les noves rebudes a la «Protectora» és bastant important el nombre d'assistents als dits cursos, demostrant-se així que els catalans de París senten un fort amor a les coses de la nostra terra.

El nou baixador del carrer de Clarís

Ahí al matí s'inaugurà el nou baixador del carrer d'Aragó, encreuament amb el de Clarís, el qual està destinat a la sortida de viatgers, per tal de descongestionar l'actual baixador del Passeig de Gràcia.

La diada dels Reis

La Cavalcada que per a rebre SS. MM. els Reis d'Orient s'està organitzant a l'Ateneu Obrer del districte II, d'aquesta ciutat, promet, com anys anteriors, ésser esplèndida, a

jutjar pels preparatius que es fan en l'esmentada entitat i per les reunions que es vénen celebrant amb el concurs dels senyors regidors de l'Ateneu.

La inscripció augmenta de dia en dia amb la valuosa cooperació d'entitats i personalitats d'aquella barriada, a fi que el repartiment de joguines per als nens pobres sigui un ver esdeveniment benèfic-social.

«D'ací i d'allà»

Ha sortit el número corresponent al desembre d'aquesta popular Magazine que publica l'Editorial Catalana, constituint una agradosa sorpresa als amadors de les coses belles.

Veritablement constitueix un esforç aplegar a Catalunya els valuosos elements necessaris per a produir una revista com la que tots els catalans tenen per seva, i que de tant en tant pugui donar números extraordinaris com el de Nadal d'enguany.

Consta de més d'un centenar de pàgines profusament il·lustrades entre les quals sobresurten esplèndides triomfes representant obres mestres de la pintura referents a Nadal.

El sumari del número donarà una idea de la seva valua, especialment tenint present que és publicat amb bon paper i tipus clars, constituint, tot ell, un encert de l'amic Folch que el dirigeix i dels seus col·laboradors, igualment que del personal dels tallers de l'Editorial Catalana. Per això el donem a continuació.

«El Pessebre, Macerri Gollerichs. — Nit de Cap d'Any (poesia), Hanna Martín. — Els sepulcres dels Reis catalans. D'unes festes futures, Joan Ruiz Porta. — Festes del Centenari de Sant Ignasi. — De l'Homenatge al President de l'Ateneu Democràcia. — La cursa «Penya Rhin». — L'elaboració de llet condensada. Una fàbrica al Montseny, Rodon. — Actualitats. — El Premi Maria Barrientos. — D'Art Fotogràfic. — La nit de Nadal (poesia), Juli Vilà Ortiz. — La Reina dels Jocs Florals de Girona. — Les caricatures esculptòriques d'En Felip Coscolla. — El Pessebre de ma llar, J. Ugas Grau, Pvre. — La perfecta amor, J. Massó Ventós. — La restauració del Contrapàs. — Les pladoses tradicions de Nadal, Valeri Serra i Boldà. — Roses de Sang, J. Martí Marull. — Endreca (poesia), Francesc Recasens. — Impressions de viatge. Un dia al Wiesbaden, Francesc de P. Blasi. — Els Llibres, X. — La vida bíblica a la Moderna Caldea, Sadurn Ximénez. — El miracle del fred i l'escalfor, per E. Borda, J. Ribera i Font, trad. — La tardor sobre el pla (poesia), J. M. Cases de Muller. — Les fonts de gasolina. — Homenatge a la Bandera catalana. — La llet de la Mare de Déu (poesia), Magí Valls i Martí. — L'escenografia en el cinema, Carles Font. — Nadal Imperial, 1811, per E. Coppée, J. Granger, trad. — De la catàstrofe del Port de Barcelona. — Evocacions del Sant Adventiment (poesia), Camil Gels. — Les pintes, Lini. — Cases típiques de l'Alta Baviera, Alfred Baeschlin. — Crònica Catalana, X. — Suplements artístics: L'enterrament de Sant Eloi (retaula). — La Ciutat de Barcelona acollint les civilitzacions passades, per Josep Triadó. Estatua que coronarà el monument «Als morts de la Gran Guerra», per Josep Clarà. — L'adoració dels Reis, per Van Eyck. — Coberta, per F. Canyelles.

El preu d'aquest número extraordinari és de 150 pessetes, i ha constituït un èxit de venda.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Ramon Reventós i Bordon, Avui, a les tres, Casp, 39.

FUNERAL

N'Eusebi Coromina i Puigoriol, vídua d'Emília Carulla i Ferrer. Morí el 4 de desembre de 1922, als 75 anys, a Santa Eulàlia de Puigoriol (Lliria). Misses el 18 de gener, a l'església de la població.

En Josep de Sitjar i Llopis. Morí el 30 de desembre passat, Avui, dimarts, a dos quarts d'onze, a la parròquia de la Concepció.

Donya Concepció Castells i Reixachs. Morí el 24 de desembre passat, Avui, dimarts, de sis a dotze, a la parròquia de Santa Anna.

ANIVERSARIS

Donya Rosa Valls i Valls, comtessa de Godó. Morí el 2 de gener de 1922. Misses, avui, dimarts, a la parròquia de Santa Maria de Jesús, de la Mercè, església dels PP. Carmelites (Diagonal), dels PP. Jesuïtes (Casp), PP. Escolapis de Sarrià, Serres de Maria i dels PP. Salesians «Baix de Sant Pere».

Donya Joaquina Campmany i Palhisa, de Campmany. Morí el 26 de desembre de 1921. Demà, a les deu, a la parròquia de la Concepció.

N'Andreu Carbonell i Payés. Morí el 5 de gener de 1922. Demà, a dos quarts d'onze, a la parròquia de Santa Anna.

Na Teresa Subirà Lluvia. Morí el 31 de desembre de 1921. Demà, a l'església de Nostra Senyora de Pompeia.

Na Rosa Sanglas i Comellas de Nicolau. Morí el 26 de desembre de 1921. Demà, a dos quarts d'onze, sufragis a la parròquia de Sant Francesc de Paula.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Josep Ventosa i Auguets. Ha mort als 75 anys. Enterrat el diumenge, al Cementiri Nou.

En Josep Casanovas i Elias. Ha mort als 76 anys. Enterrat ahir matí, al Cementiri Nou.

En Francesc Climent i López. Ha mort als 76 anys. Enterrat el diumenge, al Cementiri Nou.

Donya Leonor Ribot i Sindreu, vídua de Josep Perquer. Ha mort als 70 anys. Enterrada el diumenge, al Cementiri Nou.

El nen Albert Lluç i Wiederkehr. Ha pujat al Cel als nou mesos. Enterrat el diumenge.

N'Ignasi de Longa i Erquiaga. Enterrat el diumenge, al Cementiri Nou.

N'Alfons Avila i Armellones. Ha mort als 35 anys. Enterrat el diumenge, al Cementiri Nou.

En Casimir Bagà i Claramunt. Enterrat el diumenge, al Cementiri Nou.

Donya Lluïsa Fie i Toyó, vídua de Josep Gili. Ha mort als 82 anys. Enterrada ahir al matí, al Cementiri Vell.

Donya Teresa Torres i Soló, vídua de Joaquim Company. Enterrada ahir al matí, al Cementiri de Les Corts.

En Joan Mantresa Martorell. Ha mort als 73 anys. Enterrat el diumenge, al Cementiri d'Arenys de Mar.

En Joan Roqueta i Gramunt. Enterrat ahir al matí al Cementiri Vell.

En Josep Alfonso i Martínez. Ha mort als 65 anys. Enterrat ahir al matí, al Cementiri de Les Corts.

En Carles Camps i Santos. S'avisarà oportunament l'hora del sepeli.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

BOMBES A LISBOA

Madrid, 1, 2 tarda.
El sots-secretari de la Presidència, en rebre aquesta tarda els periodistes, ha facilitat el següent telegrama cursat pel nostre ministre a Lisboa:

«Aquesta nit han esclatat, en diversos llocs de la població, set bombes, col·locades algunes prop la residència del governador civil i al Consolat d'Itàlia, als quals edificis n'escatà la setmana passada una altra, encara que no causà dany».

No hi ha hagut víctimes i encara que la població presenta aspecte normal, diu la premsa que les legacions, esglésies i altres edificis han estat vigilats durant la nit passada».

L'ALT COMISSARI, MALALT

Per referències facilitades avui a la Presidència i a Governació, es sap que avui el doctor Ergueta ha visitat el cap del Govern per a donar-li compte que l'Alt Comissari al Marroc, senyor Villanueva, havia tingut necessitat de fer llit el dia d'ahir per haver-se'n declarat una bronquitis, havent passat la nit amb 39 graus de febre.

Té també un flemó a l'avantbraç. Encara que no s'ha presentat gravetat, la malaltia l'impossibilita de marxar al Marroc el pròxim dimecres, tal com estava pensat i decidit.

EL SANT DEL PRESIDENT

El cap del Govern ha rebut avui nombroses felicitacions amb motiu del seu Sant.

El president del Consell, segons anfe costum, tenia el propòsit de passar el dia d'avui al camp, però no ho ha fet per tenir molt malalta una néta, filla de la senyora de Viciu.

DE LA PRESIDENCIA

El sots-secretari de la Presidència ha manifestat avui que demà, després de despatxar amb el Rei, es quedarà el president al Palau per assistir a la presentació de credencials del nou ambaixador d'Itàlia.

A la tarda se celebrà Consell de Ministres a la Presidència. Es reuniran a dos quarts de sis.

DE GOVERNACIO

En rebre avui el ministre de la Governació els periodistes ha dit que ahir havia reunit el director general de Seguretat, el de Sanitat i el governador civil, per tractar dels problemes d'higiene a Madrid.

«I d'higiene moral?» ha insinuat un reporter, al·ludint la campanya contra el joc.

«A propòsit d'això» ha respost el duc d'Almodóvar—els diré que mit passada foren tancats alguns centres i casinos on es jugava.

Entre els locals clausurats hi figuren l'ideja Rosales i el Turó Parc.

NOTES DEL PALAU

A les sis de la tarda d'ahir es cantà a la capella del Palau un solemne Tèdum amb motiu d'ésser el dia últim de l'any.

Oficià el bisbe de Sión, qui pronuncià una sentida plàtica desitjant que calguin damunt d'Espanya durant l'any 1923 tota classes de ventures. Assistiren a la cerimònia religiosa tota la família reial, des de les tribunes baixes.

Al temple hi havia els caps del Palau i molts grans d'Espanya, majordoms i gentils homes.

—Acompanyat del duc de Maceda, el marquès de Viana i el comte de Gavia, ha sortit aquest matí, en automòbil, el Rei, cap al Pardo, d'on es proposa tornar a últimes hores de la tarda.

—El pròxim dia 3 se celebrà al Palau l'acostumat banquet de gala al cos diplomàtic estranger.

Acabat el banquet hi haurà la recepció d'agregats i secretaris, i finalment un concert.

—El dia 6 se celebrà capella pública al Palau, amb motiu de la festivitat dels Reis.

—Encara que es digué que durant aquesta setmana seria imposada a la Reina Victòria la condecoració de la Rosa d'Or, que li ha estat concedida per SS. el Papa, sembla que s'ha ajornat la imposició fins després de la Quaresma, data en què vindrà a Madrid un ambaixador especial de Roma, portador de la dita condecoració.

—Del dia 6 al 8 es esperada a Ma-

drid la comtessa de Salm Salm amb els seus fills.

—La infanta Isabel, acompanyada de la senyoreta Beltran de Lás, ha estat aquest matí al Palau per a fer ofrena als infants d'alguns objectes, amb motiu d'any nou.

DELEGAT REGI

Ha estat admesa la dimissió del càrrec de delegat regi de primera ensenyança de Valladolid, a don Lluís Altolaguirre, nomenant-se per a substituir-lo a don Casari Marceño Aguirre.

MORTS A L'ESTRANGER

Madrid, 1, 4'15 tarda.
El consol d'Espanya a Sant Salvador participa al ministeri d'Estat la mort dels subdís espanyols Miguel Lafont Trilla, natural de Mataró, i Ramon Rovira Mir, natural de Sitges.

L'EXPROPIACIO FORCOSA

El Consell d'Estat té acabada una moció que es proposa presentar al Govern, demanant que es procedeixi a una ràpida i total transformació de la Llei d'Expropiació forcosa.

EL JURAT

Un dels projectes que es proposa envestir el ministre de Gràcia i Justícia, és el de la reforma de la Llei del Jurat, encara que sense modificar-ne l'essència.

Es proposa el comte de Romanones voltar la funció del Jurat de la independència i equanimitat necessàries per a evitar els repetits abusos de les sentències d'impunitat que han servit per a desprestigiar el funcionament del tribunal popular.

ESPAÑA I PORTUGAL

El ministre del Treball, senyor Chaparrieta, ha manifestat que està preparant una sèrie de disposicions encaminades a estreynar els llaços comercials entre Espanya i Portugal.

CANDIDATURA

Els ateneistes madrilenys, en unió d'alguns altres elements, segueixen realitzant treballs per a presentar una candidatura per Madrid, que dindrà per bandera la depuració de responsabilitats.

CONCURS

La «Gaceta» publica una Reial ordre de Guerra disposant que s'ajusti a les bases que es publiquen el concurs internacional de proposicions per a l'adquisició d'una finca a Madrid, destinada al primer Diposit de Remunta.

PARTIDES D'ESCACS

Ha arribat a Madrid el famós jugador d'escacs Alequin, el qual demà jugarà trenta partides ahir al Liceu d'América.

ELS RECARREOS DUANERS

La «Gaceta» publica les següents RR OO. de Finances:

«S. M. el Rei (q. D. g.) s'ha servit disposar que les cotitzacions que han de servir de base durant el mes de gener vinent per a liquidar el tant per cent de recarrec al qual han d'estar subjectes les mercaderies produïdes i procedents de les nacions a les quals s'apliqui la primera columna de l'arancel, o d'aquelles les divises de les quals tingui una depreciació en llur part monetària amb la pesseta igual o superior al 70 per cent, seran les següents:

Alemanya, 0'088; Portugal, 5'446 Austria, 0'009; Txecoslovàquia, 19'500, i Brasil, 28'092.

Diu així la R. O.: «En compliment de ço que disposa el R. D. de 10 i Reial Ordre d'11 d'agost de 1920.

Vistes les cotitzacions de la unça Troy d'or fi al mercat de Londres i el promig a la Borsa de Madrid de la lliura esterlina en girs a la vista sobre aquella plaça durant els dies 24 de novembre a 23 de desembre del corrent any, amfòdus inclusiu.

S. M. el Rei (q. D. g.), conformant-se amb ço que ha proposat aqueixa Direcció general, s'ha servit disposar que el recarrec que ha de cobrar-se per les Duanes de les liquidacions dels drets corresponents a les mercaderies importades i exportades per les mateixes duanes pel gener de 1923; el pagament de les quals ha de fer-

se en moneda de pita espanyola o bitllets del Banc d'Espanya, en lloc de fer-ho en moneda d'or, serà del 23'79 per cent.

GAP D'ANY

Madrid, 1, 5'15 tarda.
A pesar de la baixa temperatura i la pluja persistent, el poble madrileny ha festejat l'entrada de l'any nou.

Abans de les onze de la nit, les vies centrals que afluïxen a la Porta del Sol, es trobaven concorregutíssimes de comparses procedents de les barriades de fora, cantant couplets al·lusius.

Una gran gentada contemplava el curiós pas d'originals orquestres.

Abans de les dotze de la nit, la circulació a la Porta del Sol es feia materialment impossible, a causa de la immensa gentada que l'ocupava. S'interrompí la circulació de cotxes i tramvies. Nombrosos venedors feien gran negoci venent borses contenint els dotze grans de raïm.

En sonar les primeres campanades de les dotze, es féu un profund silenci, dedicant-se, tots els que ocupaven la Porta del Sol, a menjar els clàssics grans de raïm.

La bola del rellotge del ministeri de la Governació s'il·luminà, baixant majestuosament.

Després sonaren les dotze campanades i es produí gran cridoria i més gatzara que abans, prolongant-se fins ben entrada la matinada.

Als teatre i cafès es festeja així mateix l'entrada a l'any.

D'ESPORT

Al cam del Racing es va jugar un partit de futbol entre l'equip propietari del camp i el Sporting de Vigo, venent el primer per 4 gols a 0.

El Veran Furth, de Budapest, jugà amb el Madrid, quedant vencedor el segon per 1 gol a 0.

ENTERRAMENTS

Ahir s'efectuà la conducció del cadàver del senyor Ortega i Munilla a la Sagrimental de Sant Isidre.

La fúnebre comitiva s'organitzà de la següent forma: secció de la guàrdia municipal muntada, clerecia parroquial amb creu alçada, carrossa de Correus plena de coronas, entre les quals figurava una de la Reial Acadèmia de la Llengua, una altra de Guerrero i Mendoza, una altra de la Societat de Viatjants i una altra de l'Associació de la Premsa.

A continuació seguia la carrossa fúnebre, tirada per vuit cavalls empenyalats, voltada pels porters de Correus, Associació de la Premsa i Acadèmia Espanyola.

El cadàver anava tancat en caixa de caoba, dintre del cotxe.

Presidien el dol don Antoni Maura, en representació de la Reial Acadèmia de la Llengua; els ministres de la Governació i Instrucció pública, els fills del finat don Josep i don Manuel, el director de Correus, el degà de la Catedral de Plasència don Josep Polo i el capellà senyor Hermandó.

En l'acompanyament anaven nombrosos polítics, entre els quals figuraven els ministres d'Estat, Treball i Foment, general Weyer, el rector de la Universitat Central senyor Rodríguez Cargacido, Torres Quevedo i nombrosos artistes, escriptors i periodistes.

Després de resar-se una absolta a la Plaça de Colomb, s'acomiadà el dol, continuant la majoria dels acompanyants fins al Cementiri.

També s'efectuà ahir l'enterrament del doctor Grinda.

El dol anava presidit per representants de la família reial i els fills del finat.

A l'acompanyament, que fou una manifestació de dol, hi havia molts metges i amics particulars del finat.

LES QUINZENES

Madrid, 1, 6'15 tarda.
El director general de Penals ha dirigit una circular a tots els caps de presó d'Espanya interessant-los l'exacte compliment de la Reial ordre referent a les quinzenes.

Recomana que en les direccions de tots els establiments penitenciaris es fixi la disposició al·ludida i que els caps d'aquests establiments envii al ministre de Gràcia i Justícia, cada

quinze dies, una relació dels detinguts governatius ingressats a la presó durant aquest període de temps.

REGISTRADORS

Han estat nomenats registradors de la propietat de Montblanch don Domènec Parrió i Nova, i de Tremp, don Vicens Riera i Rodríguez.

EXPOSICIO

Aquesta tarda s'ha inaugurat a la sala d'exposicions del Circol de Belles Arts l'exposició de pintures de l'artista Manuel Villegas.

Els quadros exposats són nombrosos.

EINSTEIN A ESPANYA

Es confirma que el professor Einstein, inventor de la teoria de la relativitat, visitarà Espanya després del seu viatge al Japó.

EL BISBE DE SIO, SAGRAMENTAT

Madrid, 1, 8'30 nit.
Fa alguns mesos que el doctor don Jaume Cardona, bisbe de Sio, estava delicat de salut, per qual motiu no va assistir a les darreres festes celebrades a la capella del Palau, de la qual és pro-capella.

En aquests darrers dies s'ha agreujat de tal faisc, que ell mateix prega al bisbe de Lleyda, doctor Miralles, que vingui a donar-li el Viatic.

El bisbe de Lleyda, junt amb el bisbe de Petra, P. Nozalea i del bisbe d'Osca, Frà Colon, ha complert aquesta tarda, a dos quarts de sis, els deus del doctor Cardona.

Aquest, que conserva una gran entesa, s'ha aixecat aquest matí i ha recorregut la sala i passadissos per on havia de passar la processó fins arribar a la seva alcoveta, donant ordres per al seu exornament i millor disposició.

A darrera hora de la tarda, el bisbe de Sio, no havia experimentat cap millora, essent molt pessimista el dictamen dels metges.

LA SANITAT MILITAR

El ministre de la Guerra s'ocupa actualment de l'organització del cos de Sanitat Militar.

A aquesta organització va al·ludir en el seu d'èkurs el dia que fou rems l'estendard a l'esmentat cos, en la festa celebrada a l'Hipòdrom.

LA MALALTIA D'EN VILLANUEVA

Aquesta tarda s'ha sabut que la malaltia del senyor Villanueva revesteix alguna major importància de la que se li havia atribuït.

Sembla que el senyor Villanueva, ultra patir de bronquitis, sofreix la inflamació d'un braç, a conseqüència d'una infecció.

La malaltia del senyor Villanueva és un contratemps que motiva l'ajornament de la signatura del Decret, suprimint el càrrec de general en cap de l'exèrcit del Marroc, reorganització de les Comandàncies generals i llur adaptació al nou règim.

A conseqüència de l'ajornament de l'esmentat Decret s'ajorna també la combinació d'altres càrrecs militars que s'anava a fer sobre la base de la provisió de la Comandància general de Melilla.

EL PRESIDENT

El marquès d'Albuemas ha passat la tarda a la seva finca de Torreldones.

LA LLIGA AFRICANISTA

Madrid, 1, 9'15 nit.
Ha celebrat Junta general extraordinària la Lliga Africanista Espanyola, amb assistència de nombrosos associats.

S'ha donat compte de la renúncia que ha fet del càrrec de president don Antoni Maura, acordant-se acceptar-la i fent constar el sentiment general de l'entitat, la qual reconeix la impossibilitat en que es troba el senyor Maura d'atendre amb assiduitat els treballs de la corporació.

Per aclamació queda elegit president don Antoni Goicoechea.

La Junta es doigué de la difícil situació creada per actuacions ben notòries i acordà visitar el ministre d'Estat per a expressar-li el desig que es tinguin en compte les opinions i s'utilitzin els serveis dels elements que componen aquesta societat.

LA GLOSOPEDA

S'esten per Madrid i pels pobles de la província, l'epizootia de glosopeda.

da en el bestiar boví, contagiant també al cabrum, de llana i porquí.

El governador inicia els seus treballs per a evitar el mal.

Els ramaders posen traves perquè s'exigeixin els oportuns certificats de Sanitat del bestiar que s'importa i exporta a Madrid per ferrocarril i per carretera.

ELS AGRICULTORS CASTELLANS

Les conclusions prestades al Govern pels representants castellans que són a Madrid, són les següents:

Primera. Que, havent rebassat de 200.000 tones la quantitat de blat de moro, important, o sia el doble de l'autoritzada per la llei del dret reduït de 0'50 pessetes, procedeix, i se sol·licita, decretar immediatament la prohibició absoluta de la importació fins que sien descongestionats els mercats nacionals de blat i que, una vegada es pugui autoritzar novament la importació d'aquell producte, sia graval el dret aranzelari amb 7 pessetes els 100 quilos per la segona columna.

Segona. — Que es dicti immediatament una Reial ordre disposant que en un termini de quinze dies tots els possessors de blat exòtic facilitin als Governos civils declaracions jurades de la quantitat que en tinguessin a llur poder, assenyalant els locals on estiguessin dipositades, amb obligació de donar compte de com l'han esmerçat o bé on l'han traslladat una vegada transcorreguts els quinze dies, tota quantitat de blat exòtic no declarada que es trobes en poder de qualsevol possessor, serà decomissada per l'Estat, destinant-ne la meitat a la beneficència de la població on es trobes, i l'altra meitat al denunciador, imposant al possessor la multa de 25 pessetes per cada 100 quilos de cereal decomissada: i que, per a la més gran eficàcia d'aquesta Reial ordre, s'autoritzi les Diputacions, centres i entitats agrícoles legalment constituïdes per a nomenar inspectors especials que tindràn els beneficis que s'atorguen als denunciadors i als quals es reconeixarà per a aquests efectes el càrrec de funcionaris públics.

Tercera. — Que es dictin les disposicions necessàries, d'acord amb el ministre de la Guerra, perquè els exèrcits d'Àfrica i el peninsular no consumeixin una altra classe de farines que les procedents de blat indígena, quedant, així, tals dins la llei de protecció a la indústria espanyola.

Quarta. — Que s'obligui els fabricants de farines i de pa a declarar en les marques de les mercaderies, amb el segell de mescla, la proporció en què entren farines que no siguin de blat.

Quinena. — Que es decreti la preferència de la facturació de blats i farines i el subministre urgent del material necessari per al seu transport.

Sisena. — Que es creï una tarifa diferencial per al transport de blat des del centre a la perifèria sense reciprocitat.

Setena. — Que es decreti immediatament la lliure exportació de lleties i tota altra lleguminosa.

Vuitena. — Que pel ministeri de Foment es recopili i faciliti al país totes les dades detallades i concretes de tot allò que s'esdevingui amb motiu de la fabulosa compra i esmerç de blat exòtic.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

El Cap d'Any Català a Tarragona

La festa del Cap d'Any iniciada en fa quatre per l'Orfeó Tarragoní, ha anat creixent i és ja la major solemnitat patriòtica en la ciutat nostra.

Ha tingut lloc la nit passada en el Teatre Principal, i així com l'any passat s'homenajà a l'Arquebisbe Cagarriga compromissari de Casp, enguany l'homenatge s'ha dedicat a en Jacint Villosa, governador del Camp de Tarragona en la guerra de 1640, mort de manera innoble a Cambrils per les tropes castellanes que manava el Marqués de los Vélez.

La sala estava plena de gom a gom: Botges, Bunetes, i fins els seients dels pisos alts estaven tots ocupats; l'escenari guarnit amb banderes catalanes i el pati, amb taules parades tant com n'hi cabien, per al l'any que s'havia de començar a servir a l'entrar a l'any nou després que ho anunciés la música amb «Els Segadors».

Presidí l'acte el president de l'Orfeó don Josep Ventosa, seguit prop seu el conseller de la Mancomunitat senyor Lloret. En Ventura Gassol, En Rovira i Virgili, el president de la Lliga Regionalista i regidor senyor Rabada, el de la Unió Nacionalista Republicana, els regidors senyors Escofet, Gilabert, i Masden, Lliteras i altres prestigioses personalitats.

Obre l'acte el senyor Ventosa recordant l'iniciador del Cap d'Any Català a l'Orfeó el malaguanys En Joan Fortuny. Diu que aquesta festa va en ràpida creixença i demana a l'historiador i al poeta de Catalunya que ens diguin el primer la veritat de l'història, no una contalla com la història oficial de l'Estat plena de faules i al segon que ens canti amb la fantasia i amb les bel·leses de concepte de sa inspiració la gesta d'En Villosa com ens canta el càlzer d'En Pau Claris en l'aplec de Poblet. Que sapiguem tal com fou i bellament dit que el rei infame i de mala memòria demostrà la llibertat de Catalunya.

A seguida parla N'Antoni Rovira i Virgili, qui fa una descripció detallada de la retirada del Coll de Balaguer i la caiguda de Cambrils, amb l'assassinat de centenars dels vençuts després del pacte en què s'havia estipulat el respecte a les vides, i el penjament en els marlets de les muralles dels capdells Villosa, Baró de Rocafort i Sargent Bertrallà.

Detalla la caiguda de Tortosa i la traïció d'alguns dels tarragonins, la vinguda de tropes franceses i el perill que corria la bandera de Santa Eulàlia de caure en mans de l'enemic.

Segueix la relació d'episodis guerrers fins a la batalla de Montjuïc, (26 gener 1641) en què en sa retirada, que no parà fins a Tarragona, foren vençuts els castellans, morint no pocs dels culpables del degollament de Cambrils.

Acaba dient que com a l'Església manquen homes com En Pau Claris, a Catalunya n'hi manquen com En Villosa, i que quan se'n trobin d'aquests, serà arribada l'hora de la victòria de les aspiracions nostres. (Aplaudiments).

A seguida En Ventura Gassol lle-

geix «L'ombra den Villosa». Els versos fermes, valents, cantelluts, són interromputs sovint per forts esclats d'aplaudiments.

Acabada la lectura, són les dotze quasi i la cobla de La Bisbal toca «Els Segadors» que el públic escolta a peu dret i acaba chorrejant-los entre visques i aplaudiments entusiastes.

Després se serveix el «lunch» brindant els senyors Ventosa, Lloret, Gilabert, Lliteras, Rabada, Bergadà, Miró Esplugas, Rovira i Virgili, i llegeix una poesia «La mort de l'Alcalde de Cork». En Ventura Gassol.

Hi hagué brindis radicalíssims i tots foren molt aplaudits. L'acte acabà amb una audició de sardanes, que el jovent ballà amb entusiasme.

EL MITING DEL MUNDIAL

A un quart de dotze del matí, ha començat el miting d'Acció Catalana; el local estava ple a baix i mig al pis, havent començat el conseller de la Mancomunitat a l'obrir l'acte, explicant com i perquè aquest es celebra.

En Ventura Gassol saluda als presents i parla de les grandees de Tarragona, nomenant-ne algunes, diu que fins ses ombres són sagrades i són aire també, després d'haver besat sos monuments. Parla del Rei Jaume i diu que dorm a Tarragona, per veure el mar i per sentir la Copona el dia que cridi a la gent de la terra tocant a sonet per a que acudeixi a defensar la llibertat de Catalunya. Fa l'elogi de la dona catalana, la més formosa sota del cel.

Relaciona els apícs de Ripoll i de Balaguer explicant-ne llur significació i dient que aquest d'avui en té una de més alta, doncs en les tombes d'En Balaguer i Ripoll, sols hi han cendres i a Tarragona hi ha l'espasa del Rei En Jaume, que ha sofert les proves d'aigua, de foc i de sang, i que per això es ella el símbol de Catalunya.

Parla de política dient que no n'han de voler saber res si han de pendre-la en el mal sentit que es dona a la paraula; però que precisament el que ns falten són els polítics en el bon sentit, per a assolir nostres aspiracions.

Acaba amb un elogi a la laboriositat de Catalunya, que fa brotar les pedres i que sap fer amb elles monuments, com en sap fer amb homes com ho prova amb els castells dels riquets de Vall i com ho provarà en l'hora de la llibertat (ovació).

En Martí Esteve, parla a seguida, i fa un elogi de la llengua i diu que no podem acceptar un regíme de vida a base de concessions d'un poble que ens fa pagar les seves errades i les seves vanitats de poble amb relacions internacionals, al nord d'Àfrica.

Les nostres relacions internacionals, han d'ésser a base de llibres i d'homes, que mundialment donin a conèixer, nostres poesia, art, ciència, civilització en una paraula.

Acaba dient que no esperem res de fora i per gràcia, que el que volem assolir, no tenim altre remei que pendre-ho. (Aplaudiments).

En Rovira i Virgili, comença dient que han vingut aquí per a contribuir

a l'obra de catalanització que estem fent.

Història com Tarragona fou plaça d'armes de l'enemic.

Diu que no ens guia l'odi, que hem de respectar els forasters, pel respecte que tinguin a nostres coses sagrades, com són llengua, costums, voluntat.

Assenyalava l'anormal que resultaria que a Valladolid o a Sevilla els enviessin un governador francès o anglès, que els obligués a parlar sa llengua, cas que no és ni menys ni més que el nostre i que els donaria raó de dir que se'ls tracta amb la llei de ferro del vençut.

Parla dels telèfons, de la campanya anticatalana actual, del dilema de «A. B. C.».

Acaba dient que així com En Pere Martell senyalà a l'alt Rei En Jaume el camí de Mallorca, ell espera que un altre tarragoní senyalí al qui ha d'ésser el nostre capdell el camí de Catalunya. (Molts aplaudiments). Obligat a aixecar-se de nou dona un visca Tarragona catalana, que es contestat amb entusiasme.

En Jaume Bofill i Matas, l'il·lustre conseller de la Mancomunitat diu que a voltes per sentir la pàtria, cal el reactiu de estar a l'estranger. Per a demostrar que vivim en un estat de coacció i violència, fa l'estudi del que li passa des de naixença a traspàs; que des del Registre civil, que en lloc d'ésser una fulla de garantia davant del mon, sembla gairebé una inscripció bordissenca, se l'atropella imposant-li lleis, llengua i deures que no són ni agradables ni justos, en l'escola de primeres lletres, a l'Institut i a la Universitat (si hi va), a la caserna, a l'hora del casament, en la professió, en l'hora de les eleccions i fins en el moment solemne de voler dictar sa voluntat darrera.

Parla dels castellans que són aquí i no entenen el català, i diu que la llibertat de Catalunya faria el miracle de què l'endemà tots el parlessin.

Fa l'elogi de l'escola com a instrument de màxima eficàcia.

S'ocupa de les tasques de la Unió Jurídica Catalana, que poden devenir, sense lleis ni altres decrets que el de la nostra voluntat el tribunal català, nostre i just per excel·lència, sense impositions de ningú de fora casa.

Diu que els homes rics haurien de fer deixes a la Mancomunitat, amb les precaucions degudes, perquè una hisenda pròpia i folgada, permetria aixamplar les ales i obriria possibilitats insospitades.

Remarca que tant a la Mancomunitat, com al Municipi barceloní, els components de sos consells no són en majoria barcelonins.

Acaba dient que els pobles no sols poden ésser grans horitzontalment i que Tarragona ho és terra en dins i en l'aire i que ell s'estremeix al trepitjar la terra sagrada de la ciutat, perquè sembla sentir sota els seus peus cruiximent d'ossos, no d'ossos de persones, sinó de civilitzacions, ossos de marbre i d'alabastre, les pedres mil·lenàries dels temples enrunats. (Ovació; visques que duren llarga estona). — R.

amb la projecció de visites en colors, entre les quals aparegué la del Col·legi de l'Institut, promovent-se una alegria que esclatà en prolongats aplaudiments.

Finida la conferència, una religiosa antiga, filla de Barcelona, fruit de la tasca ascendent del temple de la Sagrada Família recordava les excavacions per a assentar-hi la cripta, i parlava de la família del fundador de l'obra, En Socabella, el vell llibreter del carrer de la Princesa, íntima de la família llur i companya de la «senyora Pepeta», esposa del fundador de la que després fou la primera superiora de l'Institut de Religioses Filipenses. Aquesta monja barcelonina del cor de la ciutat vella, portà prop de quaranta anys a l'Institut.

Poc era d'esperar que la conferència del senyor Martí tingués tan escalfent complement. Amb gran delectació, la bona monja seguia referint a les seves companyes els dificultosos començaments de l'obra del temple de la Sagrada Família, coneguts aleshores de família en família, i que ara tramet a una família de verges que s'anirà perpetuant i creixent ensem que paral·lelament, i servint tradicionals recordances seguirà també amb l'ajuda de Déu, fent la seva via el gran temple de la Sagrada Família.

Anuncis oficials

BANC HISPANO COLONIAL

Des del dia 2 de gener pròxim, tots els dies feiners, de nou a dos quarts de dotze del matí, es pagaran per aquest Banc els cupons i títols amortitzats del Deute Municipal de l'Interior, emissions de 1903, 1904 i 1905; Sèries A B i C, emissions de 1906; Sèries D, de 1907 i 1910, Sèries E i F de 1912, Sèries B, de 1912, 1913, 1916, 1917, 1918, 1919 i 1920; Emissió de 1921, 6 per 100, així com també els cupons de les Obligacions de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, emissió de 1922 i Bons de la Reforma de 1908. Barcelona, 30 de desembre de 1922. — El Delegat del Consell i Secretari general, Francesc Fontanals.

SUBHASTA EXTRAJUDICIAL

Don Gaspar Rosés i Arús i don Francesc Puiggròs i Rosés, en nom propi, i demés, aquell, com a tutor del menor don Gaspar Puiggròs i Rosés, mitjançant subhasta pública extrajudicial, establiran perpetuament a cens emfiteutic cinc porcions de terreny edificable, situades al terme municipal d'Hospitalet de Llobregat, que donen als carrers Pubilla Rosés, dues d'elles, i les altres al de Josepa Arús, en cinc lots, el dia vuit del corrent, a les cinc de la tarda, davant del notari d'aquesta don Albert Gabarró (Ronda de la Universitat, 22, esquerra), a la notaria del qual es troben els antecedents necessaris, els quals podran ésser examinats els dies feiners, de 10 a 12.

SUBHASTA EXTRAJUDICIAL

Don Gaspar Rosés i Arús i don Francesc Puiggròs i Rosés, en nom propi, i demés, aquell, com a tutor del menor don Gaspar Puiggròs i Rosés, mitjançant subhasta pública extrajudicial, vendran perpetuament sis porcions de terreny edificable, situades al terme municipal d'Hospitalet de Llobregat, amb façana principal al carrer Josep Arús, dues d'elles, i les altres quatre a la de Pubilla Rosés, en sis lots, el dia vuit de gener actual, a les quatre de la tarda, davant del notari d'aquesta don Albert Gabarró (Ronda de la Universitat, 22, primer esquerra), a la Notaria del qual es troben els antecedents necessaris, els quals podran ésser examinats els dies feiners, de 10 a 12.

Avis:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggestions dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots els compendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fora materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraim totas les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggestions que siguin útils o factibles.

Govern civil

OBSEQUI D'ANY NOU

Ahí al matí, el governador va obsequiar amb un «lunch» els empleats del Govern civil i els periodistes que allí fan informació.

Entre els assistents hi havia l'alcalde senyor marqués d'Alella.

El senyor Raventos va pronunciar breus paraules desitjant a tots un bon any, contestant-li un oficial del Govern civil.

Amb motiu de celebrar la seva festa onomàstica En Manuel Raventos, fill del governador, foren moltes les persones que acudiren al Govern civil per a felicitar-lo.

També celebrà la festa del seu sant el delegat regi d'Ensenyament primari, qui durant el matí, va romandre algunes hores a la Delegació rebent la visita de creixent nombre de personalitats i comissions.

Entre aquestes figurava una de no dridissima de professors d'escoles oficials i privades acompanyats d'una representació d'alumnes que obsequiaren el senyor Luengo amb diversos treballs confeccionats per ells mateixos.

Visites al Temple de la Sagrada Família

Els professors particulars de Catalunya

Dijous va visitar corporativament el temple de la Sagrada Família, el Gremi de Professors Particulars de Catalunya.

Després del sufragi per als agraïats difunts, la sessió o conferència reglamentària tingué lloc a les obres del temple de la Sagrada Família. Allí passaren de les deu del matí fins després de la una de la tarda. I no se'ls feta tard perquè després de l'excursió al camp d'experimentació, guiats pel vocal de la Junta d'obres, senyor Martí Matlleu, passaren al laboratori del senyor Gaudí, on trobaren l'honorable arquitecte, qui tot defugint les felicitacions, els donà una bella conferència d'ontologia, filosofia moral, educació de la voluntat, etcètera, de manera que en escoltar-lo hom exocava el seny d'En Balnear, ensems que admirava la humilitat de l'artista que fa el temple de la Sagrada Família com un religiós que ha fet Regia monàstica de la seva pro-

fessió. La divisa dels benedictins J. O. G. D. («In omnibus glorificetur Deus»: Déu sigui en tot glorificat), queda ben remarcable en la direcció del gran temple nomenat, per en Maragall, «de la idealitat catalana».

El temple de la Sagrada Família al Noviciat de Religioses Filipenses

Divendres passat, acabat el retir conventual de l'Advent, en plena gaubança del Nadal, no podent les novícies sortir a visitar el temple de la Sagrada Família a una dels portals del qual en execució rememora la diada, fou el dit temple el que es presentà a la Casa Noviciat de Religioses Filipenses a Sarrià, mitjançant dispositius fotogràfics. Fou doncs una conferència amb projeccions del temple de la Sagrada Família la que entretingué la tarda de dia tan assenyalat en aquell soler espiritual a Sarrià. Les MM. Filipenses, des del moment que van rebre la invitació per a visitar les obres del temple, no han parat de treballar amb tots els recursos que estaven a llur abast. Hi portaren totes les alumnes, fins les més petites, i àdhuc les senyoretes ex-alumnes del col·legi, prèvia una conferència escolar al Col·legi de Nostra Dona de Lourdes, al carrer de Lincoln, de Sant Gervasi, i han volgut també que

coneguessin el temple gran en construcció; el Pesebre gran de la ciutat; les germanes novícies procedents de tots els indrets d'Espanya. Concorregueren, ultra les novícies, les MM superiors de totes les cases de l'Institut a Barcelona, i altres religioses que jurament amb elles exerceixen càrrecs.

La conferència fou explicada pel vocal organitzador de les visites escolars, senyor Martí Matlleu. El chor d'alumnes del Col·legi de Lourdes hi contribuïu interpretant diverses composicions musicals. Adhuc, l'esmentat col·legi facilità l'aparell de projeccions.

L'exposició i explicació corresponent a les visites, es féu a la faïsa d'una visita. Després de seguir el cercle litúrgic: Nadal, Passió i Ressurrecció i Pentecostès, es presentaren visites de la vida de l'Església rememrant aquestes esdeveniments: els concerts dels orfeons pel Nadal de l'any 1915; les solemnitats de la diada de claims; processons de Via-Crucis i benedicció del foc i l'aigua el dissabte Sant; la festa dels rectors de Barcelona l'esmentat any, per Pascua Granada; els actes d'expiació de la blasfèmia, tots els anys per Sant Pere; processó Eucarística; missions d'infants, etc., acabant la conferència

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'autonomisme alsacià

En «Le Figaro», signat per Fernan Rigny, ha aparegut un article titulat «El malestar alsacià», que tradueix:

«He trobat un alsacià — comença dient — un bon i brau alsacià, d'aquells que adoren França, que han sofert per ella, que han patit i lluitat seta el jou exacerbat, en els temps que estimar França significava posar en risc en tot moment la seva llibertat, la seva fortuna i la seva vida.

— Què significa — li he dit — aquest «malestar» del qual s'ha parlat a la Cambra i del qual parlen els diaris dels departaments reconquerits i sobre el qual incloïa els alsaciàns no esteu tots d'acord. Aquí, no ho compreneu això.

— No — m'ha respost — No ho compreneu pas i és lamentable! Fa quatre anys, d'ençà de l'alba radiant del nostre deslliurament, que no es fa altra cosa que cometre errors! Els poders públics estan, no en dubte cap mica, animats de la millor voluntat, però no saben i no veuen. De totes maneres no és estrany: de París estant no es pot veure i menys encara jutjar. Per a donar-se compte de la situació, cal viure als nostres tres departaments, informar-se, sondejar l'ànima popular i follejar les consciències dels habitants de les ciutats i, sobretot, dels aforats. Alcehores hom pot comprendre què hom anomena «el malestar alsacià», i pot esdevenir una profunda malaltia, extremadament perillosa, si hom no el guareix radicalment i sense perdre temps.

La qüestió alsaciana-lorenesa, d'efecte del dia que s'ha plantejat, ha estat tapada per un equivoc que ha enganyat l'opinió francesa, i del qual s'han aprofitat els nostres enemics. Una propaganda activa que s'ha via d'aturar ha atenuat l'entusiasme de la tornada al si de la pàtria. S'ha produït una mena de desencant i incloïa una mena de desconfiança.

En certs llocs hom ha considerat que França no ha fet prou per a atenuar a Alsàcia i Lorena les conseqüències de la guerra. La llibertat, és cosa bella... però no n'hi ha prou d'això. Cal enriquir-se per a viure feliç... I, com que els negocis no prosperen i «res no funciona», hom ha

acabat per persuadir-se que aquesta situació no tenia altra causa que el retorn a França. D'aquí les crítiques inabundants contra l'administració i les institucions franceses: una oposició constant, pueril, insensata, a l'assimilació legislativa. I el mal s'ha propagat a tal punt que, fa poc, aquesta qüestió ha estat plantejada brutalment a un conferenciant:

«— Quin avantatge havem tingut en esdevenir novament francesos? Hàbilment explotat, aquest estat d'esperit, que sols és el d'una minoria, pot desenrotllar el particularisme. Sabem que és el «particularisme». És una cosa que hom anomena així perquè no gosa dir «autonomisme». És cert que hom és francès, però abans que tot alsacià i hom arriba a això: que molt sovint, quan hom diu «els francesos», hom entén els altres... els que habiten als vells departaments, restant-ne exclosos els alsaciàns i els lorenesos.

Tota la qüestió de l'assimilació gravita entorn d'aquest estat d'esperit. Si l'assimilació ràpida té cada dia més partidaris, és que troba dificultats i obstacles, resultant d'aquesta situació que esdevé amagadora, que és perillosament favorable a la propaganda alemanya i que cal anorrear del tot. Quan hom predica les lleis «locales», no es coneix pas aquesta situació!

Es cert que un període de transició era indispensable, però ja ha durat massa. El comissariat ha fet una obra magnífica, però aquesta obra no es pot perllongar. Cal procedir ràpidament a l'assimilació «completa», administrativa i legislativa. Això no privaria el mantenir certes institucions «locales», respectar els costums i les creences del país.

Cal, finalment, que el Govern organitzi una contra-propaganda activa i ben organitzada, contra la qual enganyat amb audàcia les poblacions alsacianes i loreneses, sobre la veritable mirada de França.

Que el Govern faci tot això ràpidament, coratjosament, enèrgicament... i no hi haurà més de «malestar alsacià». Els alsaciàns i els lorenesos es revelaran què són en el fons de llur cor i de llur consciència: els més francesos de tots els francesos!»

Els Estats Units i els problemes europeus

UNA LLETRE DEL PRESIDENT HARDING

El president Harding ha dirigit una lletra al senador Lodge que aquest ha llegit al Senat. Demana a l'alta Assembla que rebuigi l'esmena del senador Borah favorable a la convocatòria d'una conferència per al desarmament terrestre, tenint en compte que el vot d'aquesta esmena desbordaria les negociacions que té començades.

La convocatòria d'una conferència mundial—diu el president—per a ocupar-se de les qüestions econòmiques i del desarmament, seria inoportuna. Els Estats Units poden ajudar Europa d'una manera eficaç per dos mitjans: en primer lloc, nomenant un representant americà a la comissió de les reparacions; en segon lloc tornant a les disposicions preses pel Congrés per a fixar el tipus i el període de reembors dels deutes aliats i particularment del deute britànic.

Entretant, el president Harding demana al Congrés que deixi les mans lliures a la comissió encarregada de negociar amb Mr. Stanley Baldwin, canceller del Tresor britànic, les condicions de la consolidació del deute britànic.

Heu's aquí els principals passatges de la lletra de Mr. Harding.

«Dubto amb tota franquesa de l'oportunitat que hi hauria, per al Congrés, que m'autoritzi a convocar una conferència econòmica mundial. Crec que això no és de desitjar perquè podria donar lloc a una falsa impressió a Europa i a la nació americana.

La situació europea és objecte, dos mesos ha, d'examen pel departament d'Estat. És evident que una situació tan complexa no pot ésser objecte de notes periodístiques, encara que la veritable situació mai serà amagada als membres del Congrés, si enfocem la qüestió de manera raonable. Es respondria a llurs demandes d'informes dient que és fútil convocar una conferència, abans de deslligar les mans de la comissió encarregada de discutir la consolidació del deute.

El reglament de la qüestió de les reparacions no pot ésser assolit sense el consentiment dels governs interessats. Els Estats Units no poden pretendre declarar a una nació qualsevol que ha de pagar i a una altra que ha d'acceptar.

Poço en guàrdia el Senat contra tota suggestió que no pogués rebre la seva execució, fins que les nacions es declarin disposades a donar llur cooperació.»

En el curs del debat que va seguir la lectura de la lletra del president, el senador Lodge declarà que no podia dir d'una manera explícita el caràcter de les negociacions entaulades pel president, però que en tot cas no comprenien pas l'anul·lació dels deutes envers els Estats Units. No obstant, el president està disposat a preconstituir un període més llarg per a l'amortització i el pagament dels interessos.

Crisi ministerial a Xina

Pequín, 1.—Ha presentat la dimissió el gabinet xinès.—Havas

Krassin a Sant Remo

Sant Remo, 1.—Ha arribat el senyor Krassin.—Havas

Les condicions del treball a Itàlia

Roma, 1.—El Consell de ministres ha aprovat les convencions adoptades per la tercera secció de la Conferència Internacional del Treball.—Havas

Els nacionalistes de l'Índia

Gela (Índia anglesa), 1.—El Congrés nacionalista indostani ha adoptat altra resolució aprovant la desobediència civil com el millor mitjà de què disposen els mahometans indostanis per apoiar els turcs.—Havas

Quiñones de Leon a París

París, 1.—Així a la tarda arribà a aquesta capital el senyor Quiñones de Leon.—Havas

La política francesa

«Le Temps», comentant dies enrera el vot de confiança que la Cambra francesa donà a M. Poincaré, deia que aquesta quasi unanimitat dels partits francesos, pel que es refereix a la política exterior, no es registraria quan la Cambra hagi de votar sobre les interpel·lacions de política interior que hi ha presentades.

I, per a demostrar-ho, assenyala va co que va esdevindre quan va plantejar-se si la Cambra havia d'ajornar les interpel·lacions en curs o bé havia de limitar-se a escoltar les declaracions del president del Consell. Els grups es dividiren i llurs membres uns votaren en pro i altres en contra. «Le Temps» es dolla d'aquest espectacle i puntualitza la necessitat de la formació d'un bloc ben definit.

M. Herriot, el cap dels radicals socialistes, en un interviu publicat a la «Renaissance», es lamentava que després de la guerra no s'hagués format un gran partit republicà, segons les bases posades per Waldeck-Rousseau i presagjava per a les properes eleccions el retorn al Parlament d'un creixent nombre de socialistes.

«L'Éclair», comentant aquest interviu, deia que, en efecte, cal manca completament d'intel·ligència política pretendre reconstituir avui el «bloc de les esquerres», que fou el fonament de l'acció governamental a l'època ja molt llunyana de Waldeck-Rousseau.

Després de la revolució dreyfusiana —afegia— la França democràtica, embriagada d'orgull, podia creure amb Jaurès que anava a decretar la pau del món. Avui li convé un xic més de modestia.

«Le Figaro», reconeixent també aquesta crisi dels partits, diu que aquesta s'observa sobretot en el partit republicà. «Es —afegix— una marca de la seva força al mateix temps que una amenaça de feblesa. Un partit és un agrupament entorn d'un programa. El programa del partit republicà, a la fi de l'Imperi, comprenia la llibertat de la premsa, el servei militar igual per a tots, l'escola laica i obligatòria, la separació de l'Església i de l'Estat i la llibertat d'associació.

Fa més de quinze anys que aquest programa s'ha esgotat i la seva realització ha produït un fenomen constant: que el partit, concentrat

durant la lluita, s'ha disgregat en la victòria. La guerra l'ha mantingut dins la unitat sagrada. L'amenaça revolucionària, a les eleccions de 1919, reuní encara els seus membres en llistes que recordaven una mica les antigues i necessàries divisions del partit. Però el triomf del Bloc fou el punt de partida del pitjor desmembrament. Els elegits, tant a la Cambra com al Senat, s'han dispersat en grups sense nom, mentre llurs partidaris, fora d'ells, s'han separat en lligues, federacions i aliances, els programes de les quals s'assemblen més que els germans i els titols de les quals confonen en les memòries més precises. En defecte de doctrina superior que els uneixi, no hi ha temps personalitats eminentes que els dirigeixin.

Es aquesta dispersió que constitueix la crisi. Hi ha tants partits que hom diu que no n'hi ha. Els presidents dels grups i de les associacions protesten, com és natural, però en afons comparteixen la preocupació comuna. Com refer una majoria disciplinada que sàpiga acomplir, almenys en part, l'obra de reconstrucció nacional que havien promès dur a terme? Així, què succeirà a les properes eleccions? Cada un dels deu dotze grups del Parlament arribarà davant el cos electoral amb la seva llista, mentre es presentaran contra ells els adversaris en files compactes: els anti-republicans a dreta i els revolucionaris a l'esquerra?

El senador Henry de Jouvenel proposa una nova forma. Segons ell l'antig funcionament no té ja raó d'ésser. Cal procedir a una reorganització basada sobre la vida professional i substituir la representació dels partits per la representació de les professions.

Però aquesta novetat estranya xoca als veterans del parlamentarisme. La vida pública sense política, els sembla un quadre sense març, un cos sense ànima. Ah, el bell temps de l'escrutini del districte en el qual l'elecció se celebrava entre aïllats, el petit comitè Coint s'ha lamentat sense esperar-hi.

No el lamentem pas — acaba dient «Le Figaro». Acceptem els partits polítics, però d'una política nova que s'inspiren en fets més sants, més verificadores i que tingui altres projectes que no pas el fer caure el ministeri, sigui quin sigui.

Els pressupostos francesos

París, 1.—La Cambra ha suspès les deliberacions. La sessió ha durat fins a les tres de la matinada d'avui, aixecant-se després d'haver aprovat les dues primeres dotzeves provisionals del pressupost de 1933.—Havas

L'actitud dels grecs

Constantinoble, 1.—El coronel Plastiras ha declarat a la premsa de Salònica que Grècia desitja sincerament la pau però sempre que aquesta no atempti el prestigi de la sobirania grega.

Afegí que la supressió del patriarcat de Constantinoble implicaria al seu judici una mena en els drets de Grècia.—Havas

Mort de M. Bonnier

París, 1.—Ha mort M. Gaston Bonnier, membre de l'Institut de França.—Havas

Temptativa de sublevació dominada a Torí

Torí, 1.—La provatura de sublevació dels soldats de la guardia real ha estat sofocada. Els avaluadors han estat desarmats i tancats a les casernes.—Havas

L'ambaixador d'Anglaterra a Madrid

Londres, 1.—L'ambaixador d'Anglaterra a Madrid Mr. Howar ha estat nomenat cavaller de la Creu de Sant Miquel i Sant Jordi.—Havas

Els aranzels turcs

Constantinoble, 1.—L'Assemblea nacional ha examinat el projecte de llei referent a l'autorització d'entrada a Turquia d'articles estrangers, la importació dels quals està actualment prohibida, mitjançant el pagament de drets duaners dotze vegades majors

que els que abans devengaven les dites importacions.

Es creu que la majoria votaran en pro de la dita autorització.—Havas

Discurs de Lenin

Estoccolm, 1.—Telegrafen de Moscou als periòdics que en un discurs pronunciat per Lenin ha desmentit que el comunisme tracti d'acostar-se al ter cap concessió al règim capitalista.

Digué que les recents reformes introduïdes en l'organització política del país obeeixen solament a fins oportunistes, però sense que això signifiqui cap al·lènça amb els capitalistes.

Per fi exhortà el proletariat a no concedir cap confiança als aliats russos que es diuen aliats del bolxevisme.—Havas

Els francesos al Marroc

Casablanca, 1.—El resident general de França, mariscal Liautay, acompanyat pel baix de Casablanca i totes les principals personalitats de la colònia francesa, assistiren a la inauguració del monument erigit per a perpetuar la memòria del missioner trapense Charles Focault, assassinat el dia primer de desembre de 1919 a Taman Rasset, a la regió d'Hoggar, al Tuareg, pels indígenes fanatitzats pels agents d'Alemanya.

Charles Focault estudià la carrera militar i amb el càrrec d'oficial fou destinat al Marroc, on l'exercí fins que l'any 1890 demanà el retir. Seguidament tornà a Algèria, per Xauen, escrivint una Memòria descriptiva del Marroc, donant a conèixer amb tot detall regions completament ignorades pels europeus. Després es traslladà a França, ingressant a l'Orde dels Trapenses. Transcorregut el noviciat, tornà al Marroc, exercint de missioner fins que fou assassinat.—Havas

Les noves proposicions d'Alemanya

Berlin, 1.—El senyor Bergmann és cap a La Hala, on es reunirà amb la seva família. Dimarts arribarà a París per a entrevistar-se amb el senyor Poincaré i remetre-li les proposicions del Govern del Reich.—Havas

París, 1.—Comuniquen de Berlin al «Journal» que han estat comunicades a l'ambaixador dels Estats Units les proposicions del Govern del Reich. El funcionari americà ha categoritzat immediatament les dites proposicions al Govern de Washington.

Adjunt al dit document acompanya un memorandum amb una exposició detallada, per a demostrar que el total des les prestacions ja efectuades per Alemanya ateny uns quaranta milions de marcs or.—Havas

El «record» aeri de velocitat

París, 1.—Comuniquen de Marsella al «Journal» que l'aviador Sadi Lecoigne ha cobert el quilòmetre de prova a la velocitat de 348,02 quilòmetres per hora.

Sadi Lecoigne ha estat reconegut oficialment «recordman» mundial de velocitat.—Havas

L'afer de les Reparacions

París, 1.—Així arribaren Mr. Bonar Law i els altres membres del Gabinet britànic, celebrant una reunió interministerial, sota la presidència de M. Poincaré, en la qual es va tractar dels estudis tècnics sobre Reparacions.

L'Agència Havas creu poder afirmar que la discussió que havia de tenir lloc aquesta setmana a fi de tractar de les faltes comeses per Ale-

manya en els lluraments de carbó durant l'any 1922, ha estat ajornada a petició de la delegació anglesa. El dit ajornament es deu al desig dels governs francès i anglès de trobar una solució comuna.—Havas

París, 1.—Han arribat, procedents de Roma, els senyors Salvago Raggi, Della Torretta, i de Laussana Lord Curzon, amb l'objecte d'assistir a les deliberacions interal·lades.—Havas

Hamburg, 1.—El canceller de l'Imperi ha pronunciat un discurs en el qual ha manifestat que considera que l'Informe del Comitè financer de juny de 1922, respecte les reparacions és una carta per a futures discussions.

Afegí que la nota alemanya del 1 de novembre s'inspirava en el mateix criteri, a saber: solució definitiva d'un emprèstit nacional, no prestat res a Alemanya sense que es definixin bé els seus drets i estant disposat el Govern alemany a pendre les quantitats primeres en la forma que estipuli el consorci internacional.

Els interessos i les sumes d'amortització es pondran del propi import de l'emprèstit durant els primers anys, estant disposades per la seva part les grans indústries alemanyes i la Banca a donar llur concurs al Govern, sent-se solidaris de les garanties de reembors, amb el qual el consorci internacional tindrà totes les garanties raonables, avalat l'emprèstit per la pròpia indústria germana.

Reclamà després el canceller llibertat i igualtat econòmiques per a tots i a la política de sancions i a les mesures de força.—Havas

París, 1.—Als cirkels polítics es creu que els aliats estan disposats a concedir a Alemanya una moratòria de dos anys mitjançant les següents garanties.

Explotació dels boscos segons programa que s'assenyalarà.

Control francès del carbó del Ruhr amb gravamen sobre l'exportació.

Establiment de duanes a la frontera del Ruhr.

Liturgies de sumes sobre les quantitats de carbó exportat a Rhénania i el Ruhr.

Modificar l'actuació del Comitè de Garanties i establiment de la seva seu a Berlín.

Invitar a Alemanya a adoptar un pla per a establir el marc mitjançant l'emissió d'un emprèstiu interior i consegüent reducció dels seus deutes en els bons C.—Havas.

Pel poble d'Armènia

Washington, 1.—El president Harding ha demanat crèdits suplementaris per valor de sis milions i mig de dòlars per a modernitzar l'estructura i l'armament dels cuirassats americans.

La proposta feta als delegats de les nacions a la Conferència de Lausana perquè sigui creat un fons armeni no emana del govern dels Estats Units sinó de les societats filantròpiques americanes. No obstant, el govern ha comunicat a la Conferència de Lausana que es fessin tots els possibles per a atorgar el dit ajut al poble armeni.—Havas.

Victor Margueritte foragitat de la Legió d'Honor

París, 1.—Segons els diaris, la comissió d'enquesta de la Legió d'Honor ha adoptat la resolució de destituir de la dita institució l'escriptor Margueritte pel caràcter immoral de la seva última novel·la.

Es creu que la setmana entrant es publicarà el decret sancionant la dita resolució.—Havas.

Tripulació alemanya repatriada

Newport, 1.—S'ha procedit a la repatriació de la tripulació alemanya d'un vapor procedent d'Anvers.—Havas.

França i el Vaticà

Roma, 1.—L'encarregat de Negocis de l'Ambaixada francesa prop del Vaticà, senyor Cambon, en rebre avui, amb motiu d'any nou, la col·lecció de França i les congregacions religioses franceses, i contestant a diverses al·locucions que havien estat pronunciat, ha parlat de les relacions de França amb el Vaticà, recordant que el Papa, tenint en compte l'acord concertat entre França i Espanya, per a reorganitzar les seves respectives zones al Marroc, havia adoptat disposicions encaminades a assegurar l'autonomia religiosa de la zona francesa, mitjançant la creació d'un vicariat especial.—Havas.

El jurament dels feixistes

Roma, 1.—Aquesta tarda, amb gran solemnitat, ha tingut lloc la cerimònia de prestar jurament les forces feixistes de Roma davant del seu capdill i president del Consell de ministres italià, senyor Mussolini.

Després de desfil·lar els feixistes pels carrers més cèntrics de la capital, anaren a col·locar-se davant del Palau que ocupa el senyor Mussolini.

Aquest sorís al balcó principal, essent rebut pels seus adictes amb grans mostres de cordialitat.

Després els feixistes, amb el més gran entusiasme, presten jurament, i el senyor Mussolini baixà a la Plaça Colonna, revivint les forces.

Després el cap del feixisme pronuncia una al·locució en la qual exhorta les seves forces i conservar la disciplina, en aras de la grandesa i de la reconstrucció de la pàtria.

Terminat l'acte, els feixistes reteren un homenatge davant la tomba del soldat desconegut, marxant després a situar-se al davant del Palau del Quirinal, on ovelonaren els reis.

Els monarques italians sortiren al balcó, per a donar les gràcies pels viatges que se li tributaven, essent ovacionats una bella estona.

Després organitzaren idèntica manifestació al davant de la residència de la reina mare, i finalment s'han dissolt.—Havas.

Els turcs a Lausana

Constantinoble, 1.—Els periodistes han interrogat a Kemal baixà, el qual s'estranyà que es prolonguessin tan les discussions en la Conferència de Lausana, tota vegada que, segon digué, els turcs no han formulat exigències noves que puguin justificar la prolongació de les deliberacions per ço que es pertany als assumptes relatius a Turquia.

Confirmà que la voluntat de Turquia es de no perdre la menor parcel·la de terreny, de ço que, en concepte de tots els turcs, constitueix el patrimoni nacional, i lluitar, posant a contribució totes les necessàries energies, fins aconseguir l'abolició del règim actual de capitulacions, per tal com considera que aquest règim constitueix un insult a la pròpia nació.

Digué també que els turcs s'oposarien a la continuació de l'actual patriarcat, tal com està constituït.

—Els d'esperar—va dir després—que les potències comprendran la bona voluntat dels turcs, els quals solament demanen coses raonables, i que la conferència atenda aviat les nostres peticions.

—Els turcs acabà dient—no ens neguem a discutir allò que sigui discutible i allò que no suposi que se'ns tracta com una nació inferior; però, com que estem segurs de la nostra força i de la nostra dignitat, les potències poden tenir l'evidència absoluta que defensarem els nostres interessos amb tota l'energia precisa, fins a vessar, si és necessari, l'última gota de la nostra sang.—Havas.

Lausana, 1.—S'han publicat informacions de les quals es despenia que els delegats aliats en la Conferència de Lausana estaven preparant un tractat de pau, que seria sotmès a Turquia amb el caràcter d'un ultimatum.

L'enviat especial de l'Agència Havas està autoritzat per a declarar que totes aquestes informacions no tenen cap fonament, car ni les delegacions aliades ni, en concret, la delegació francesa, mai no han pensat formular cap ultimatum contra Turquia.—Havas.

cel·la de terreny, de ço que, en concepte de tots els turcs, constitueix el patrimoni nacional, i lluitar, posant a contribució totes les necessàries energies, fins aconseguir l'abolició del règim actual de capitulacions, per tal com considera que aquest règim constitueix un insult a la pròpia nació.

Digué també que els turcs s'oposarien a la continuació de l'actual patriarcat, tal com està constituït.

—Els d'esperar—va dir després—que les potències comprendran la bona voluntat dels turcs, els quals solament demanen coses raonables, i que la conferència atenda aviat les nostres peticions.

—Els turcs acabà dient—no ens neguem a discutir allò que sigui discutible i allò que no suposi que se'ns tracta com una nació inferior; però, com que estem segurs de la nostra força i de la nostra dignitat, les potències poden tenir l'evidència absoluta que defensarem els nostres interessos amb tota l'energia precisa, fins a vessar, si és necessari, l'última gota de la nostra sang.—Havas.

Lausana, 1.—S'han publicat informacions de les quals es despenia que els delegats aliats en la Conferència de Lausana estaven preparant un tractat de pau, que seria sotmès a Turquia amb el caràcter d'un ultimatum.

L'enviat especial de l'Agència Havas està autoritzat per a declarar que totes aquestes informacions no tenen cap fonament, car ni les delegacions aliades ni, en concret, la delegació francesa, mai no han pensat formular cap ultimatum contra Turquia.—Havas.

Londres, 1.—Comuniquen de Malta que a conseqüència de la inseguretat de la situació a Constantinoble, mil sis cents subdits britànics i oriunds de Malta abandonaran immediatament aquella capital, creient se que en desembarcaran una part a Xipre i els altres a Malta.—Havas.

Les aspiracions franceses sobre Tànger

Tànger, 1.—El ministre de França en aquesta capital, en la recepció organitzada avui amb motiu de la festivitat d'Any Nou, pronunciarà un discurs en el qual féu referència a la qüestió de Tànger, i, després de declarar que el Govern francès s'ha posat a la disposició del Govern britànic per a pendre la iniciativa de convocar les potències interessades, amb l'objecte d'estudiar la qüestió, expressa l'esperança que aviat les aspiracions de la colònia francesa a Tànger rebran satisfacció.—Havas.

Alfons XIII a Millerand

París, 1.—Entre els nombrosos despatxos de felicitació rebuts amb motiu d'any nou, pel president de la República, M. Millerand, n'hi ha un de molt expressiu, sotscrit pel rei d'Espanya, don Alfons XIII.—Havas.

L'encíclica del Sant Pare, desnaturalitzada

Roma, 1.—Una significativa personalitat del Vaticà ha declarat que el text de l'encíclica publicada pel Papa el dia 24 de desembre ha estat desnaturalitzat en molts punts en ésser traduïda a l'italià. Entre aquests punts pot citar-se la frase «Pau escrita i no realitzada», el qual concepte no és fide el·lèctric del text llatí.

Igualment la frase «la pau ha exasperat els ànimes i legitimat l'esperit de revenja» és completament errònia.—Havas.

D'espectacles

ELDORADO

Dissabte, a ja nit, va celebrar-se en aquest teatre el benefici de la tiple Roser Leonis. El teatre estava ple a vessar, prova de les moltes simpaties que ha sabut guanyar-se amb el seu art i gràcia, netament meridional, la beneficiada. La vetlla transcurregué entre manifestacions d'entusiasme dels nombrosos admiradors de la senyora Leonis, la qual va lluir els seus drets d'actriu, completats pels encisos de la seva veu i de la seva figura. En tots els números del programa va ésser aplaudida amb fervor, especialment en les cançons que digué amb aquella «sa» i intenció que li és peculiar. Fou obsequiada amb moltes flors i regals.

TIVOLI

També l'Emili Vendrell celebrà la seva vetlla d'honor i benefici al Tivoli, essent objecte de formidables ovacions en l'Ària del tercer acte de «Don Joan de Serrallonga» i en l'escenificació fidel «Somni de Manon», el qual hagué de bisar el mateix que algun altre número del programa.

Val a dir que en Vendrell, en la seva curta i novella actuació de cantant líric, ha fet fanàtics i això es demostrà dissabte passat amb l'exuberant col·lita d'obsequis i aplaudiments que obtingué.

Nosaltres, però, sentim com una lleu i melangiosa secança en contemplar els triomfs d'en Vendrell en els escenaris.

ORFEO GRACIENC

En la darrera de les «Sessions Merced Nicolau», que en el teatre de la benemèrita entitat coral gracienc es vènen celebrant, va estrenar-se, diumenge a la nit, la comèdia dramàtica en un acte, «Maria dels Angels», original del senyor Miquel Saperas.

«Maria dels Angels» és l'intent discret d'un neòfit en literatura escènica que mereix tota la indulgència de la crítica tenint en compte que ha estat representada entre família, com si diguéssim, i amb la modestia d'un ambient teatral simpàtic.

El senyor Saperas, però, obraria santament deixant als temes transcendents i plorans per a qui tingues de la vida i de les passions una més forta experiència que la que ell demostra en la seva obra.

Es ben curiós, tanmateix, que tots els joves se les neguin amb les dones deshonrades i amb maternitats clandestines, usant d'una crueltat efèmera.

A l'edat dels idilis, naturalment, les tragèdies llurs sempre seran convencionals i alguna vegada grotesques.

El senyor Saperas va ésser aplaudit i reclamat al presceni.

El director del Circ Palisse en el seu desig de correspondre al constant favor del públic ha disposat que es procedeixi a l'arranjament i consegüent guarniment del Parc Zoològic on s'exhibeix la famosa col·lecció de feres que constitueixen ja més notable atracció del citat espectacle. Així mateix s'estan construint gran nombre de llotges amb les quals s'augmentarà la localitat preferent, establint-se, per a donar facilitats al públic, venda de seients individuals de llotja, o bé llotges completes per a famílies. Igualment, a mesura que es terminin els detalls d'instal·lació es dotarà al Circ Palisse de tot el confort necessari per a la major comoditat dels espectadors.

Sabem que l'empresa del Gran Teatre del Liceu ha contractat l'eminent tiple lleuger Consol Hidalgo. Debutarà amb el «Barber de Sevilla».

L'expansió catalana

Un article de «La Revue Rhénane»

Aquesta esplèndida revista franco-renana, que ven la llum a Magúncia, publica en son darrer número (desembre, 1922) un consciencios estudi del nostre amic Jean Maly sobre l'administració francesa a Catalunya (1808-1814) a propòsit de l'obra de Carles Rahola sobre la dominació napoleònica a Girona.

Extreiem alguns paràgrafs: «Aujourd'hui nous avons la bonne fortune de connaître ce que fut cette administration en Catalogne, et cela non pas grâce à des documents français, mais grâce aux travaux d'un érudit et d'un patriote catalan, M. Carles Rahola».

M. Carles Rahola compte parmi les meilleurs écrivains du mouvement intellectuel catalan contemporain. Il a écrit récemment de nombreux articles et un petit livre extrêmement bien documenté sur Napoléon et la Catalogne. «La Dominación napoleónica a Girona».

Remarquons de suite que l'auteur a nettement circonscrit le sujet de son étude, qui a seulement trait à la petite ville de Gérone. Nous traversons un exemple typique de ce que fut en général l'administration française dans toute la Catalogne, et cet exemple est particulièrement bien choisi. Gérone ne fut pas, comme Barcelone, occupée sans coup férir; elle soutint un siège héroïque et ne fut réduite que par la faim. Nulle part une administration étrangère ne devait donc trouver, plus de difficultés à vaincre. Nous allons voir comment les fonctionnaires impériaux surent se tirer d'une tâche aussi ardue et aussi délicate.

Il était malaisé pour l'auteur de rester impartial. Il y est arrivé cependant et sans effort, c'est que (et en cela son attitude est celle de tous les Catalans éclairés) il a su élever au-dessus des faits et des souvenirs pénibles, mais souvent mal interprétés, pour concevoir la signification réelle des événements et en dégager le véritable enseignement. D'ailleurs l'histoire de l'occupation française en Catalogne présentait de sérieuses difficultés par suite de la pénurie de documents. Dans une étude excellente parue à la «Revue», M. Nicolau d'Olivier signalait fort justement que, tandis que les documents abondent sur l'histoire militaire de la Catalogne de 1808 à 1814, les documents sur l'histoire de la vie catalane à la même époque sont, sinon plus rares, du moins plus difficiles à découvrir. En effet, après «Aïa» la restauration de l'absolutisme espagnol fit disparaître ou dissimuler bien des documents compromettants. C'est le grand mérite de M. Carles Rahola de les avoir patiemment recherchés. Archives de toute nature, officielles ou privées, françaises, catalanes ou espagnoles, M. Carles Rahola a tout collationné, tout étudié. De cet immense travail

il a fait un petit livre solide, précis, éminemment instructif.

Aquest estudi acaba així: «La majoria des catalans, loin de rester neutres dans la lutte, furent du côté espagnol; par haine de la Révolution, confondant la France avec la Terreur, Napoléon avec Robespierre. Cependant un certain nombre de Catalans, une minorité mais qui comprenait une véritable élite, se rangea du côté de l'Empereur. Tomas Puig a donné les raisons de cette attitude dans son «Analyse des observations statistiques et politiques sur la Catalogne». La Catalogne avait besoin de réformes et Puig voyait dans le système des lois régissant l'Empire français le moyen d'améliorer la condition de sa patrie. Le plan qu'il préconisait comprenait la suppression des dîmes, la réduction du haut clergé et des charges onéreuses dont il était la cause, le transport des douanes à l'Ebre, l'annexion à la France. Dans sa pensée la Catalogne avait plus d'affinités avec la France qu'avec l'Espagne. Rattachée à l'Empire, l'Etat pouvait organiser, doté d'institutions libérales, la Catalogne aurait pu développer sa propre personnalité et prendre place plus tard comme Etat complètement constitué dans le système fédératif de l'Empire napoléonien. Il est très certain que Tomas Puig aurait préféré obtenir pour sa patrie l'indépendance totale vis-à-vis de l'Espagne et de la France, mais il ne pensait pas qu'elle fut déjà en état de vivre et de prospérer sans l'appui de l'une ou l'autre des deux puissances voisines. Dans l'intérêt de la Catalogne il préférait la France.

Aujourd'hui les esprits clairvoyants et actifs qui travaillent avec tant de succès au développement moral et matériel de la Catalogne rendent justice à ces écrivains qui, comme Tomas Puig, furent souvent des patriotes et des précurseurs.

Comme on le voit, le livre de M. Carles Rahola est d'un puissant intérêt. S'il ne faisait que nous aider à mieux connaître une époque d'histoire, il aurait déjà atteint son but, mais il a une portée plus haute: il nous donne un document de premier ordre sur l'administration napoléonienne, l'esprit libéral et humain qui l'anima. Enfin les témoignages rendus à la mémoire des fonctionnaires français montrent combien les Catalans comprennent les enseignements de l'histoire et conçoivent la place que leur pays doit tenir dans le monde. Des rapports que la Catalogne eut avec la France de 1808 à 1814, rapports souvent sanglants comme l'attestent les ruines toujours debout se souvenir de ceux qui ont été un bien pour le développement de la Catalogne. Comme tant d'autres Français aux quatre coins de l'immense Empire, Rouyer de Lamez, de Gérando, Roujoux et leurs collègues en Catalogne ont travaillé au nom de la France et de l'Empereur à conduire les peuples dont ils avaient la garde vers leurs véritables et heureuses destinées».

«ATENEU HISPANO-AMERICANO

Diu «La Nación» de Buenos Aires: «Disertó anoche don José Lleonor Nari. Estableció la importancia que como lengua literaria, han atribuido al catalán, especialmente como antecedente obligado para conocer la evolución completa de las literaturas peninsulares, algunos de los más destacados críticos, como Menéndez Pelayo y la Pardo Bazán, a quienes no puede considerarse como sospechosos. Se extendió luego sobre el movimiento cultural catalán actual, al que corresponden iniciativas tan laudables como la fundación Berna Metje, destinada a traducir y editar en catalán las más selectas producciones de los clásicos de las lenguas griega y latina».

Pasando a considerar el «Tirant lo blanc» expuso un ejemplar de la nueva gran edición. Expuso luego los antecedentes de la obra, lo que sobre la misma dijeron Cervantes, Menéndez y Pelayo, Bonilla y San Martín, haciendo resaltar la importancia de dicha obra dentro del cuadro de las novelas caballerescas del Renacimiento. Terminó haciendo votos por que la bibliografía española siguiera enriqueciéndose con ediciones tan acabadas e inmejorables como la presente».

La Universitat flamenca

Fa deu mesos que Bèlgica està agitada per la qüestió de la Universitat de Gant. Bèlgica està poblada per set milions d'habitants, dels quals n'hi ha quatre que parlen flamenc i altres que parlen waló o francès.

El 29 de novembre de 1918, el rei, en el discurs del solí, va prometre als flamencs una Universitat flamenca. Per l'agost de 1919, una disposició reial encarregava a una comissió que estudis un règim provisional. El preàmbul d'aquesta disposició deia:

«L'interès nacional reclama una Universitat flamenca: totes les fraccions del Parlament estan d'acord, en principi, per a realitzar aquest projecte. Sols i ha divergències sobre les modalitats».

Aquestes modalitats, o bé les diferents formes sota les quals podria ésser realitzat l'alt ensenyament en flamenc, inspiraren quatre proposicions de llei, de les quals la Cambra fou informada en començar l'any 1922. Hi havia la proposició Meche-lynk, qui demanava la creació d'una Universitat flamenca, però mantenint l'actual Universitat francesa de Gant. La proposició Clerck, qui demanava la flamenquització immediata de la Universitat de Gant. La proposició de von Cauwlaert, qui demanava la flamenquització progressiva de la Universitat de Gant, i la proposició Meysmans, qui demanava la creació d'una Universitat flamenca a Anvers.

La Cambra nomenà una Comissió, la qual sostingué el projecte de Cauwlaert, és, la flamenquització progressiva de la Universitat de Gant. La votació donà 6 vots favorables i 4 en contra, havent-hi absents dos membres.

La proposició Cauwlaert comprèn quatre disposicions essencials. L'article primer marca que «les lliçons seran donades en francès a la Universitat de Liège i en flamenc a la Universitat de Gant. L'article segon especifica que l'ús del flamenc començarà l'any escolar 1922-23 i que serà estès de manera progressiva. Els professors actualment nomenats, que no consentin a donar els cursos en flamenc, seran doblats (Art. 3). Finalment l'article 4 reserva la possibilitat de donar certs cursos en francès i en flamenc quan sigui jutjat necessari aquesta duplicació».

Els debats a la Cambra començaren el 18 d'octubre i duraren més de dos mesos. Finalment, el 22 de desembre, per 89 vots contra 85 i 7 abstencions, la Cambra adoptà el principi de la flamenquització de la Universitat de Gant. Dos ministres votaren a favor del projecte i quatre en contra. Virtualment, dins del Govern, aquesta qüestió ha provocat una crisi que no es planteja perquè hi ha algun projecte — com el de reforma del servei militar — que reté els ministres protestants del vot de la Cambra. El triomf dels flamencs ha provocat també la divisió dels tres partits polítics belgues, puix en tots hi ha hagut partidaris i contraris de la flamenquització de la Universitat de Gant.

Els walons o francesos protesten del vot de la Cambra i confien que el Senat no el ratificarà. A més a més preparen ja el bastiment d'una Universitat francesa a Gant, en front de la flamenca».

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dimarts, 2 de gener de 1923

Fantasies i realitats

SOVINTEGEN aquests dies les lloances dels diaris oficials, o afectes als sectors que integren la concentració lliberal, als projectes del Govern i a les paraules dels ministres.

No fa gaires hores llegíem a certs diaris els més ditiràmics elogis a les iniciatives del senyor Alcalà Zamora en matèria de cultura física. I, ben esbrinades les disposicions del Ministre de la Guerra quant a aquest punt interessantíssim, veiem que es limiten a recomanar-ne l'estudi i l'endegament al Ministeri d'Instrucció Pública. Ara com ara, no hi trobem, doncs, aquelles iniciatives transcendents que, segons els diaris oficials, havien de regenerar les races depauperades de la Península Ibèrica.

I això són, generalment, les iniciatives dels governs de Madrid. O resten limitades a paraules d'una retòrica més o menys pintoresca o acaben donant lloc a la creació d'algun organisme burocràtic absolutament inútil o al nomenament d'algun amic més o menys il·lustre per a consumir una partida dels pressupostos.

Contrasta naturalment amb aquest tarannà dels polítics madrilenys l'actuació de la Mancomunitat de Catalunya, que registren periòdicament la Crònica i les publicacions oficials. Mentre les paraules i les fantasies constitueixen tota l'actuació dels governs de Madrid, el govern germinal de Catalunya realitza una tasca positiva, concretada en realitats i en fets.

La Crònica oficial i les publicacions dels diversos organismes i serveis de la Mancomunitat de Catalunya van assenyalant un dia i un altre dia l'obra feta, els esforços esdevinguts concrecions d'eficàcia, el progrés constant de la nostra terra i de la seva institució cabdal. Són obres de cultura, de foment, de comunicacions. Són coses concretes i reals: escoles, telèfons, sanitat, agricultura, ramaderia. A cada pàgina trobem un fet, una tasca, amb l'eloqüent senzillesa dels detalls i de les xifres i amb la reveladora comprovació de les fotografies fidels i dels resultats aconseguits.

L'abundor i la ufana dels resultats obtinguts per la Mancomunitat de Catalunya, malgrat no tenir ni una tradició de govern, ni unes facultats adequades, ni uns mitjans econòmics en relació amb les seves necessitats i amb l'esforç contributiu de la nostra terra, demostren el que podrien fer els governs de Madrid amb una mica de preparació per a resoldre els problemes de la vida moderna i amb una mica del seny i del patriotisme que mena envers realitzacions d'eficàcia l'actuació amorosívola del nostre Govern incipient.

Aquest contrast és realment encoratjador per a Catalunya. Felicitem-nos-en. Però els fets i les realitats nostres, davant les fantasies i les paraules dels governs de Madrid, ultra altres moltes coses, demostren que cap partit centralista no té dret d'invo-car el patriotisme per a combatre les justes reivindicacions nacionals de Catalunya. El patriotisme no es demostra amb paraules ni amb fantasies, sinó amb fets concrets i amb realitats.

Ficció i falsedat

En Josep Carner, amic:

Gentilment heu satisfet l'Aragó amb la vostra lletra datada a Gènova, dia 16 propassat, que respon a les meves vindícies. Hauria bastat, per això, la sola mímica d'alçar vos, davant el meu Poble, el vostre braç dret, suprem laconisme ben bé escaient a la Gent així honorada. Heu volgut, però, explicar-nos, a més a més, una lliçó subtilíssima i primorosa de distinció entre aquestes dues categories ètiques: Ficció, Falsedat.

Heu encertat per tot. L'Aragó, instintivament, amb un simplicitisme més honrat que perspicu, com de qui és més jurista que artista, rebutja tota ficció; no ens ha calgut pas als aragonesos el *Praetor peregrinus* per a humanitzar el nostre Dret; aquest Dret nostre que, per estrany imperi, se'ns va fonent a poc a poc.

No podem condemnar el susdit simplicitisme que neix de la nostra virtut nacional de veracitat, la qual, feta expressió de la pròpia consciència, és sinceritat; hem de reconèixer, però, com aqueix simplicitisme enclou renunciació a una més gran riquesa instrumental de l'enteniment; és així com som els aragonesos.

M'agrada l'haver-vos ofert avinentesa perquè ens expliqués-siu bellament la distinció lògica susdita; m'esperona el desig de llegir quina sia la vostra opinió de l'Autologia aragonesa; i, pertocant a Paremiologia i Rondallística del meu país, tindreu a la vostra disposició tots els fons de l'Estudi de Filologia d'Aragó, homòleg humil de l'Institut que, a Catalunya, regeix mestre Pompeu Fabra. Demaneu-me, doncs, a pler, mentre n'hi haurà.

Deu vos guardi.

JOAN MONEVA I PUYOL

Saragossa, 21 de desembre de 1922.

Els Nacionalistes de la Barceloneta

El Casal Nacionalista de la Barceloneta, després de no poques gestions, han aconseguit obtenir, per estatge social, un espai local instal·lat al carrer de l'Alegria, 25.

Per a celebrar la festa inaugural, els nacionalistes de la Barceloneta preparen un acte d'afirmació nacionalista, que tindrà lloc el diumenge, dia 7 del vinent gener.

La diada la constituiran una tanda d'actes, tots ells prou importants. El dia abans, amb motiu de la diada dels Reis, se celebrarà una funció teatral en obsequi als nens i nenes de la barriada.

Al matí i al vespre es ballaran sardanes i ballets populars a la plaça de la Barceloneta i a l'estatge social. A la una de la tarda, dinar íntim a la sala d'actes del Casal.

A dos quarts de quatre de la tarda, xampany d'honor, en obsequi als representants regionalistes en les Corporacions populars, i als delegats de les entitats adherides a l'acte.

A les cinc de la tarda, míting de propaganda i afirmació nacionalista, en el qual pendran part valuosos elements i il·lustres personalitats de la Lliga Regionalista.

Ampli motiu de la festa, han estat repartits bons de pa als pobres de la barriada, i el periòdic «La Riba» publicarà un número extraordinari.

L'acte promet ésser un dels més importants dels darrers temps.

Polítiques

EN RAMON D'ABADAL

Seguint tradicional costum, aquest matí, la Junta Directiva de la Lliga Regionalista, en corporació, amb nombrosos membres i els vice-presidents senyors Ventosa i Puig i Alfons, ha anat a casa d'En Raimon d'Abadal, il·lustre president de l'entitat, a felicitar-lo i augurar-li el Bon Any, amb motiu de la diada.

Gentilment feren els honors de la casa la distingida senyora Abadal i llur exquisida filla.

EN BASTOS

Ahí, amb l'express, sortí cap a Madrid el diputat a Corts En Francesc Bastos.

LA JOVENTUT NACIONALISTA PAU CLARIS

El Consell directiu de la Joventut Nacionalista Pau Claris ha quedat constituït, durant l'any 1923, en la següent forma:

President, En Joan Roca; vice-president, En Bonaventura Ferrer; secretari, En Ramon Sagarra; vice-secretari, N'Enric Bagaluer; tresorer, En Jaume Mestre; comptador, En Miquel Bragouart; vocals, En Francesc Pagarolas, Jaume Pintó i Manuel Gallego.

EN VENTOSA I CALVELL

Sortí ahir cap a Madrid l'ex-ministre nacionalista En Joan Ventosa i Calvell.

Necrològica

Ha mort en aquesta ciutat la baronessa de Wilson, notable escriptora que aconsegui nom en el món de les lletres.

La baronessa de Wilson deixa en els seus llibres, que són molts, les impressions de la vida. Havia viatjat, especialment per l'Amèrica llatina, on era conegudíssima.

A Barcelona havia treballat per a les cases editorials de Maucci, Henrich, Montaner i Simón, Miquel Seguí, Ramon Araluce i altres molts.

(A. C. S.) la il·lustre escriptora, i rebí la seva família l'expressió del nostre condol.

Ahí a la tarda fou conduït a sa darrera estada el cadàver del doctor don Caietà Barraquer, canonge dignitat de xantre d'aquesta Catedral Basílica.

El cadàver fou portat a la capella del Sagrament de la Catedral, en la qual, el Capítol entonà un solemne respons, puix per celebrar-se al temple el culte de les Quaranta Hores, no pogué portar-se al cor, com es fa amb tots els capítuls.

La comitiva fou molt nombrosa i presidida pel cardenal de Tarragona, Vidal i Barraquer, nebot del difunt. Trametem a la família del docte finat l'expressió del nostre condol.

Any nou, vida nova

ES evident que un home organitzat, que sap distribuir-se prèviament i amb intel·ligència les hores del dia i que després s'até a aquesta distribució amb puntualitat — que és una altra de les qualitats precises en la vida moderna — dona un rendiment doble o triple al de l'home desorganitzat; i no solament el seu treball és superior en quantitat, sinó en qualitat: la seva cultura i el seu talent natural col·laboren en la realització de cada tasca, sense l'excitació depriment que esdevé del desordre. L'home organitzat atén degudament i en proporció les hores de dormir, les de menjar, les de distreure's, i així pot portar una vida normal, complexa, amb el mínim desgast i la menor fatiga.

Aplicat aquest principi a una comunitat, a una agrupació, és enorme la quantitat de vigor que aquesta ordenació representa i és formidable la força que pot desplegar en l'ordre social, cultural, polític o religiós. Aplicat aquest principi a Barcelona veurem que el major rendiment fruit d'aquesta major vitalitat pot arribar a compensar-la de totes les feixugues càrregues que pesen sobre ella com a ciutat espanyola que, després d'atendre els tributs de l'Estat, ho ha de fer tot pel seu propi esforç, sense aquelles compensacions que, en forma de serveis, té dret a rebre de l'Estat tot poble que hi tributa, en proporció, almenys, a aquesta tributació.

Barcelona ha d'organitzar, doncs, la seva vida ciutadana i per això precisa, en primer terme, que els espectacles se celebrin en hores que pugui assistir-hi el ciutadà que treballa i que no ha de veure amb bons ulls que l'horari de la vida ciutadana, a Barcelona, estigui a mercès dels qui no treballen o treballen malament, sense aquell amor a la prosperitat i a l'esdevenidor de la ciutat, que no permet que es regategi al treball les hores necessàries.

Però, Barcelona no s'ha de limitar que els espectacles públics se celebrin dins les hores que la perfecta organització de la vida civil els assenyali, sinó que ha de desitjar així mateix que totes les reunions populars i societàries siguin també convocades en hores que servin relació amb l'horari del treball i del repòs que ha de tenir establert tot poble que estimi la seva vida. Cap família ha de permetre tampoc que les festes particulars traspassin l'hora fixada per acabar els espectacles de nit. Unicament organitzant així cada ciutadà la seva vida d'acord amb les normes del treball i del repòs, dictades pel Govern les unes i per la Ciència les altres; és possible portar a terme la restauració física del nostre poble; car no tot cal esperar-ho dels esports: també el repòs i l'alimentació juguen un paper principal en aquesta patriòtica empresa.

Per a realitzar una reforma d'aquesta naturalesa, cal l'esforç de tots. L'adagi català d'*Any nou, vida nova*, cal aplicar-lo enguany a la vida ciutadana. Cadascú de nosaltres ha de fer l'esforç de portar aquest tribut a l'amor per la ciutat. Si volem que hi hagi ciutadans forts per a tota mena de lluites, ja siguin per la vida, pel progrés o per la llibertat dels pobles, és precis que els barcelonins deixin d'ésser vells abans d'hora, deixin d'ésser febles en la joventut, deixin de dormir en oficines i fàbriques, deixin de viure com un poble desorganitzat que perd el temps i es degrada. Si volem aprofitar el temps per la nostra riquesa, la nostra plenitud i la nostra llibertat, és precis que no el perdem; que, perdent el temps, perdem la força i els pobles per a ésser lliures, econòmicament i políticament, necessiten la força de la raça, aquesta força que en l'ordre de l'esperit és la cultura i en l'ordre de l'eficàcia radica en l'art de saber organitzar-se.

Per Barcelona, per Catalunya, diem-ho i fem-ho: Any nou vida nova.

XAVIER TUSELL

El transport de carn escorxada

En 1917, essent president de la Comissió d'Escorxadors el tinent d'alcalde senyor Cararach, va proposar la celebració d'un concurs per adjudicar el servei de transport de la carn escorxada, de l'Escorxador als mercats i altres expendureries.

L'adjudicació fou feta a favor de l'Associació de Proveïdors i Tractants en tota mena de Bestiar. Les dificultats que s'han trobat amb motiu de la guerra i la incautació de l'Escorxador pels delegats del Govern civil han retardat la implantació del servei.

Diumenge, al matí, a la Granvia Diagonal, al davant del Convent dels PP. Caputxins de Nostra Dona de Pompeia, hi havia exposats els 18 autocamions que s'han construït per a realitzar el dit servei.

Deu dels autocamions són construïts per la Hispano-Suïssa (7 d'una i mitja tones i tres de tres tones, aquests amb portes darrera i al costat, per a major facilitat en la càrrega i descàrrega).

Els altres vuit autocamions són fets per la casa americana Ford i tenen tots una força de 18 HP.

La carrosseria és tancada, amper-nissada a l'exterior i folrada de zinc a l'interior, amb obertures per a la ventilació.

Anaren a inspeccionar-los l'alcalde senyor marquès d'Alfella, el primer tinent don Enric Maynés, els regidors senyors Cararach, Palau, Escola, Matons, Nonell, etc., als funcionaris municipals.

Els 18 autocamions van desfilant pel passeig de Gràcia, Ronda de la Universitat, Granvia, carrer de Calàbria, on hi ha el garatge.

Al garatge hi ha un dipòsit de 5.000 litres de benzina per a alimentar els motors. Hi ha també una caldera per a calentar l'aigua amb la qual netegen interiorment els autocamions.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicants, la necessitat absoluta tenen la qual no ens és possible fer-ne el menor cas; d'avaluar degudament els originals amb un segell a una firma i a una data.

Butlletí internacional

1 de gener de 1923

Comença l'any amb l'atenció internacional fixa a París i a Lausana. A París seran iniciades demà unes converses interaliades d'època transcendència. A Lausana, la intransigència dels turcs produeix cada dia incidents molt perillosos. Procurem, doncs, donar al lector amant una idea sucinta i concreta de la situació internacional a Orient i a Occident.

LES CONVERSES DE PARÍS El Govern del Dr. Cuno ha volgut presentar als aliats unes noves proposicions alemanyes abans de començar les converses de París. El mateix dia que comencin aquestes converses, arribarà a París el senyor Bergmann, amb les proposicions del Govern alemany, que han sigut comunicades ja oficialment als Estats Units. No coneixem encara el detall d'aquestes proposicions. Sembla, però, que consisteixen fonamentalment a oferir, com a garantia dels pagaments que hagi de fer definitivament Alemanya, una hipoteca del 20 per 100 sobre la totalitat dels recursos del país.

La posició diplomàtica d'Anglaterra, definida al Consell de Ministres celebrat divendres pel Govern de Bonar Law, no pot ésser més precisa ni més clara.

Com ha repetit el «Times», de Londres, les divergències de criteri entre Anglaterra i França rau en tal volta més en el procediment que no pas en els principis. Anglaterra cospa en tota la seva magnitud el descoratjament de França davant el manament d'Alemanya a les seves obligacions contractuals. Però tot i esguardant aquesta actitud de França amb la màxima simpatia, Anglaterra, fidel a la seva tradició i a la seva substància racial, creu que les raons sentimentals no han d'intervenir en un afer purament econòmic. Els aliats, sigui qualsevulla la justícia dels clams i de la indignació de França, es troben davant d'un fet que reconeix tothom: *Alemanya no pot pagar ARA*. Anglaterra creu, doncs, que l'objectiu immediat de totes les Potències aliades cal que sigui la restauració financiera i mercantil d'Alemanya per tal que esdevingui capacitada per a pagar, en concepte de reparacions, la major quantitat possible.

Es per això que Anglaterra no secundarà mai una política les conseqüències de la qual siguin impedir que Alemanya pugui pagar en l'esdevenidor. I Anglaterra resta convençuda que la imposició de sancions en la forma que desitja França donaria ARA aquest resultat contraproduent. Creu Anglaterra que la primera cosa que cal fer és atorgar a Alemanya una moratòria i, tot seguit, endegar les finances germàniques. Si els aliats arriben a un acord absolut quant a aquests aspectes actuals de la qüestió, creu Anglaterra que hi hauria total unanimitat de criteri en aconseguir automàticament l'efectivitat de les iniciatives a pendre en el cas que Alemanya no complís les seves obligacions.

Com remarca el «Times», és clar que, si Alemanya no paga el 15 de gener els 500 milions de marcs or (que evidentment no pot pagar), li haurà d'ésser atorgada una moratòria. Anglaterra creu, contra la tesi francesa de *prou moratòries sense garanties*, que imposar-li ARA les sancions que vol el Govern de París, equivaldria a destruir la possibilitat que Alemanya pagui més endavant quantitats majors, acabant d'anorrear el seu crèdit i provocant una nova crisi financiera molt més greu que les anteriors. És a dir, la veritable oposició d'Anglaterra a les sancions, ARA, no respon al desig de perdonar Alemanya sinó al propòsit d'evitar una iniciativa que creu contraproduent, car crearia una situació molt pitjor que l'actual.

Es evident, per tant, que si les noves proposicions alemanyes han estat fetes amb un seriós desig de cercar una solució a la crisi actual, i contenen una base inicial de discussió, seran acollides per Anglaterra amb simpatia. La mateixa actitud adoptaran segurament els Estats Units. El discurs del secretari d'Estat Mr. Hughes a l'«American Historical Association», de New Haven, n'és un senyal. Itàlia ja ha dit que no participaria en cap ocupació militar dels territoris alemanys. I Mussolini, complint el que havia dit, ha delegat la seva representació en el marquès della Torretta.

Aquesta és la posició diplomàtica que adopten respectivament els països interessats, al moment d'iniciar-se a París les converses interaliades més transcendents que hi ha hagut de la signatura del Tractat de Versalles ençà.

LA CONFERENCIA DE LAUSANA

L'obstinació inexplicable dels turcs en l'afer de les Capitulacions ha constituït un seriós entrebanc per a la bona marxa de les negociacions de Lausana. Els aliats han acceptat en principi l'abolició de llurs privilegis a favor de la sobirania turca. Però quan han tractat de conciliar els drets ja reconeguts de la sobirania turca amb els interessos legítims dels residents estrangers, han ensopegat amb una intransigència sospitosa per part dels delegats kemalistes, aliats ensem per Angora i per Moscou.

Fins ara, els estrangers residents a Turquia restaven fora de la jurisdicció del fisc i dels tribunals turcs. Amb l'abolició del règim de les Capitulacions, acceptada pels aliats, els estrangers queden sotmesos a les lleis i als impostos turcs. L'únic que demanen els aliats és que els estrangers — individus i corporacions — no siguin subjectes a tributs més quantiosos que els ciutadans turcs, i que els tribunals que els hagin de jutjar tinguin magistrats estrangers elegits i nomenats pel Govern turc entre una llista presentada pel Tribunal de Justícia Internacional de La Haya. Els magistrats estrangers hauran d'aplicar la llei turca. Aquest és, ara com ara, el límit màxim de les concessions dels aliats. Hi coincideixen, absolutament, el delegat anglès Lord Curzon, l'observador nord-americà Mr. Child, el representant japonès baró de Hayashi i el comissionat francès M. Barrère. Aquest darrer, però, sembla algunes vegades desautoritzat, sinó pel Govern, per la premsa oficial de París. La seva situació és, doncs, anàloga a la ja històrica de M. Barthou a Gènova.

Els turcs no han volgut ni tan sols discutir aquestes proposicions. Les han rebutjades totalment. I és que, com han fet sempre a Lausana, després d'arribar a un acord en les qüestions de principi, susciten dubtes i objeccions quant al procediment, és a dir, quant a l'aplicació del principi. Ismet Patxà ha dit que les proposicions dels aliats atemptaven contra la sobirania turca. Ha afegit que constituïen un règim pitjor que el de les Capitulacions, la qual cosa és notoriament inexacta.

La qüestió de l'abolició i transformació del règim de les Capitulacions s'ha complicat amb l'afer de Mosul. I mentre el general Pangalos marxa d'Atenes a Salònica i mobilitza l'exèrcit grec a Tràcia i l'esquadra anglesa de Malta entra als Dardanelis i manobra davant de Constantinoble, una divisió de l'exèrcit turc del Caucas, forta de 6.000 homes, i comandada per Djavad Patxà, baixa de Van envers Mosul. La situació d'Orient torna, doncs, a oferir els perills més greus.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

La Bandera Catalana a Horta

La reinstauració de la bandera de Catalunya als edificis municipals va completant-se. La primera finca d'Alcaldia de Barcelona que va hissar-la fou la de Sant Andreu, tan bon punt fou nomenat tinent d'alcalde d'aquella barriada el senyor Cararach. Després han anat hissant les altres finques, i ahir va hissar-la solennialment la subintendència de Sant Andreu, essent tinent d'alcalde En Xavier Tusell.

La iniciativa pertany al Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, i fou rebuda amb satisfacció per tothom. El tinent d'alcalde convocà una reunió d'entitats, que són nombroses en aquelles barriades, i totes s'hi adheriren, fora dues. Es va nomenar una Comissió amb representants de totes les entitats, s'obrí una subscripció popular que ha donat un resultat esplèndid i es redactà el programa de la festa.

Aquest, junt amb una patriòtica capçalera glorificant la nostra bandera, s'ha repartit imprés, ornamentat amb la senyera de la pàtria.

La festa de la bandera va celebrar-se ahir, prenent-hi part, tota la població d'Horta, la qual tenia els balcons i finestres empallats amb draperia de les quatre barres i altres violats colors.

A L'ESGLÉSIA

A dos quarts de deu, el temple estava plenissim de concurrència. Al costat, al peu de l'altar de llur patrona la Verge Bruna, hi havia les xamoses i gentils pomellistes, cofades amb la graciosa caputxeta blanca que representava els Pomells «Vall-florida», «Coses alegres», «Resó de la Vall», «Poncelles de la pàtria», «Novells plançons» i «Flors i Espigues», d'Horta; «Roser de tot l'any» i «Minerva» de Santa Eulàlia; «Stella matutina» i «Canonge Rodó», de Sant Martí; «Esperança» i altres de Barcelona.

Al presbiteri hi havia el tinent d'alcalde senyor Tusell, els regidors senyors Cararach, Escalà i Iglesias (Valentí), el diputat de la Mancomunitat En Noguer i Comet, la Comissió i personalitats de la barriada; En Joaquim Lletjós, En Joaquim Puig Grau, En Joan Oliver, En Pere Manén, En Joaquim Ros, En Miquel Ribas, En Josep M. Vidal, En Pomar, En Martí, En Miquel Folguera, En Rafel Monilla.

En lloc preferent hi havia la representació de les entitats: Escola Choral Martinenca, Associacions de Propietaris, d'Horta; de Santa Eulàlia, del Guinardó, d'en Verdura, etc.; Centre Moral Eularense, Casal Nacionalista del Guinardó.

Fou celebrant de l'Ofici el rector mossèn Tutúsas, ajudat pels vicaris. La capella de Sant Just de Barcelona, dirigida per mossèn Baldalló, amb la cooperació d'alguns fidels i pomellistes, van cantar la bellíssima i popular «Missa de la Mare de Déu de Núria», de mossèn Lluís Romeu, de Vich.

El doctor En Carles Cardó, canonge de la Seu de Barcelona, va fer un eloqüent i patriòtic sermó: deia que el sentiment de la pàtria hi està al seu lloc, al costat de la fe. Són els dos sentiments damunt els quals es fonamenten les societats sòlides i duradores. Va pronunciar xaradores paragrafades enaltint els ideals de Déu i Pàtria. Digué que la bandera catalana, la de les quatre barres de grana sobre camp d'or, està bé que entri al temple, perquè fou un Papa qui la donà a un dels reis de Catalunya, En Pere el Catòlic, quan el va nomenar «Ganfaroner de l'Església». Avui novament alcarem dins del temple aquesta bandera, símbol de la pàtria dels catalans, implorant les benediccions del Cel i la seva llibertat.

Acabat que fou l'Ofici, les demisselles i joves pomellistes agafaren tots aquell drap sagrat, símbol de la

nostra mare pàtria, i la portaren al peu dels presbiteri. El senyor rector, amb el ceremonial litúrgic apropiat, ha beneït la bandera de Catalunya.

SORTIDA DEL TEMPLE

Al davant de l'església hi havia gran gervació que esclatà en una ovació quan els pomellistes tragueren al carrer la bandera. Aquesta fou posada en un landó on anaven les xamoses, nenes Genoveva Ribas i Carmeta Valls cofades amb caputxeta, i els exèrcits nens Joaquim Ros i M. Purcel, amb barretina vermella.

La bandera penjava pel darrera del landó i l'alçaven nens i nenes pomellistes que seguien en nombre considerable, presidits pels senyors En Magí Valls, En Joaquim Ros, En Jaume Companyó i l'Il·lustrat Solé.

Seguien després el senyor tinent d'alcalde i totes les altres personalitats esmentades, i la banda de música «La Lira Hortense». Organitza el seguici l'Ofici de la guàrdia urbana En Magí Porrell.

Com que la banda de música tenia un repertori poc apropiat a l'afer, el senyor Tusell disposà que durant el «Cor» anés tocant «Els Segadors» que triaràren una xaradora ovari. Mentre la banda tocava, tots els pomellistes i gran part del públic cantava a chor, i arreu eren acollits amb aplaudiments, i la simplicitat de la gent que hi havia pels balcons i per les portes, balcons i finestres.

A LA SUBINTENDENCIA

Ja la plaça era plena de gervació. Tots els balcons empallats especialment amb draperia catalana. En diverses cases s'hi alçaven banderes.

Entre picaments de mans la bandera fou pujada a la balconada per tots els pomellistes. Banda cobla i poble entonaren «Els Segadors». Un aplaudiment unànime ressonà quan la bandera nova fou hissada al cim del pal. El president de la Comissió pronuncià patriòtiques paraules que foren molt aplaudides.

El tinent d'alcalde Sr. Tusell felicità la població d'Horta d'una manera tan entusiàstica i esplendorosa festejava l'hissament de la bandera nostra, la bandera de la nostra pàtria en aquell casal on s'aplegava la representació del que fou abans poble d'Horta i avui és barri de la gran ciutat cap-i-casal de Catalunya. Saludem la nostra bandera, posada en aquest lloc d'honor. Saludem-la i venerem-la perquè ella simbolitza la pàtria dels catalans.

Els regidors de Barcelona han reintegrat al Consistori la nostra estimada llengua i han hissat la bandera de les quatre barres en la magnífica façana gòtica que fou portalada principal del casal del Consell de Cent: idioma i bandera, dues de les més genuïnes representacions d'un poble; llengua que hem d'imposar en tots els actes de la vida nostra i bandera mitat de tots els nostres, i bandera que hem de defensar coratjosament.

Ens ho va dir el gran poeta Maragall en el seu «Cent de la Senyera» «deu-nos llum als ulls i força al braç»: intel·ligència per a governar el nostre poble i força per a defensar-nos quan sigui hora.

Una grandiosa ovació esclatà arreu de la plaça.

L'ortó «Violeta Hortense», dirigit pel mestre En Josep Marimón, ha cantat «Els tres tambors», «La sardana de les monges» i «La sardana de la pàtria», que també foren molt aplaudides.

I després la cobla «Cathalonia» tocà «Els Segadors» que també foren cantats i aplaudits per tothom, i tocà una tanda de sardanes que foren ballades pel jovent entusiasta.

La barriada d'Horta ha estat la dammra a tributar homenatge solennial i públic a la senyera de la pàtria, però pot enorgullir-se d'haver-ho fet d'una manera grandiosa, entusiasta i esplèndida, com cap altra.

Dietari històric

1er gener de 1836

NEIX A ARENYS DE MAR EL P. F. DEL FITA I COLOMER

Als catorze anys d'edat entrà al noviciat de la Companyia de Jesús, que seguí a França i Bèlgica, començant després les seves classes als Col·legis de Loyola, Carrión de los Condes i León. Demostrà les seves aptituds docents i el tresor de ciència, ensenyant retòrica, aràbig i llengües orientals. Les seves aficions arqueològiques li valgueren el nomenament de vice-president de la Comissió Provincial de Monuments de la capital lleonesa.

Una estada a una Casa d'Estudis francesa li serví per a ensenyar teologia dogmàtica i fer notables estudis sobre l'Orde dels Templers. Retornat a la Península, es va dedicar de ferm a treballs d'epigrafia, arqueologia i història de Catalunya, que feien destacar-lo com a saví, malgrat la seva humilitat, i defugir tota ostentació.

Es immensurable la tasca realitzada pel P. Fita. Investiga les restes de construccions de passades èpoques, escriu diverses monografies, tracta de paleografia i epigrafia, escriu fets històrics i la seva actuació no té límits. Ome de ciència, es dedica, en el repos i la calma al conreu d'aquesta i se li obren les portes de la Real Acadèmia de la Història (1879), fent l'estudi del cardenal-bisbe de Girona Joan de Margarit, institució aquella que en 1911 l'aclama per president.

Ingressa a l'Acadèmia de la Llengua Espanyola i fitza les etimologies alemanyes, hebraïques, sànscrites, celtes i bascongues, que han de servir per al diccionari castellà.

El modest jesuïta, fill de la nostra costa lleonantina, rep la consagració del seu talent. Membre de l'Acadèmia de Belles Arts i Reines Lletres de Barcelona, ostenta igual títol dels Instituts Arqueològics de Colòmbia i Berlín, considerant-lo N.Emili Hubner com a un dels més savis antiquaris de la Península Ibèrica.

Escriptor fàcil, orador eloqüent i modest sempre, el P. Fita féu la seva obra, bon religiós i abnegat investigador, morint a l'edat de 82 anys en 1918.

2 gener de 1679

LA COMTESSA DE MONTERREY FA PRESENT DE LA RELIQUIA DEL BRAÇ DE SANTA TECLA ALS DAPUTXINS DE SARRIA.

Aquest fragment del cos de la patrona de Tarragona, venerat a la imperial ciutat catalana, va pertànyer en el seu dia al beat Joan de Ribera, arquebisbe de València i patriarca d'Antioquia. Fou en 1596 que en féu donació al comte de Monterrey, a la noble llar del qual restà guardada pen espai de vintanta tres anys.

En la data que citem, la comtessa, hereva seva, lliurà la reliquia al pare caputxí Plàcid de Barcelona, passant-se a venerar en el convent que l'Orde tenia a Sarrià.

En els temps de la invasió napoleònica, amb el setge i presa de Tarragona, l'any 1811, en el sequeig que sofria la ciutat, es perdé la reliquia de Santa Tecla que hi havia a l'església metropolitana de Catalunya, i, assabentats l'arquebisbe i Capítol Cathedral que a Sarrià, entre altres reliquies de la patrona, es conservava la del seu braç, anaren dos canonges a esbrinar la seva autenticitat, i, convençuts d'aquesta, demanaren al Vicari general de l'Orde i al Nunci Apostòlic, que fos traslladada a Tarragona.

El 15 de setembre de 1814, es lliurà la reliquia a la ciutat, fent-se una gran festa. Un devot tarragoní d'aquella època descriu el present a un amic seu, des de les columnes del Diari de Barcelona del dia 23 següent, en una carta que es fa pública i que porta aquest paràgraf: «El present queda col·locat en un rico relicario que se le ha mandado construir. He aquí que si perdíem el antebrazo de nuestra amada Patrona, ahora hemos adquirido el brazo, gracias a la previsión, diligencia, desinterés y generosidad de los PP. Capuchinos».

De l'apreci en què es té a Tarragona la reliquia del sant braç n'ha donat compte en un bon treball l'escriptor d'aquella ciutat En Joan Ruiz Porta.

ESPIGOLAIRES

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

COMUNICAT OFICIAL

DEL MARROC
Madrid, 2, 12'30 matinalada.
Comunicat de Guerra del dia primer de gener:
«L'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, des de Tetuán, participa a aquest Ministeri:
No res de nou.»

ACCIDENTS DEL TREBALL

La «Gaceta» ha publicat un Reial Decret aprovant el Reglament provisional per a l'aplicació de la llei reformada relativa als accidents del treball, de 10 de gener de l'any passat.
Després de les disposicions generals, tracta de les obligacions, de les reclamacions, dels serveis administratius, de la precisió dels accidents, de les responsabilitats, de les incapacitats i dels segurs contra els accidents del treball.
També insereix el quadro de valoracions.

OPOSITORS APROVATS

La «Gaceta» ha publicat la relació dels opositors aprovats en les últimes oposicions a places d'auxiliars del cos general d'administració de la Hisenda pública.
Dels 360 opositors aprovats, 177 són homes i 183 són homes.

LA CAMBRA DE COMERÇ

Sota la presidència de don Carles Prast es reuní la Cambra de Comerç en ple i prengué els següents acords:
Assistir a la sessió d'apertura del Tribunal d'arbitratge creat per la Cambra Internacional de Comerç, que se celebrarà el dia 19 d'aquest mes a París, al Palau de Justícia, amb assistència del president de la República.
Continuar les gestions perquè s'arribi a un acord amb Alemanya abans de finalir el «modus vivendi».

Reproduir la petició de la reforma de la llei general d'expropiació forosa i la particular de reforma interior de poblacions, grans vies, en el sentit que es reconeguin els drets dels comerciants establerts a les zones expropiades i els indemnitzis del trasllat i desallotjament per causa d'utilitat general.
Informar al Govern que no es pot accedir a la petició d'augment de les tarifes de fluid elèctric, ja que les companyies no han complert la promesa de millora del servei.

A proposta de diversos vocals, s'acordà també dirigir al Govern un escrit raonat en sollicitud de reducció dels drets de transport dels passatgers dels viatgers d'altura i les primeres matèries, com el coure, el plom, etc., de necessitat indiscutible per a l'economia nacional.

LA CAMBRA DE LA INDUSTRIA

La Cambra Oficial de la Indústria de la província de Madrid ha celebrat sessió, sota la presidència de don Joan García Miranda, en absència per malaltia, del seu president, don Antoni G. Vallejo.

Fou aprovat per unanimitat l'informe de la Mesa elevat als ministres d'Estat i Treball demanant la negociació d'un tractat de comerç amb Portugal.

S'acordà que passi a estudi de la comissió corresponent tot allò que es refereix a l'assistència i representació de la Cambra al Congrés convocat a Roma, per la Cambra de Comerç Internacional.

S'acordà també veure amb satisfacció la instància de la Cambra d'Osca demanant determinades millores per als cariers, i traslladar aquest acord al Consell Superior de Cambres.

UN FERIT

Saragossa. — Anit passada es produí gran alarma al carrer de Pignatelli, on sonaren alguns disparos.

El pànic fou considerable, perquè, amb motiu de celebrar-se l'entrada de Cap d'Any, les vies centrals estaven molt concorregudes.

Al lloc d'on sortiren les detonacions hi acudiren alguns serenos i guàrdies que trobaren estès al mig del carrer, ferit en una ingla, un individu que es resistí a declarar.

Conduït a l'Hospital, han pogut fer-lo parlar.

Es tracta del conegut sindicalista Joan Beraza.

En la seva declaració ha incorregut en grans contradiccions, i no hi ha hagut manera d'acabar el que li havia esdevingut.

Els metges que el curaren sospiten que la ferida degué fer-se-li per haver-se-li engegat l'arma que duia a la mà o a alguna butxaca.

De totes maneres, el fet apareix embolicat en el misteri.

EL TEMPORAL A VIGO

Vigo. — El comandant de Marina ha prohibit de fer operacions al port i que surtin embarcacions sense portar els tripulants armilla salvavides.
Només es fa un viatge al matí i un altre a la tarda d'un costat a l'altre de la ria.

Totes les naus han redoblat les amarres.

En el centre de la ria les ones atenyen altura considerable.

El vapor holandès «Mevans» va estar en gran perill per haver-se-li desfet les amarres.

No es tenen notícies del vapor anglès «Rosefield». Els uns afirmen que pogué ésser remolcat i altres suposen que guanyà l'alta mar per a capejar el temporal.

Procedent d'Hamburg entrà el transatlàntic alemany «La Coruña». La travessia fou penosa.

Entrà el transatlàntic holandès «Massdam», procedent de l'Havana, i després de desembarcar el passatge, intentà sortir cap a Santander, però li calgué tornar al port, al sortir de la ria.

A la matinalada conseguiren guanyar el port quatre pesquers.

MALALT

Bilbao. — A dos quaris de set de la tarda ha sigut viaticat el conegut mèige don Josep Medinabettia.

LA CAMBRA DE COMERÇ DEL FERROL

Ferrol. — La Cambra de Comerç, en la última sessió, entre altres acords, adoptà els següents:

Telegrafiar al ministre de la Governació recordant-li la promesa del seu antecessor d'organitzar, com més aviat millor, el cos de carters.

Interessar al ministre d'Estat que pel Centre d'Informacions Comercials s'estableixi un servei de publicacions relacionat amb les exportacions a Amèrica.

MANIFESTACIO

PRO RESPONSABILITATS

Salamanca. — Ahir es celebrà la anunciada manifestació per a demanar que es facin efectives les responsabilitats del desastre de Melilla.

Obria marxa una secció de la guardia municipal i els macers de l'Ajuntament.

Presidien l'alcalde, la majoria dels regidors, el president de la Federació Obrera i don Miguel Unamuno.

Darrera hi anaven nombroses mares de soldats morts a l'Àfrica i de molts que hi lluiten.

La manifestació ha revestit bastant d'importància, car hi assistien nombroses representacions d'entitats, societats i corporacions de diversos matissos.

Recorregué els carrers centrals de la població, i, en arribar al Govern civil, es destacà una comissió que presentà les conclusions següents:

Primera. Es faran efectives les responsabilitats, de tot ordre, nascudes del desastre del Marroc, especialment les que foren causa de l'enfonsament de la Comandància general de Melilla pel juliol de 1921, al qual efecte el Govern, si ha de donar satisfacció als vehemets desigs de tots els espanyols, utilitzant els mitjans dels quals disposa i amb la urgència que el cas requereix, ha de declarar-los responsables perquè siguin castigats, com en justícia procedeix, qualsevol que sigui llur condició i categoria, tots els culpables; i segona, haver vist amb satisfacció el camí de la implantació d'un nou règim del protectorat, encomanant a un Resident civil l'acompliment de les funcions de l'Alt Comissari, ja que no sigui possible l'immediat acabament de la guerra.

Signen les conclusions l'alcalde, els regidors, el rector de la Universitat, els degans de les Facultats, els presidents de la Diputació, Cambra de Comerç, de la Propietat, Unió Ciudadana, Federació Obrera, Societat patronal i d'Estudiants i Associació provincial del Magisteri.

El governador, que qualifica de grandiosa la manifestació, com era d'esperar de la culta Salamanca, va dir que admetia amb tot respecte les conclusions i que les elevaria al president del Consell.

A les portes del Govern civil es dissolgué la manifestació, donant visques a l'alcalde i al senyor Unamuno, el qual, abans de la manifestació, paria als obrers en llur domicili social, dient-los que aquests moments solenns eren moments de la crisi de la irresponsabilitat i que en aquest assumpte de les responsabilitats s'arribaria més enllà del que el propi Govern pensava.

DESGRACIA

Logroño. — Des de Madrid vingueren en moto al poble El Rosillo, per a passar-hi uns quants dies, els joves enginyers Daniel Barrera, Francesc Ruano, Lluís Iriza i Eusebi Navarrete i l'estudiant Estanislau López.

Ahir visitaren la capital, també en motocicleta, i, per a no atropellar una cavalleria, féu un viratge ràpid Navarrete i la moto bolcà.

Resultaren Iriza amb contusions al cap i commoció cerebral, greu; Navarrete, fractura d'una cama i gravíssimes lesions a la regió abdominal; un altre dels ocupants, López, només resultà amb lesions lleus.

DETENCIONS

Almeria. — Han estat detinguts els falsificadors de moneda d'edificis Fernández, Antoni Romero i Manuel Moya, als quals s'ocupà una màquina i altres efectes per a fabricar moneda.

La policia ha telegrafiat a Bilbao perquè es procedeixi a la detenció de Felix Urrutia, la signatura del qual coincideix amb l'estampada en algunes participacions de la loteria falses.

DE VALENCIA

València. — El governador civil ha aconseguit dels fraires de Nadal un donatiu de 8.000 pessetes a favor de l'Associació Valenciana de Caritat.

El governador es proposa que totes les associacions benèfiques puguin subsistir sense necessitat de recórrer a mitjans il·lícits.

Ahir al matí va fer-se l'acte de descobrir una làpida al carrer a continuació de la d'Isabel Católica que l'Ajuntament dedica al Doctor Ribal.

CONFERENCIA

Còrdova. — A l'Institut ha pronunciat una interessant conferència el doctor don Gregori Marañón.

Tracta de la necessitat de crear un ambient científic per a equilibrar l'estat actual de la civilització espanyola.

Prengué com a tema la figura de Pasteur, desfilant alguns trets de la seva vida que poden servir d'exemple.

Recordà els primers anys escolars de Pasteur, la seva amor a l'art i la simplicitat de la seva vida efectiva.

El conferenciant fou ovacionat.

BANQUET

Còrdova. — Anit passada, al Circol de l'Amistat, s'hi celebrà un banquet homenatge a honor del pintor cordovès Juli Romero de Torres.

Hi assistiren uns 400 comensals, pertanyents a totes les classes socials, i algunes seiyoretas.

La presidència del banquet l'ocupaven (ultra l'homenatge), l'alcalde i el governador civil, representants de corporacions locals, premsa, artistes, literals i amics íntims del senyor Romero de Torres, el doctor Marañón i el governador civil de Sevilla, senyor Fernández Giménez, i d'altres representants de Sevilla, Màlaga i Granada i el president de l'Associació de la premsa cordovesa.

Don Eduard Barriobero vva donar lectura de nombroses adhesions, llegint després diverses poesies, entre aquestes unes dels admirables poetes cordovesos Antoni Arévalo, Antoni Romero i Inigo i Buaco Belmonte.

Els versos d'aquest darrer van dedicats a la mare del pintor Romero de Torres.

Després brindaren eloquentment els joves Vicens i Marbón i l'alcalde don Sebastián Guzmán va oferir el títol nomenant-lo fill predilecte d'aquesta ciutat.

Després van parlar Rafael Castejón i el catedràtic don Antoni Jao; aquest com a president de la Comissió organitzadora, oferint el banquet.

El senyor Romero de Torres, emocionadíssim, donà les gràcies en po-

ques paraules, abraçant en l'alcalde tots els cordovesos.

TERRORISME A LISBOA

Lisboa. — En distints indrets d'aquesta ciutat han esclatat 15 petards, alguns veritables bombes, que produïren danys materials.

S'atribueixen aquestes violències als elements ultraradicals que volen oposar-se, per tots els mitjans, que s'imposi la birreta cardenalicia al Nunci de Sa Santelata.

Això de la imposició del capell ha donat motiu a greus discòrdies entre els dos bands polítics, per creure els radicals que el Govern es posa del costat del catolicisme.

REPATRIACIO

Màlaga. — En el vapor «Vicente Puchol» arribà ahir una bateria del 15 lleuger d'artilleria de guarnició a Pontevedra.

Les forces van manades pel comandant don Vicens Sala, i sortiren anit passada mateix, vers la citada capital gallega.

INAUGURACIO

Corunya. — Ha estat inaugurada la nova línia de tramvies del servei urbà.

PETICIO

Saragossa. — Una comissió del Sindicat de sucres ha visitat el governador civil (interí) per a demanar-li que es compleixi el descans dominical o setmanal.

Es una qüestió que planteja el conflicte dels sucres treball.

El governador contestà que l'assumpte està a mans de l'Institut de Reformes Socials i que resta resolt en justícia.

ASSEMBLEA

Almeria. — A Benja s'ha celebrat una assemblea de ramaders.

Hi assistiren molts representants de la comarca.

Es creu que la solució del problema està en la propaganda que està fent per aconseguir la unió de tots els interessats en la indústria.

Demà se celebrarà una altra assemblea al poble de Talas.

RECEPCIO AL PALAU DE BETLEM

5 Lisboa, 1. — Amb motiu de la festivitat d'Any Nou, el president de la República, que es troba molt millorat, ha donat una recepció al Palau de Betlem, a la qual han assistit, ultra l'element oficial, els cossos diplomàtic i consular.

L'ESTAT D'EN VILLANUEVA

Madrid, 2, 2 matinalada.

Aquesta matinalada no s'havia iniciat cap millora en l'estat del senyor Villanueva.

Es mantenen els 39 graus de febre. Segons els metges, la bronquitis és de bastant intensitat.

EXPEDIENTS D'INDULT

El comte de Romanones s'ha trobat en possessió de la cartera de Gràcia i Justícia, amb que hi ha pendents de resolució cinc expedients de pena de mort, en algun dels quals la sentència recaigué fa un any.

Semblant-li inhumana aquesta dilació, es proposa estudiar-los amb tota rapidesa.

Una de les causes és de l'Audiència de Barcelona.

PARTIDES D'ESCACS

Al Liceu d'Amèrica s'ha celebrat la primera sessió d'escacs, entre el campió rus Aleguin i Mr. Howel.

A la 25 jugada ha guanyat Aleguin, que ha invertit en les seves 35 minuts. El seu contrincant ha invertit 40 minuts.

Demà jugarà Aleguin 30 partides simultànies amb socis de diverses casinos.

LES ELECCIONS

A jut del comte de Romanones, les eleccions de diputats a Corts es faran el dia 15 d'abril, sense que sofrexin cap ajornament perquè en la segona quinzena han de celebrar-se les de diputats provincials.

HOMENATGES

Saragossa. — L'Ateneu ha acordat celebrar una vetllada necrològica en honor del senyor Ortega Munilla.

L'Acadèmia de Ciències ha celebrat un homenatge en honor de Pasteur. Han parlat alguns catedràtics. El consol francès ha agraït l'homenatge.

MANIFESTACIO A TOLEDO

Toledo. — S'ha celebrat la manifestació organitzada per les Joventuts republicanes.

Hi ha assistit enorme concurrència, figurant-hi els presidents i representants de nombroses societats.

La manifestació ha recorregut els principals carrers, dirigint-se al Govern civil, on foren remeses les conclusions al governador.

No ocorregueren incidents.

PRESIDENCIA

València. — Amb motiu del nomenament del Cardenal arquebisbe per a la presidència dels centres de cultura valenciana, s'ha celebrat al Palau arquebisbal l'acte de donar-li possessió.

A l'acte hi assistiren les autoritats i personalitats.

Pronuncià un discurs el senyor don Elies Tormo.

L'arquebisbe contestà donant les gràcies.

D'UNA AGRESSIO

Saragossa. — S'ha aclarit el succeït del carrer de Pignatelli.

El sindicalista Beraza, president del sindicat del ram de l'alimentació, fou objecte d'una agressió.

Està greument ferit.

La policia ha començat les recerques.

CONGRES DE LES ESQUERRES PORTUGUESES

Lisboa, 1. — En la primera quinzena de l'actual mes de gener, els socialistes es proposen celebrar un Congrés en el qual prenen part els republicans i les esquerres.

La Confederació socialista del nord ha resolt que tots els seus afiliats donin llur aquiescència a la celebració del dit Congrés, que s'anomenarà «Congrés de les esquerres».

— Havia.

Ramon Reventós i Bordoy

Causarà molt de sentiment entre els amants de les lletres patríes la mort de l'escriptor En Ramon Reventós i Bordoy.

Havia col·laborat En Reventós en diversos diaris, havent també format part de la redacció de «LA VEU DE CATALUNYA». Als setmanaris satírics i a la revista «Mercurio» hi posà també el fruit del seu enginy i el seu gust per l'art.

La producció d'aquest malaguanyat company restà en sa major part escampada en la fulla ventosa del periòdic. La seva quantitat i qualitat reunida faria restar admirats a molts perquè havia treballat modestament en proporcions insospitades.

Tres distintius plens de suc tenien els treballs d'En Reventós: barcelonisme, catalanisme i humor.

Les seves descripcions dels carrers barcelonins, l'evocació dels records de la infantesa dintre el clos de la Barcelona vella, el còpsament d'un seguit de detalls psicològics del viure urbà, tota la riquesa d'esperit que hi ha en el moviment de la metropoli, tot això menava la ploma d'En Reventós fent fruir de goig la legió dels devots de la capital. El seu elogi de les obres del Metropolià, és quelcom del seu bell barcelonisme.

El seu catalanisme era arreladíssim, destacant-se fins agudament quan el viure el portava a haver d'escriure en llengua diferent de la seva. Un «leit motiv» presidia la seva amor a la causa patrí: «Aquesta obra del catalanisme jo també hi he contribuït. No és una obra de partit, ni de directors solament; és a l'ensenyament de tots, dels que com jo a la Rambla hem cridat en instants d'agitació: Visca Catalunya!»

I com a bon laietà floria en ell l'humorisme i la ironia. Hi han contes i frases seves que es poden comparar als acudits dels gars humoristes estrangers, sense excepciar Mark Twain.

Ultimament en «El Liberal» de Barcelona, sota el pseudònim de «Leta», feta una secció interessant en la qual traspuaven a dolls les seves virtuts característiques.

Ha mort jove. L'enterramentindrà lloc aquesta tarda a les tres.

Que Déu tingui a la seva santa glòria al bo d'En Ramon Reventós!

Els seus germans i amics nostres Jacint i Manuel, i parents tots, rebia l'expressió del nostre condol.

Els Esports:

Futbol, Regates, Automobilisme, Tennis, Atletisme, Excursionisme, Aviació, Ciclisme, Natació, Hípica, &

FUTBOL

Grans partits internacionals

AMATEURE, DE VIENA-BARCELONA

(Camp del Barcelona)
Amateurs, 3; Barcelona, 1

(Primer partit)

Podrà no tenir el bàndol austriac, contrincant del Barcelona aquests dies, la tècnica afiligranada, la precisió matemàtica, la virtuositat suprema, d'altres equips que han desfilat per terra catalana; però és incontestable que en l'art, en l'aspecte pràctic del futbol, el més positiu, saben decantar, amb mestria enviable, la balança al seu favor. Així, almenys en aquest partit, malgrat la poca fortuna i l'accident desgraciat que perseguí els locals, pogué apreciar-se ostensiblement. No hi ha, en el bàndol austriac, aquella preparació meravellosa que precedeix el coronament de jugadors magistrals i que subjugua les multituds d'un goig indefinible; però en els moments decisius en les ocasions crítiques per a l'adversari, aconseguí el nivell culminant de les grans potències futbolístiques: oportunitat, decisió, encert i rapidesa. Demés, coneixen els components del bàndol vienes tota la truca legal i no legal per a neutralitzar l'acció del contrincant, emprant el recurs de la força allà on l'habilitat no arriba a excel·lir; sense que això vulgui dir que sigui, la seva, una actuació innoble i sistemàticament violenta. On demostren els austriacs una habilitat meitre es en les ocasions que la seva porta es veu amenaçada. Amb una rapidesa desconcertant, barrin el pas als adversaris, creant el terreny en totes direccions, dificultant enormement l'acció d'aquells. El seu mètode de joc és variat; en conjunt qui sap-lo irregular i dissonant; les passades curtes i ràpides les executen amb remarcable precisió, i les llargues, als extrems, van sempre acompanyades d'un avanç impetuós de tots els cinc davanterers en línia, resultant perillós per l'impetuositat amb què entren tots a l'atac. Podem concepcuar l'Amateur com equip extraordinàriament perillós, no precisament per la seva ciència, sinó gairebé exclusivament per la varietat irregular, però inesperada i desconcertant, del seu actuar.

El Barcelona, prescindint de l'actuació poc afortunada d'alguns dels seus components, es comportà meravellosament, efectuant jugades entusiasmadores, prodigant situacions d'una emoció suprema, elevat el nivell de la lluita a un nivell culminant; donant, en fi, la sensació del bàndol predilecte de les grans solennitats futbolístiques. En una cosa no estigué encertat i fou en la de no saber treure profit del seu magnífic esforç de preparació. La porta vienesa trontollà infinites vegades del perill; però unes vegades la lentitud, altres la indecisió, i, en les més, l'escassa fortuna en el cop final convertiren en derrota el que, per la qualitat del joc emprat per uns i altres, havia de constituir una ressonant victòria dels blau-grana. Acabà d'amargar la tarda als campions l'accident desgraciat ocorregut a en Bruguera, el qual, en una sortida temeraria es fracturà la cama dreta. Lamentem sincerament la dissort del porter barcelonista i li desitgem un ràpid i complet guariment.

En el primer temps, després d'un joc de tanteig, sovintegen els atacs a les dues portes, sense conseqüències. Un avanç magnífic dels blau-grana, portat primorosament per l'Alcantara, Gràcia i Piers, fa presenciar un disgust pels austriacs; però la pilota és rematada alta, quan tot hom la veia ja dins la xarxa vienesa. Als pocs moments de començat el segon temps el centre davanter austriac, xuta, inesperadament, a la mitja volta i la pilota s'introdueix al marc local, rasant i fregant el pal. El Barcelona ataca furiosament, i als dos minuts, d'un xut magistral de l'Alcantara, es produeix l'empat. Els austriacs juguen amb un coratge immens, assetjant la porta barcelonista. Una jugada desgraciada d'en Blanco, és aprofitada per en Cutti per a marcar el segon gol pel seu bàndol. Als pocs moments en Samitier evita un gol segur. En un atac

furiós dels vienesos, surt en Bruguera per a aclarir la situació; però ho fa amb mala fortuna que es fractura la cama, havent d'ésser retirat del camp a pes de braços. En Surroca ocupa el lloc d'en Bruguera i l'Alcantara passa a defensa. Malgrat la dissort, els locals efectuen un atac fulminant i persistent que enfonsa les files adversàries, durant llarga estona; però amb resultat nul. En canvi els austriacs en una escapada, per l'ala dreta, aconseguí el seu tercer gol, d'un xut formidable de l'interior dreta. Surt en Pascual a substituir en Bruguera, ocupant els altres el seu lloc respectivament. Es juga durament per una i altra part, sense defalliments. Castigat l'Amateur amb penaltys, el tira en Planas amb força brutal; però el porter vienes rebutja la pilota magistralment. I, sense variació en el resultat, finalitza la lluita.

Arbitra el doctor Bauwens, de Colònia. La seva actuació fou justa, imparcial i serena. En els «off-side» se'n mostrà meravellos, amb tot i que en dues ocasions, al nostre entendre, incorregué en error. Les faltes involuntàries, sobretot els rebots de la pilota a les mans, encertadament no les assenyala. Això esparà els fanàtics, els quals, donant proves de poca o gens cultura esportiva, s'esbravaren xuliant el doctor Bauwens.

Els equips s'aliniaren així: Amateurs: Hotsch, Hille, Heikenwälder, Kurz, Konrad, Geger, Köck, Vécera, Svalosch, Hand i Cutti. Barcelona: Bruguera (amb les substitucions apuntades), Planas, Surroca, Torralba, Blanco (E), Samitier, Piers, Cella, Gràcia, Alcantara i Sagi-Barba.

AMATEURE, DE VIENA-BARCELONA

(Camp del Barcelona)
Amateurs, 0; Barcelona, 4

(Segon partit)

La tònica amb què es desenvolupa el primer partit entre els austriacs i els blau-grana fa esperar una segona lluita duríssima i transcendental. I, el que s'esperava, resultà plenament confirmat. Des que el joc s'inicià, fins que finalment pogué fruit-se de les incidències d'una batalla feroç; tant, que el partit, en el primer temps, hagué de suspendre's repetides vegades a causa de la violència amb què els jugadors s'escometen. En l'equip local, les ganes d'una revenja exemplar, es notaren des dels primers moments, envestint despietadament les files adversàries i emprant, sobretot la línia d'atac, un joc magistral que recorda el Barcelona de les jornades memorables. La repartició d'en Vicens Martínez a la línia davantera blau-grana, fou un triomf ressonant per al notable jugador, el qual tingué una tarda lluminosa, tan individualment, com per l'eficàcia que donà a tota la línia. Una altra nota de sensació, la constituí l'actuació inenarrablement estupenda del porter del Barcelona, Pascual, el qual es comportà d'una manera tan superba, que un altre al seu lloc, podria igualar-lo; però superarlo, impossible.

El bàndol austriac confirmà, abastament, el seu valor en les ocasions perilloses per al seu contrincant. En aquest partit, jugà d'una manera impetuosa; gosàrem dir rabiosa; la seva tàctica fou, com en el primer, desordenada; però d'un desordre eficaç que arriba a desconcertar. Davanters, mitjos i defenses, actuaren molt millor que el primer dia; malgrat això, el joc superb desenvolupat pel Barcelona, impedí que el seu esforç aconseguís el resultat desitjat. La nota discordant la constituí la retirada de l'àrbitre doctor Bauwens i dels jugadors austriacs en ocasió en què en una furiosa entrada d'en Gràcia, un dels jugadors vienesos resultà contusionat. Contribuí a la determinació del doctor Bauwens l'actitud hostil del públic per creure equivocada l'actuació d'aquell. En el segon temps arbitra el nou entrenador del Barcelona, a gust de tots.

Tres gols foren marcats en el primer temps: el primer per en Gràcia, als cinc minuts de joc, rematat amb el cap un centre màgic d'en Piers. El segon per en Sagi, de «penalty», i el tercer, per en Martínez, en una

entrada magistral. El quart gol, aconseguit pocs moments abans de finalitzar l'encontre, fou obra d'en Martínez, d'un xut a l'angle superior.

Els equips s'aliniaren així: Amateurs: Hotsch, Hille, Heikenwälder, Kurz, Konrad, Geger, Köck, Vécera, Svalosch, Hand i Cutti. Barcelona: Pascual, Planas, Surroca, Torralba, Blanco (E), Samitier, Piers, Martínez, Gràcia, Alcantara i Sagi-Barba.

SPARTA, DE PRAGA-ESPANYOL

Sparta, 1; Espanyol, 0

(Primer partit)

La profunda sensació que el Sparta causà a l'afició catalana quan per primera vegada poguérem admirar les primícies del seu joc excepcional, deixà en la ment de tots, un record de grandesa, de sublimitat imponderables que arribà als límits de la suggestió. En anunciar-se la seva tornada, s'agregà la visió d'aquella potència formidable i s'encengué la multitud l'evocació d'aquelles jornades històriques de l'Estadi, amb el presentiment de tornar a viure i embriagar-se en la contemplació d'una lluita transcendental i heroica. El presagi, el desig, han esdevingut realitat? Ròdonament hem de confessar que no. Tres factors decisius han vingut a produir la natural dissonància entre el que s'esperava i el que ha resultat. Ha estat el primer, encara que no el primordial, el marc on per primera vegada, a casa nostra, exhibiren el seu joc portentós i el marc on ara ho han efectuat. La pompa enlluernant que pel Nadal de 1921, assolí l'Estadi de Montjuich, en aquella ocasió el joc únic per a una magna manifestació esportiva, no pot ésser trasplantada, ni per miracle, al camp de l'Espanyol. I, un esdeveniment, té calentes vulgars o solemnes segons sigui vulgar o solemne el lloc on s'efectua.

El segon factor, ja d'una importància més directa, rau en la comparació del Sparta de 1921 i el que ara ens ha visitat. No hi ha dubte que el d'ara és enorme, però ens resulta tarat, i, el de 1921 era d'una força meravellosa, sencera, arribada en grau superlatiu a plenitud. Per si algú troba arbitrària la nostra apreciació, que compari aquell Yanda imponderable de 1921, jugant a la línia d'atac, i aquest Yanda vulgaríssim, deflorentíssim, d'ara, actuant de defensa. Ultra això, que per a un equip de la fama del Sparta.

El tercer factor, el decisiu, el que no admet rèpliques raonables, el constituïx la qualitat del que ara, ha estat contrincant del Sparta. No n'hi ha prou amb brindar-nos el goig de poder admirar un colós del futbol; cal perquè aquest demostrí la seva valua i perquè el públic gaudís de la bellesa d'una lluita aspra i viril, oposar al colós un altre colós. I quin rival ha tingut, ara, el Sparta? Si exceptuem en Zamora, el prodigi incomparable, la resta de l'equip que ha contengut amb els txecs pot qualificar-se d'insubstantial, de raquítica, d'incoherent vulgaritat. Només en Zamora salvà l'Espanyol d'un desastre; només en Zamora fou el contrincant irreductible del Sparta. Així és que l'únic calent èpic que la lluita oferí, fou el duel constant, entre els davanterers txecs i el porter espanyolista. N'hi ha prou amb això per a donar-se per satisfet?

El primer temps de l'encontre es desenvolupà apaciblement, dominant el Sparta; però sense arribar a entusiasmar poc ni gens. Durant vint minuts de la segona part efectua els txecs un joc portentós, estupend, fent de la pilota i dels jugadors contraris el que volien. Foren aquests vint minuts una demostració superba del que saben i poden els jugadors txecs, sobretot quan, com en aquesta ocasió, no tenen ningú que s'oposi al lliure desenvolupament de les seves facultats. El gol que aconseguiren ho fou per en Pilat, en rematar una pilota rebutjada debilitat pel porter realista.

Jugaren pel Sparta: Peyr, Yanda, Hojer, Kolenaty, Kade, Cerveny, Seduba, Hajnij, Pilat, Ovrosch i Sedlacek.

Per l'Espanyol: Zamora, Canals, Montestinos, Trabal, Elias, Calcedo, Olariaga, Sanahuja, Pedró, Alvarez i Juanico.

Arbitra en Beijer molt deficientment.

SPARTA, DE PRAGA-ESPANYOL

(Camp de l'Espanyol)

Sparta, 4; Espanyol, 0

(Segon partit)

Mantenim el criteri sustentat en ocupar-nos del primer partit. El Sparta és un equip formidable i per a presenciar tota la potència del seu joc portentós, necessita tenir al davant un adversari avesat a les grans lluites i capaç de resistir-les.

En aquest segon partit, doncs, l'Espanyol, en el primer temps, una bona sensació de què anava a oposar-se resoltament a que els txecs aconseguís un nou triomf per llur tècnica admirable; però aviat la feblesa del bàndol local restà demostrada quan el Sparta, decidit a apuntar-se una nova victòria es llençà a fons, amonçant completament l'esforç dels espanyolistes. Pot dir-se que els txecs jugaren com i quan volgueren i amb això resta demostrada la fesomia de l'encontre.

En el primer temps, actuant en Zamora de porter, s'apuntaren els txecs dos gols, el segon de «penalty». En la segona part, l'Estruch substituí en Zamora, marcant el Sparta dos gols més i exercint un domini absolut.

L'equip del Sparta fou el mateix del primer partit, i el de l'Espanyol sofrií lleus modificacions.

Arbitra en Torrens, el qual, en acabar el partit fou agredit covardament per l'esquena per un fanàtic intemperant.

N. A. C. BREDA-EUROPA

(Camp de l'Europa)

Breda, 0; Europa, 0

(primer partit)

Aquest partit entre els de la terra del formatge i els subdits d'en Matas no passarà, segurament, a la història, com a model de bon jugar. El bàndol holandès no ofereix cap característica remarcable, i no és la del seu joc primitiu de pilotes altes i vagin on vagin. El joc ras a penes el coneix. Si no fos l'energia i tenacitat que desplega, ço que fa la lluita moguda i animada, la seva presentació hauria resultat poc menys que interessant.

L'Europa tingué un dia fatídic i desastros. Realment quan les dona per fer-ho malament no hi ha qui el superi i diumenge com a calamitat no tingué rival.

Els equips foren: Breda: Van der Poel, Timmer, Jossen, Lefevre, Hogstere, Brugman, Hartmans, Verlegh, Schot, Bakbergen i Simons.

Europa: Bordoi, Orti, Vidal, Bonet, Brunet, Balacri, Pellicer, Julià, Cros, Olivella, i Alcàcer.

Arbitra bé en Vidal.

N. A. C. BREDA-EUROPA

(Camp de l'Europa)

Breda, 0; Europa, 7

(segon partit)

Tingué l'Europa en aquest encontre, un dia magistral, particularment la línia d'atac que veté coronats els seus esforços amb veritable encert i fortuna. Els holandesos posaren tota l'ànima en la lluita; però l'actuació deficientíssima del porter els menà al desastre. Dels set gols de l'Europa, n'aconseguien quatre en Julià, dos en Pelaió i un en Cros.

Els equips s'aliniaren com el dia anterior, llevat petites variacions. Arbitra en Cruella, amb encert.

A SANS

Al camp de la Unió Esportiva contendi el primer equip d'aquest club contra el Wacker de Leipzig, venent els sansens per dos gols a un, amb el següent equip: Pedret, Solà, Moltó, Carulla, Helvig, Barrachina, Oliveres, Franch, Feliu, Costa, i Martínez.

Per quatre gols a dos, triomfaren novament els sansens del Wacker de Leipzig, aliniant els vencedors aquest equip: Pedret, Solà, Moltó, Carulla, Sàncio, Helvig, Fandos II, Feliu, Vidal, Franch i Oliveres.

EN HONOR D'EN SURIRACH

Per a celebrar el retorn de Londres del fill del nostre caríssim amic el poeta Ramon, els seus companys del Club Junior organitzaren un partit en honor seu, diumenge, al matí, entre el seu primer equip i el quart del

Barcelona, guanyant aquest per dos gols a cap.

L'homenatjat va rebre repetides proves de simpatia: el present d'un casquet d'honor, una madalla d'or, una mascota i altres obsequis, en correspondència a les moltes simpaties que sap escampar arreu.

Una triada concurrència va assistir a la festa.

EL NOU CAMP DE L'ESPANYOL

Diumenge, al matí, es va efectuar la cerimònia de la col·locació de la primera pedra del nou camp que el Club Espanyol ha adquirit, a la carretera de Sarrià, núm. 5, més amunt de can Rabla.

A l'acte hi acudiren distingides personalitats, felicitant-se tothom del nou pas que fa el Club, que ha de col·locar-lo al nivell que exigeixen els temps actuals i ha d'ésser motiu de prosperitat en la seva vida social d'aquí a pocs temps.

El felicitem, tot esperant veure l'acte del nou camp, pel bé de l'esport i de la seva vida social.

CORRECUTA

Rugby

FEDERACIO ESPANYOLA DE RUGBY

Acabats els treballs d'organització, la Federació Espanyola de Rugby ha fixat el dia 7 del corrent per al començament del campionat oficial, els partits del qual es disputaran al mateix temps a l'Hipòdrom de Barcelona i al camp que a Sant Boi posseeix la Unió Esportiva Sarnbolana.

En vista del nombre crescut de clubs inscrits, ha acordat la Federació agrupar en dues poules, havent de disputar-se els partits de la poule A a l'Hipòdrom i els de la poule B a Sant Boi.

Fet el sorteig correspongueren: A la poule A: El Centre Autonomista de Dependents, el Club Atlético de Natació, l'Olympic Rugby Club i el Catalunya Atlético Club.

A la poule B: el Rugby Club de Sant Andreu, el Club de Natació Barcelona i la Unió Esportiva Sarnbolana.

Després de disputar-se entre ells els clubs de cada poule, jugaran el partit final per al títol de campió els primers de cada poule, el partit del qual anunciarem al seu degut temps.

Hem d'afegir que tots els partits de campionat seran jutjats per arbitres federats oportunament designats, els quals en els partits amistosos fins a la data celebrats sobrades proves han donat de la seva capacitat i imparcialitat.

Digna de felicitat és l'obra de la Federació, que en pocs mesos ha aribat no tan sols a escampar l'esmentat esport sinó a organitzar-lo i celebrar a partir de la present temporada el seu campionat oficial.

Atlètiques

FEDERACIO D'ATLETISME

En l'assemblea general celebrada dissabte passat s'elegí el següent Consell Federal:

President, Jaume Garcia i Alsina; vice-presidents, Josep Pons i Josep Llorach; secretari, Bernabé Rubira; vice-secretari, Francesc Massana; tesorera, Francesc Carrera, i comptador, David Marco.

Ens felicitam del nomenament del Consell, i especialment del seu president, de qui esperem molt en pro de l'atletisme i dels alts fins de la Federació, per tractar-se d'una alta personalitat de l'esport indiscutible per la seva història i els seus incansables entusiasmes per la causa de l'educació física.

BOXA

Poca gent va anar veient a l'Iris, degut a la mala impressió amb què s'havia sortit de la vetllada del Sporting.

López abandona davant d'en González, abans de començar el tercer assalt.

Araçil (cadet), després d'un bonic combat, és vençut per punts per en Bosch.

En Martínez, després de passar molts mals moments durant el tercer assalt, va poder en l'últim arrancar la decisió, essent declarat vencedor

de l'Albert, qui, no obstant, amb les quatre unces, hauria vençut.

En Vallespin i en Canizares van fer quatre assalts a l'americana, en els quals el públic no va parar de riure davant de llurs originalitats.

Finalment, el negre Al. Baker va fer quatre assalts d'exhibició, dos amb en Molero i dos amb en Saez, que es va acomiadar del públic, car marxa a París, sota la direcció del manager Mr. Leclerc.

Ciclisme

AGRUPACIÓ DEL POBLE NOU

Aquesta entitat celebrà diumenge la seva anunciada carrera per Masnou-Allella-Mollet-Montcada-Poble Nou (31 quilòmetres), amb arribada a l'avinguda Scaria, prenent-hi part trenta corredors de tercera categoria i neòfits.

El fred i vent regnant feren que la carrera fos un xic lenta, guanyant la prima de la font de Cera en Liron, qui amb En Casanovas s'avençaren, lluitant de ferm, però en arribar novament al terreny pla es deliraven atrapar novament pel grup, decidint-se la carrera a l'embaïllatge a la meta, on el guanyador va demostrar ésser una bella esperança en aquest esport.

La classificació fou la següent: Domènec Casanovas, 1 hora 51'; Joan Liron, a dues hargaries; Nicanor Torres, a tocar; Regolf, 1 h. 51' 17"; Robles, Múrcia, Cruz (G.), Bisbal, Riera, Múrcia, Araguz, Estradós, Segalés, Sala, Cruz (F.), Bas, Casino, etc.

El repartiment de premis es farà el vinent dijous.

DUES HORES A BADALONA

El Club de la veïna ciutat va celebrar diumenge, una carrera a l'americana, prenent-hi part sis equips, i amb assistència de nombros públic.

La lluita desenrotllada fou força interessant, caient a la mitja hora en Prat, el qual l'obligà a retirar-se, acabant sol el seu company Rius.

La classificació fou la següent: Tresserres-Carpi, Espanyol-Montoya, Noguera-Alegre, Llopis-Domènec, Armentol-Armon i Rius.

A BADALONA

Ahí a la tarda se celebraren al velòdrom badaloní dues interessants carreres, assolint el resultat següent:

Carrera primes, una hora: primer, Carpi, 8 punts; 10 voltes; segon, Casals, 2 punts; tercer, Carbonell, 0 punts.

Domina tota la carrera en Carpi, durament escòssat per en Múrcia, fins als darrers moments, en els quals en Casals sobresortí un xic, mentre en Múrcia es retirà.

Carrera individual de «sprints» cada deu minuts; duració una hora: primer, Tresserres, 12 punts; segon, Alegre, 11 punts; tercer, Llopis, 9 punts; quart, Prat, 4 punts. Voltes corregudes, 164.

Motor

REAL MOTO CLUB DE CATALUNYA

Prova de regularitat Barcelona-Saragossa-Barcelona

Continua sota els millors auspicis l'organització d'aquesta important carrera, havent-se pres per la Comissió encarregada de la mateixa alguns acords encaminats al seu desenrotllament perfecte.

En el recorregut Barcelona-Saragossa han estat assenyalats com controls de temps fix Mora la Nova i Alcanyis.

A Mora la Nova es concedirà als concursants una hora i mitja de neutralització, amb l'objecte de que puguin efectuar el d'ar.

Per al retorn Saragossa-Barcelona, els controls fixes són Mora la Nova i Tarragona, concedint-se en el primer dels dits punts la mateixa neutralització que l'anada.

A l'arribada a Saragossa i d'acord amb el sub-comitè organitzador d'aquella capital i el concurs de l'Ajuntament, s'aparellaran els vehicles en local tancat, podent, sense contravenir les clausules del Reglament, efectuar una exposició dels mateixos, que, donat l'interès que aquesta carrera ha despertat a la capital aragonesa, és segur que es veurà sumament concorregut el parc tancat, amb l'objecte de que els amants del motor puguin visitar la col·lecció de vehicles participants.

Entre els assidus concurrents a les

proves del Real Moto Club de Catalunya i les cases constructors, s'anuncia una brillant inscripció que ha de constituir una imponent manifestació de motoristes catalans que amb motiu d'aquesta carrera efectuaran una visita als sportmen aragonesos, la qual fa temps que era desitjada i ha de contribuir a estreynar els llaços de confraternitat que sempre han existit entre els motoristes d'amb dues regions.

Marítims

COPA EL BOSO

El diumenge, al matí, es va celebrar la segona prova d'aquesta regata, per a yachts de la sèrie hispànica, classe Z, la qual sols la van acabar la dues naus, degut a l'excés i ratxós vent de ponent regnant.

Per aquest motiu es retiraren el «Gulip», «Llop» i «Sigfrid». Solament dos continuaren la regata classificant-se:

Primer, «Maria» (Encarnació), de don E. Tarré, patró Brú.

Segon, «Nena», de don M. Vidal, patró el mateix.

Excursionisme

PROVA PER MUNTANYA

Serveixi aquesta nota de resposta a tots aquells que pregaren aquesta aclaració.

El Centre Excursionista Rodonmenc acordà darrerament, que en la Prova Excursionista per Muntanya, organitzada per al dia 28 del corrent, poguessin participar-hi, ultra de les entitats pertanyents a la Lliga de Societats Excursionistes, totes les que tinguessin en tramitació l'ingrés a aquella.

La Societat de Ciències Naturals de Barcelona, Club Muntanyenc, sortí d'excursió els dies 6 i 7 del corrent, sota el següent itinerari: Guàrdia, Santa Fe, Pla de l'Espinal, Sant Marçal, Montseny i Palautordera.

El dia 7 farà una segona sortida amb l'itinerari següent: Breda, Arbúcies, Coll de Te, Sant Marçal, Montseny i Palautordera.

Es preia inscriure's.

Barreja

PILOTA BASCA

Els acostumats partits del Frontó Comtal entre socis de la R. S. d'E. B. donaren diumenge els següents resultats:

Escuder-Olamendi contra Thomas-Garcia, guanyen aquests per tres punts, després d'un partit regular; després Balet-Barguñó guanyen a Ferrer-Palmada, per set punts, malgrat haver anat al davant els darrers fins al punt 25, gràcies a la brillant actuació d'En Barguñó, qui va escoltar bons aplaudiments.

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Sessió dedicada a l'audició d'obres de Frederic Mompou i d'Eduard Toldrà

Assistim fa bella estona a l'eclosió d'un art la característica del qual pot definir-se, creiem, de la següent manera: oblit d'alguns dels elements que podríem dir-ne essencials de l'obra d'art «completa», per tal d'aguditzar, preferentment, l'expressió d'un sol dels elements que la constitueixen.

Pel que respecta a l'art dels sons, Claudi Debussy és, sense cap mena de dubte, el representant més famós, més notable, de l'art al qual ens referim.

Debussy va crear, certament, un «ambient» del tot seu. Ambient delicadíssim, exquisidíssim, la nota dominant del qual és, sobretot, la mitja títia.

Si hom analitza, amb una mica de curiositat, els elements amb els quals Debussy ha creat el seu ambient, el seu malís ben personal, hom veu tot seguit que la dolçor especial de Debussy és filla d'un sistema ben seu d'emprar les dissonàncies. Ell se'n

serveix, com ja és sabut, talment com consonàncies. Però l'ús constant d'un sistema (per original que aquest sigui), ha de crear, a la llarga, monotonia. És el que ha passat amb l'art de Debussy. Malgrat, doncs, les suggestions de l'art susdit, avui ens sembla ja conegudíssim... i ens comença a cansar. Trobem fins i tot que, en el fons, l'ambient de Debussy és, innegablement, més viciat, més amanerat que... el de Chopin, per exemple (certament més ric).

Avui s'ha ja iniciat una reacció per tal de canviar d'ambient, de «posició». A les dolçors sempre exquisides de Claudi Debussy, hom hi oposa, actualment, ritmes llampants i fins grollers.

Ara bé, l'art de Frederic Mompou (com ho va fer ja remarcar un ben agut crític francès), és molt pre-entiment dins d'un ambient impressionista. Però cal subratllar-ho: l'art d'En Mompou és personal. Apareix, certament, com una conseqüència, que podríem dir-ne, de l'art de Debussy. No és, però, una imitació.

Havíem ja llegit les produccions d'En Frederic Mompou i, després del concert que ens toca avui comentar, hem fullejat, de bell nou, les «Impressions intimes», les «Escenes d'infants», els «Cants Màgics» i els «Suburbis», del jove mestre català.

No confessem amb sinceritat: l'art d'En Mompou ens plau. Som sensibles a les delicadeses, a les troballes, a les fineses del ben notable artista que ens ocupa. I el seu art ens sembla ben sincer. Ens agrada, si, l'«Agitat-murmurant», l'«Ocell trist», «Bressol», etc., de les seves «Impressions intimes»; els «Cants al carrer» i els «Jocs», de les «Escenes d'infants»; ens plauen els seus «Cants Màgics» i els seus «Suburbis». Trobem tot això ben sentit i ben plasmat, ben expressat. Més diré encara: moltes d'aquestes pàgines són tan belles, tan finament escrites, com moltes de les millors produccions que ens arriben de fora casa. Però volem, amb tot, expressar una temença: Ens fa por que En Mompou no esdevingui un xic víctima (talment com Debussy, del seu art, de les seves troballes, i ens atrevirem a aconsellar al ben delat artista del qual parlem, que s'allunyi, el por, de dues menes de perills: el perill de l'anacronisme i el perill de l'anacronisme.

Les obres d'En Frederic Mompou foren executades per En F. Motte-Lacroix, de manera mestriosa. En Mompou no podia somniar un més destre i més delicat interpretador. El pianista Motte-Lacroix és, creiem, deixeble d'En Philipp. Fa gran honor a l'escola del seu mestre i a l'escola francesa del piano. El públic dels Amics no es fixa gaire, ens sembla, en l'art interessantíssim d'En Motte-Lacroix. Fou poc sensible a les seves sonoritats, al seu estil, al seu gran talent, en un mot, d'executant. Nosaltres, però, l'agudírem, i l'aplaudim, avui, públicament.

L'estètica de N'Eduard Toldrà és, certament, distinta de la d'En Mompou. Heu's aquí un art poc complicat. Tot és aquí franc i ple de llum.

Els Sis Sonets, per a violí i piano, de N'Eduard Toldrà, són interessantíssims. Foren premiats en el Concurs Patxot i Llagustera. Aquest fet és ja una bella prova de la bondat, de la superioritat llur.

La musicalitat d'En Toldrà és tot-hora abundosa. Aquest músic no fuig ni dels ritmes ni de l'expressió clara del que ell sent. Cerca els bonics ritmes, al contrari i els cerca en el nostre folklore, i «canta», s'expansiona ben francament i el públic «oposa amb facilitat el bell i simpàtic lirisme del conegut violinista.

En Toldrà ha interpretat amb encert sis sonets bellíssims d'alguns coneguts poetes de la terra: Trinitat Gatús, Joan Alcover, M. Morera i G. Mela, Josep Carner, A. Navarro i J. M. Guasch. Servim sobretot el record de la interpretació de «Les Bibradores», del mestre Morera i Galícia (aquest sonet suscita sempre en nosaltres la visió d'un bonic fris), i de «La Font», d'En J. M. Guasch. Els ritmes del primer sonet d'En Toldrà són ben vius i suggestius. Tenien una inegable força evocadora. El darrer sonet conté alguns caires sobriament impressionistes i, demés, una fresca i ben joiosa cançó.

Eduard Toldrà interpretà els seus

sonets. Foren acompanyats pel pianista Motte-Lacroix.

I heu's aquí una bona sessió, consagrada, com ja havem dit, a dos músics nostres.

F. LL.

COLISEU POMPEIA

Associació Intima de Concerts

El Quartet Vandelle de París que es donà a conèixer vivendres a la Intima de Concerts, no es mostra pas a un nivell gaire enlairat. Els components mixtos que el formen — R. Vandelle, violí I; Suzanne Mayniet, violí II; Marie R. Lamon, viola, i M. Bousquet, violoncel — són uns artistes seriosos que executen amb fina correcció; però l'esperit és poc despert, donant a ço que sonen una expressió massa igual, mancada de color, que poques vegades desperta l'afició desitjada. Els quartets prou coneguts de Mozart i de Ravel que interpretaren, no igualaren pas l'efecte que d'altres audicions memorables recordem.

Menys gustades foren, per tant, les obres noves de Bartók i de Wellesz; si bé les dues són d'un gust extravagant i d'una musicalitat força discutible, cal escoltar-les de nou i en millors condicions, per a fallar amb perfecte coneixement d'elles.

L'auditori, quelcom reservat al principi, escoltà la tercera part amb major delectança i prodigà als artistes falaguers aplaudiments.

Obligacions ineludibles ens privaren, amb força greu, d'assistir l'endemà a la conferència que, sobre els moderns compositors francesos, donà M. Vandelle, seguida d'audicions pel Quartet esmentat, amb la cooperació dels pianistes Mlle. E. Meyniet i N. Alexandre Vilalta. — S.

Gran Teatre del Liceu

COMIAT DEL MESTRE KOUSSEVITZKY I DE LA COMPANYIA RUSSA

El pas de l'eminent mestre Serge Koussevitzky pel Gran Teatre del Liceu deixa cada vegada un record inesborrable entre els bons filharmònics. En les anteriors temporades la seva presència davant l'orquestra constituïa sempre un veritable esdeveniment artístic, la seva abissima actuació ha estat una líllo exemplaríssima per tots nosaltres i l'estrena d'«El príncep Igor», el super drama musical de Borodine, creat tan admirablement pel mestre Koussevitzky, restarà per sempre més un fet ben memorable en els annals de la nostra cultura musical i artística. No parlem de la representació de «Boris Godunov» i de les audicions de «La dama de piques» de Yehalkowsky, tan plenes d'interès musical i tan acuradament donades.

Creiem sincerament que el mestre Koussevitzky, amb les magnífiques i tan representatives produccions russes que ens ha donat a conèixer, ha fet més pel nostre art musical i per la nostra cultura artística, en tres temporades, potser que el que s'havia aconseguit en una sèrie d'anys ençà.

Aquest teatre líric rus que d'una falso tan esplèndida ens ha anat fent conèixer el mestre Koussevitzky és tota una líllo i tota una orientació admirable pels compositors catalans que tenen el deure de crear, costi el que costi, el nostre teatre líric nacional, impregnat, com l'art rus, del sentiment profund de la terra; inspirat en la seva història, en els seus costums, en les seves cançons i en les seves llegendes.

Aquest teatre líric, com és el rus, ha d'ésser fonament sentit i la música ha d'ésser forta i noble i treballada amb alta i incerta passió. D'aquest meravellós art rus n'hem après el calor i el caràcter formidable; el sentiment pregon i la veritat expressiva; la genialitat i la tècnica de cadascun dels seus autors. N'hem après, a més a més, i sobretot d'aquells grans músics que integraven el famós grup dels «cinco», ànima de tota la renovació musical russa i gairebé europea, la cooperació generosa dels uns a l'obra del altres, l'aportació del talent tècnic de l'un a la força, però indomita, inspiració de l'altre, l'apoiament mutu, sempre amb l'amor i amb el desig i amb el foc posat en l'art nacional, que tan esplendorosament creaven.

Aquesta ha d'ésser una líllo impreable que hem d'apendre els músics catalans. Al mestre Koussevitzky que ha posat tot el seu immens talent i tot el seu amor en aquesta empresa, hem de restar-li tot temps fonament agraït. Ell ens ha fet conèixer l'art musical rus i ell ens l'ha fet estimar, i aquest art rus l'hem trobat

ple de llum i ple de revelacions precioses.

No tot Barcelona, ni solament aquella part més intel·ligent i més obligada, s'ha asabentat d'aquesta magna actuació del mestre Koussevitzky en el nostre Gran Teatre del Liceu. La multitud dorm encara molt fort brecada pel divo i pel «rum-rum» d'aquella musiqueta que la peresa solament i la rutina tradicionals poden sostenir.

Es per això que dissabte a la nit, amb tot i el fort interès del programa, en el qual figuraven quadros del «Boris Godunov», de Moussorgsky, i l'obertura flit el segon acte de «El príncep Igor», de Borodine, solament acudiren al teatre aquelles selectes minories que estimen l'art veritable i segueixen els grans corrents de l'esperit.

El mestre Koussevitzky, davant de la seva orquestra, estigué, com sempre, formidable, i la nostra orquestra del Liceu, val a dir-ho, estigué també a l'alura del seu mestre eminent.

Les ovacions i aclamacions delirants que foren tributades al mestre Koussevitzky, en el transcurs de la vetllada, foren d'aquelles excepcionals que no es prodiguen més que en les grans ocasions. En finir les danses d'«El Prince Igor», sobretot, fou trinacabable i emocionant demostració de la més cordial simpatia i admiració.

No hem de repetir ara els mèrits del mestre Koussevitzky. Diem, tan sols, que ell és un dels més formidables, conscients i seriosos directors que han passat pel Liceu, i que la seva presència tan plena d'amabilitat com d'autoritat, tan senzilla com senyorívola, és ja imprescindible, juntament amb el gran art teatral rus, en el nostre Liceu.

Les ovacions es feren extensives a tots els distingits artistes russos que han pres part en aquesta magna sèrie de representacions: a les senyores Davidoff i Sadoven, als senyors Ivashoff, Kaidanoff, Richt, Antonoff, etcètera, i al cos de ball dirigit pels coreògrafs senyors Baldréff i Kashuba i senyor Vassilieff.

A tots ells i a l'il·lustre Koussevitzky, que, no solament pel magnífic treball realitzat, entre nosaltres, sinó també pel seu demostrat amor a Barcelona i a les coses de Catalunya ja mereix carta de ciutadà honorari, el nostre més fervent i cordialíssim «a reveure». — J. LL.

La pròxima actuació d'Ermete Zacconi

El més prodigiós dels grans tràgics moderns, Ermete Zacconi, després de llarga absència de Barcelona, en reapareixer al teatre. Romea els dies 8, 9, 10 i 12 de gener, podria haver escollit obres que excitesin la curiositat per ésser desconegudes del nostre públic, però ha preferit presentar-se amb un repertori ja conegut per a demostrar que el seu art no envellix amb si mateix.

Posarà en escena «Els deshonrats», «Els espectres», «La mort civil», «Tristes amors» i aquell deliciós acte titulat «Don Pere Caruso».

L'anunci d'aquestes funcions d'En Zacconi ha produït veritable emoció entre els amants de les grans sensacions teatrals.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C. «Minerva». Centre de subscripcions i cobraments. Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalá, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69. A VALENCIA: A «La Correspondencia de Valencia», Mifana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Condé d'Almada. Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradora» i «Messegeries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llorens, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceição da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent).

A PARÍS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

LES TERRES CATALANES

PERPINYA

L'Almanac de «La Veu del Canigó».

— Sota la direcció del bon conreador de les nostres tradicions, N'Horaci Chauvet, acaba d'aparèixer a la impremta «Comet l'Almanac de «La Veu del Canigó», de 1923.

Enguany, la Colla dels Escriptors de Rosselló ha espigolat en els camps del riure, una rica collita de monòlegs, acudits, fariholes i humorístiques rondalles per a alegrar les nostres llars durant les vetlles d'hivern. L'Almanac de 1923, és una veritable antologia de l'alegria rossellonesa que tothom llegirà amb goig, assaborint-ne l'esperit lleuger i escumant com els regalims de les nostres fonts pleréniques, o la sonoritat forta i riallera del must envellut i riant dels trulls.

Es comparteixen els honors de l'Almanac els nostres millors humoristes del Rosselló: En Salses (Un tal), «la canal major de les nostres rialles», com diu En J. S. Pons; l'Esteve Aragó, amb bies seves cançons pimparrades i fresques; En Justí Peprax, finament observador i xerraire; En Carles Grandó, que dibuixa un perfil còmic en quatre llapissades; l'Esteve Casaponce i En Pau Bergue, fidels traductors de La Fontaine; En Pere Vidal, mestre cantaire i escriptor mofofa.

Heu's ací la taula d'aquells recull de franques rialles de la nostra terra.

1. Festes de l'any 1923.
2. El riure i les rialles de Rosselló, (estudi), Josep S. Pons.
3. La mare (dibuix), E. Terrus.
4. Lo gall de Sant Joan, A. Salses.
5. Un conte de l'avi.
6. Lo burró de Sant Vicens, A. Soumain.
7. Los Cantayres, l'Avui Lluís.
8. El gall cantava, Horaci Chauvet.
9. Una ensabada, L. Pellissier.
10. El passeig dels Castanyers a Perpinyà, P. Francis.
11. Carrer de l'Església de Sant Jaume (gravat), J. Bassouls.
12. El llapissot, J. S. Pons.
13. Nostra Senyora de Vida, de Emili Boix.
14. Per l'amor no hi ha Pireneus, doctor Gouell.
15. Cap i cua, Josep Blanic.
16. L'envejada, Carles Grandó.
17. L'aspirall de vi.
18. Les minyones del Rosselló, Esteve Aragó.
19. Els tres sants, Esteve Falguere.
20. El meló.
21. El porc, el molat i la cabra, J. Sanyas.
22. La fugida del lleó.
23. L'estudiant i el sabater, mossèn G. Boixeda.
24. La cabra de l'Eloi, mossèn Blazy.
25. La guilla i els ramis, Justí Peprax.
26. Aires del Rosselló.
27. Un negre dels blancs.
28. El corb i la guilla, Puiggarí.
29. Un llagast, Pere de Fenollet.
30. Remendaire Colliurena (gravat), E. Bassouls.
31. El pallagó, Pau Berga.
32. El cel dels ogres, F. Galangau.
33. El bitllet de la loteria.
34. Sant Roc i el ca. mossèn Esteve Casaponce.
35. Concurs d'endevinalles.

Accident. — Al carrer del Teatre, el jove Colomina, jugant amb un fusell que havia despenjat a la cambra del seu pare, ha desgraciadament mort el seu germanet de tres anys d'edat.

Terratrèmol. — Un forta sotragada va ésser registrada el passat dijous, 28 de desembre, a les 9'50 del matí. Els fenòmens sísmics van ésser observats a diversos pobles del Rosselló i més particularment a la vall de l'Agle.

Festes de Nadal i de fi d'any. — En diversos centres de la nostra ciutat han estat organitzades vetlles familiars, celebrades algunes d'elles amb gran alegria i llum.

Els «Cantaires Catalans» van oferir un bell arbre de Nadal, als infants de llurs socis, repartint-los dolços i belles joguines. Van cantar interessants corsos i cançons catalanes, un nou Nadal, del mestre Barraqué.

Van obtenir gran èxit les vetlles de l'Eco del Rosselló i del Casal Català.

L'Eveil Catalan. — El nostre jove i ahimat confrare rossellonès «L'Eveil Catalan», continuador de l'obra de «La Renaissance Catalana», anuncia en el seu darrer número, que el seu Còc de Redacció, restarà constituït d'act endavant amb els prestigiosos elements següents de la jove escola literària rossellonesa, Gabriel Blanic, Just Calveyrat, Carles Bauby, per la part francesa; Carles Grandó i P. Francis, per la part catalana; tots tradicionals convencionats i ex-redactors en cap de «Reneixença» i de la «Revue Catalana».

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

DE FUTBOL

Diumenge i avui han jugat el Reus Deportiu i el Joventut, 17. 0. de Lleyda.

En tots dos partits el Reus ha sortit victoriosa; diumenge, per 2 a 0 gols, i diàhirs per 2 a 1.

El foraster ha causat bona impressió, encara que defraudant una mica.

Els lleidatans han estat de desgràcia. Avui un dels seus defenses ha entrat el mateix el gol i l'altre dels forasters ha estat de «penalty».

AL CASINO PRINCIPAL

Anit passada, el ball organitzat en aquest casino fou molt concorregut. Es ballà fins a mitja nit, i quedà establert el costum dels «dotze graus de rain».

EL BANC CATALÀ

S'ha inaugurat la sucursal d'aquest Banc instal·lada en aquesta ciutat.

EL TEMPS

El temps s'és abonaçant. Ahir i avui ha fet un bon sol, aprofitant-ho la gent per a omplir els passeigs de la ciutat.

ALTRES NOVES

Aquesta vetlla, al local de la Joventut Republicana se celebra el segon dels balls que va organitzar.

Ahir s'efectuà l'enterrament del cadàver del mestre oficial En Ciment Pérez, anant-hi un nombre acompanyament, amb la qual cosa es demostraren les simpaties que en vida s'havia guanyat.

Avui, en celebració d'Any Nou, no s'ha publicat el diari de la nit «El País». — S.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

A L'ASIL BRESSOL

Amb assistència de les primeres autoritats, i presidint el senyor Bisbe d'aquesta diòcesi, s'ha efectuat avui un acte benèfic solemne.

Un estol de senyores distingides ha servit un dinar extraordinari als nens i als vellets del dit asil.

AL PALAU EPISCOPAL

El nostre prelat ha fet seure avui a taula els senyors alcalde, governador civil, president de l'Audiència, jutge de primera instància, governador militar, i delegat d'Hisenda.

DE FUTBOL

Ahir i avui han jugat, al camp de l'Estadi, el reserva de l'Uro, de Marfà i la Unió Deportiva Gironina.

En tots dos partits ha guanyat el local: ahir per 3 a 1, i avui per 2 a 0.

Mn. PERE PUJOL

Es troba greument malalt aquest distingit sacerdot, capellà de la Casa de Misericòrdia. — B.

Montserrat

Cada dia ens apassiona més el Montserrat. No el seu paisatge, diem ara, ni les seves belles naturals, que són moltes; sinó el seu contingut espiritual. Creiem que una de les millors restauracions de la renaixença de Catalunya, és la restauració del Montserrat, i aquesta restauració entra de ple en el moviment renaixentista català: no com a objecte, sols, en el que la influència d'aital moviment s'exerceix; sinó que constatem la restauració del Montserrat, també, com a subjecte transmissor, activíssim.

Montserrat és un òrgan viu. Per això no podia deixar de respondre a la unanimitat de la restauració total de Catalunya. Els qui oposen resistència a aquesta unanimitat, és que són òrgans morts; no és pas una resistència viva, sinó una resistència de cadàvers (i qui en sigui confrare, que prengui candelà).

I en tant és un òrgan viu, Montserrat, en quant el moviment renaixentista català hi penetra amb fresca amplitud de la seva alienada fresca, per les finestres de bat a bat: senyal que hi és reservada una noble missió a complir. Aquesta missió deu ésser alguna cosa que interessa pregonament en la vida de Catalunya. Així ho creiem pel lloc que a Catalunya ocupa el Montserrat; lloc estratègic i central, obitador i antic; com el Montserrat no hi ha res més. Considerem, encara, la tradició popular que mai no ha deixat de tenir la benedicta muntanya; la qual cosa pot servir a meravella per transmetre a totes les regions catalanes les més excel·lents valors montserratins, que no convé que estiguin al cin de la muntanya o com a peces recloses de laboratori o a tall de còdexs rars per a uns quants selectes; sinó que convé que es barregin amb la massa i en el teixit del poble. Doncs aquella aura popular, que diem, és un conducte fet a posta per això.

Si unes apreciacions massa optimistes no ens enganyen, veiem com a propera l'horitzó definitiva de Catalunya; entenent per tal aquella hora en què la nació catalana es vegi lliure de les noses polítiques que obstaculitzen el desenvolupament de la seva vida. Sembla que ens és lleit de creure en la propera llibertat de Catalunya; i en sentim tota l'emoçió: en una paraula.

Però la llibertat de Catalunya no és el fi de la nostra Patria: ella no és l'horitzó definitiva en el sentit de creure que, un cop venguda, puguem assegurar-nos quietament, ho i pensant que ja hem arribat al paradís; ans llavors començarem el temps més ardu, el temps de la plena responsabilitat davant el món i davant nosaltres mateixos. Quina emoció que ens produeix, ja des d'ara, el sentiment d'aquella responsabilitat total; quin respecte que ens fa!

Cal, doncs, que des d'ara preparem l'endemà de la llibertat de Catalunya: en la banca, en el comerç, en la producció, en els mercats, en les relacions internacionals; però, encara més en l'esperit; i en l'esperit, la intel·ligència i la voluntat, la clència i el caràcter, la cultura i la moral. Què bé, avui, què comode, de poder regular les deficiències, en tots aquests ordres, amb excessiva generositat, al madrianyisme; però això, ràpidament, ràpidament, s'acaba.

Traballarem els fonaments, posem les columnes fortes. Una d'aquestes columnes pot ésser el Montserrat: recolzem-nos-hi, a fermem-nos-hi. D'allí moltes coses han de venir-nos, i bones. I no és un pur any líric que així ens fa parlar; sinó que ens ho dicta el magnífic present que tenim davant els ulls, amb el volum IV de «Anacleta Montserratina», corresponent als anys 1920 i 1921. Esplèndid llibre de més de 400 pàgines, en quart, i de presentació acurada. Magnífic present d'any nou, regal dels tres Reis: la virtut, el saber, la catalanitat.

Comença el preat llibre amb un estudi de l'abadat del P. Deas, el qual, durant 27 anys governà el Monestir, acomplint notables obres. Segueix un treball de gran volada, del Pare Anselm M. Albareda, O. S. B., sobre una història inèdita de Montserrat, treta d'un manuscrit de la Biblioteca Nacional de París. Després, la crònica

logia, interessantíssima, dels darrers priors de Montserrat: anys 1284 a 1409, pel P. arxiver del Monestir. Acaba, un bell estudi d'En Jordi Rubió sobre les buïlles inenahables de Montserrat. Un altre estudi, encara, del mateix P. Albareda sobre el viatge a Montserrat, del savi menge nuremberguès, Jeroni de Münzer, en el segle XV. Finalment, una nodrida i viva miscel·lània històrica, amb comunicats d'En Josep M. Roca, d'En Gabriel Castella i Raich i d'En J. Bas i Jordi. Es tracta de monografies, cada un d'aquests treballs, en les quals la personalitat montserratina és palesada i refeta a través dels segles. És una literatura de la més rica valor, feina de molt de mèrit, que us fa retenir les grans figures del Montserrat antigüíssim verament real i gloriosa. Podia haver-hi el perill que Montserrat esdevingués i fos tingut per un lloc pintoresc, a posta per fer-hi xiroles, eixides i fontades més o menys innocents. Amb publicacions de la qualitat dels «Anacleta Montserratina», aquell perill s'esvaeix; i sí, el perfum pintoresc es conserva, graciosament; però l'alta majestat de una tradició, prenyada de destins, és la que s'enduu la categoria i és la que s'imposa.

Per la llarga, copiosa crònica, que tanca el volum, ens assabentem de la intensa vida que avui hi ha en el monestir: dels milers i milers de persones que d'un cap a l'altre d'any hi pugen; de la institució del museu bíblic, un dels més importants; del creixement de la biblioteca, en la qual, durant els anys 1920-1921, han ingressat més de 16.000 volums; de l'arxiu, augmentat amb documents valuosíssims; de les adquisicions de pintures i obres d'art; de les visites d'homages il·lustres.

Tot això s'enclou en el llibre que, com hem dit, forma un volum esplèndid, amb nombrosos gravats, impressió neta i clara; fet en la impremta del mateix monestir, muntada de poc, i excel·lent. Aquest volum, escrit tot en bell catalanès, corre, com les publicacions i arxius de l'Institut d'Estudis Catalans, per les més famoses biblioteques i universitats d'Europa i d'Amèrica, duent-hi, honoríficament, el nom de Catalunya, Patria nostra.

LUIS BERTRAN I PUJOL

La Federació de Dependents de Catalunya

Convocats pel Comitè Executiu, s'ha reunit suara en Assemblea extraordinària en la sala del Consell Directiu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria d'aquesta ciutat, el Consell Federal de la Federació de Dependents de Catalunya.

Va presidir l'acte el company Josep Ricart i Sala, com a President que és del Comitè Executiu, acompanyat dels demés individus del mateix.

Abans de començar la sessió es procedí a la presentació de credencials pels delegats de les entitats federades assistents a la reunió, estant-hi representats als Centres Autonomistes de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, Reus, Tarragona, Valls i Manresa, el Sindicat de Dependents de Sabadell, l'Unió Ultramarina, de Barcelona, el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Lleyda, havent excusat la seva falta la Lliga de Corredors i Representants del Comerç, de Barcelona.

Es llegí i s'aprova l'acte de l'anterior reunió i després d'una breu i raonada exposició del company Ricart saludant als assembleistes es passa a la discussió i aprovació dels diferents punts de l'ordre del dia, com segueix:

Lectura i aprovació d'un manifest adreçat al proletariat mercantil definint l'actitud de la Federació envers els problemes socials. — Es llegí el document de referència pel company Vilarrasa, secretari del Comitè Executiu i després d'aprovar s'acorda donar-lo a la publicitat, fent-ne imprimir deu mil a l'objecte de repartir-lo profusament per tot Catalunya.

Comissió de Cens. — S'acorda el nomenament d'una Comissió Permanent de Cens integrada per un company de cada una de les entitats fe-

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

A BENEFICI DE L'ORFEO TARRAGONI

L'anunciada festa dels Pomells de Joventut celebrada diumenge a benefici d'aquella entitat coral, assolí un èxit superior al que els seus organitzadors s'havien pogut imaginar.

Amb tota cura fou representada la comèdia d'En Folch i Torres «El més petit de tots», que el públic que omplia el local aplaudí xardorosa, com aplaudí la lectura de la poesia «El fossar de les Moreres».

Van ballar-se les sardanes que figuraven en el programa, per nombrosos amants de la nostra dansa; i no sols les que s'executaren al local de l'Orfeo, sinó en les audicions que va haver-hi al passeig de Pi i Margall i a les Rambles.

La funció de la tarda, a càrrec del Grup Cossetania, va veure's molt concorreguda.

ALTRES NOVES

Es a Tarragona, amb permís de dos mesos per malalt, el recluta Lluís Delcós, germà del nostre benivolunt company el president de la Joventut Nacionalista d'aquesta ciutat.

Ahir va reunir-se la Junta directiva del Col·legi de Farmacèutics, i acordà convocar a reunió general per al dia 14 del mes que comença.

S'ha inaugurat oficialment el servei telefònic de la important vila d'Alcanar.

S'ha sol·licitat de les autoritats el permís per a establir un servei d'automòbils, per a passatgers, de Tortosa a Benifallt, passant per Bitem i Fivenys. — R.

derades i presidida pel company Salses, vice-president segon del Comitè Executiu, la qual cuidarà que cada entitat confeccioni un cens gremial total i exacte de la dependència mercantil de Catalunya.

Aquesta mateixa Comissió cuidarà demés que cada entitat federada estableixi una Borsa de Treball, éssent obligatori de llurs representants donar compte a cada una d'aquelles ofertes de treball que rebien, les condicions o exigències de les quals no puguin complimentar-se per llurs associats.

Creació d'un butlletí portaven de la Federació. Nomenament del Comitè de Propaganda. — De conformitat a un dels acords de l'Assemblea de Manresa, el Consell Federal acorda la creació d'un butlletí portaven de la Federació, aprovant-se el nomenament del Cos de Redacció, format pels companys Flor i Rafols, del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona; Farràs, de la Unió Ultramarina, de Barcelona, i Lluís Syner, de la Lliga de Corredors i Representants del Comerç, de Barcelona. Demés cada entitat federada nomenarà un redactor amb facultat de retirar-li el nomenament sempre que el Consell Directiu del Centre respectiu ho cregui convenient. Aquest butlletí apareixerà dintre del mes de gener pròxim, amb el nom de «Lluita» i estarà obert a totes les col·laboracions dels dependents federats.

El Comitè Executiu proposa el nomenament dels senyors Casals i Fernández, del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, Olivella pel Sindicat de Dependents de Sabadell, i Domínguez de la Unió Ultramarina, de Barcelona, per a que formin el Comitè Permanent de Propaganda, éssent aprovat per unanimitat.

Després d'un breu parlament de comiat en el qual intervenen la majoria dels assembleistes, el company President dona per acabat l'acte i s'acorda la sessió.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplementals, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 1

VAIXELLS ENTRATS:

Llagut espanyol «San José», de Vinaròs, amb carbo.
Vapor espanyol «Arán», de Cardiff, amb carbo.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general.
Vapor anglès «Cortes», de Liverpool, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Jaume d'Urgell», de Mazagan, amb ous.
Vapor belga «Lombardier», d'Anvers, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Aragón», de Sevilla i escales, amb càrrega general i 295 passatgers.
Vapor alemany «Tritón», de Bremen, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 70 passatgers.
Vapor espanyol «Triana», de Santander, amb càrrega general.
Vapor espanyol «San Salvador», de Gijón, amb carbo.
Vapor noruec «Stroffeld», de Cardiff, amb carbo.
Vapor espanyol «Tito», de la mar, amb peix.
Pailebot espanyol «Casandra», de Torrevella, amb sal.
Vapor noruec «Haufrå», de Londres i escales, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Pailebot espanyol «Asunción Ferrer», en llast, cap a Palma.
Pailebot espanyol «Roberto», en llast, cap a Gandia.
Vapor espanyol «Escalano», en llast, cap a Màlaga.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Tintore», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.
Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia i escales.
Vapor espanyol «Torras y Bages», en llast, cap a Burriana.
Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.
Vapor espanyol «Roger de Flor», de trànsit, cap a València.
Vapor espanyol «Angelita», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Mahón», amb càrrega general, cap a Mahó.
Vapor espanyol «Tambre», amb càrrega general, cap a Les Palmes i escales.
Vapor espanyol «Cabo Menor», amb càrrega general, cap a Màlaga, via de Sant Feliu.
Vapor espanyol «Cabo Tres Forcas», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.
Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

Situació dels vapors de la Línia P. Niles, segons informes que ens comunica el seu agent en aquesta plaça, don Rómulo Bosch i Alsina (infanta Isabel): en port «Barcelona»: en port.
«Cadix»: va sortir de Vigo el 19 de desembre cap a l'Havana.
«Cataluña»: va sortir de Cadix el 16 de desembre, en viatge cap al Río de la Plata.
«Conde Wifredo»: va sortir d'Alacant el 28, en viatge cap a les Antilles.
«Balmes»: a Buenos Aires.

ZENC, PLOM ALBAIALDE, MINI, ESTANY

Dia 30 de desembre de 1922.
Els preus que regelen són els següents:

	Pessetes per 100 quilos
Zenc: En lingots de primera forja.	150
En lingots refinat.	180
Xapes número 5.	205
Xapes número 6.	195
Xapes número 7.	185
Xapes números 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 22 i 24.	170
Planxes ondulades números 13 i 14.	170
Planxes per a setinar paper.	207
Planxes per a calderes de vapor.	190
Discs i tires per a gibralls.	242
Claus de zenc.	235
Zones amb especial per a piles Leclanché.	255
Piom: Tubs de plom pur de 6 a 8 m/m.	116
Tubs de plom pur de 10 m/m.	114
ondavant.	

Planxa de plom pur de 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 i 4 m/m. 135
Mini: Pur de plom en barrils de 50 quilos net. 135
Pur de plom en barrils de 100 quilos net. 135
Pur de plom en barrils de 200 quilos net. 135
Albafalde: Pur en barrils de 150 quilos i 250 quilos net. 160
Estany: Fi en barretes, marca Billiton. 750
Fi en lingots d'uns 18 quilos, marca Billiton. 750

MERCAT DE BARCELONA

Dia 30 de desembre de 1922.
Cotització setmanal dels preus corrents de cereals i altres articles facilitada per la Junta Sindical del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa de la Plaça de Barcelona:
Blat Candel de Castella, de 40 a 48'60 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Blat de la Manxa, de 41 a 42 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Blat d'Aragó de muntanya, a 54 pessetes els 100 quilos sobre vagó d'origen.
Promedi del preu del blat de Castella, a 40 pessetes els 100 quilos.
Farines: Elaboració per cilindres: Extra blanca número 1, de 63 a 64; superfina blanca número 2, de 56 a 59; entera de 60 a 61; segones, de 35 a 36'25; tercers, a 30; quarts, de 27 a 29; extra força número 1, de 78'50 a 80; segones, a 35'88; tercers, a 30; quarts, a 29'16.
Arròs: Benlloc zero, de 52 a 53 pessetes els 100 quilos; idem florit, de 55 a 57; idem selecció, de 57 a 59; matisat, de 57 a 59; bomba corrent de 95 a 105; bomba superior, de 112 a 121.
Garrofes: Vinaròs, de 19'04 a 20'23 pessetes els 100 quilos; roges, de 17'28 a 17'85; de Mallorca, a 15'47; d'Elvissa, a 15'47; de Tarragona, a 19'04; de València, a 18'45; de Xipre, de 22 a 23; de Portugal, a 19'04.
Despulls: de segó, a 3'35 pessetes els 100 lliures; segonet, a 6'80; segonet menut, a 6'75.
Escalola de Sevilla, a 65 pessetes els 100 quilos; estrangers, de 54 a 55 pessetes.
Civada: d'Extremadura, de 31 a 35 pessetes els 100 quilos; de la Manxa, de 35 a 38; de l'Argentina disponible, de 33'50 a 34; de Tunis, de 36 a 38'50.
Veces: de Navarra, a 70 pessetes els 100 quilos; de Calif., de 51 a 53; de Màlaga, rodones, de 53 a 55 pessetes; idem cantelludes, a 52.
Ordi: d'Extremadura, de 35'50 a 36 pessetes els 100 quilos; de l'Urgell, de 35 a 35'50 pessetes; de la comarca, de 35 a 36'50; del Danubi disponible, de 34'50 a 35; del Marroc i Tunis, a 35.
Faves d'Extremadura, de 46 a 48 pessetes els 100 quilos; del Marroc, de 46 a 47; de Mallorca, de 45'50 a 46; valencianes noves, de 45 a 46'50; de Mahó, de 70 a 75.
Favons: de Sevilla, de 46 a 49'50 pessetes els 100 quilos; de Xerez, de 47'50 a 50; del Marroc, de 44 a 45.
Morenc: del Plata disponible, de 29'25 a 31 pessetes els 100 quilos; idem idem embarcament de desembre, de 24'875 a 25 cat; idem idem embarcament del 15 de desembre al 15 de gener, a 24'875 cat; idem idem embarcament de gener, de 24'75 a 25'75 cat.
Mill: de l'estranger, a 36 pessetes els 100 quilos; de la comarca, a 38.
Erps del país, de 46 a 47 pessetes els 100 quilos.
Llavor de canem de l'estranger, de 60 a 63 pessetes els 100 quilos.
Cigrons: d'Andalusia blancs, de 46 a 90 pessetes els 100 quilos segons número; idem idem pelons, de 55 a 90 pessetes segons número; idem idem alfarnats, de 70 a 110 pessetes segons número; idem moruns número 30, de 56 a 58 pessetes; idem idem moruns número 29, de 56 a 57; idem idem número 28, de 42 a 44.
Mongetes: de València del Pinet noves, a 68 a 70 pessetes els 100 quilos; amonquillina noves, de 67 a 70; tranquillon noves, de 70 a 72; de Castella noves, de 110 a 112; de la comarca noves, de 65 a 71; cocorrosses de Castella noves, de 75 a 77; de Mallorca noves, de 72 a 74; de Galatz noves, de 60 a 62; del Japó velles, a 30; del Danubi velles, de 41 a 42; de Xile velles, a 28.
Fasoletes: estrangers, de 65 a 70 pessetes els 100 quilos; de Castella, de 70 a 73.

Llenties, de 105 a 120 pessetes els 100 quilos.
Guixes, de 44 a 45 pessetes els 100 quilos.

Nota. — Els preus s'entenen sense drets de consums, posada la mercaderia sobre els carros, per compte del venador, llevat dels preus caf.

COLONIALS

Dia 30 de desembre de 1922.
Sucre. — Quelcom encalmades les operacions, es donen algunes facilitats per a facilitar transaccions d'alguna importància, no havent variat els preus per al consum, que són els següents:

Mel, de 156 a 158 pessetes els 100 quilos.
Terciari, de 165 a 167 pessetes.
Centrifug de remolatxa, de 158 a 160 pessetes.
Centrifuga de Cuba, de 168 a 170 pessetes.
Blanc de Java, de 166 a 168 pessetes.
Blanquets, de 170 a 172 pessetes.
Blanc de primera refina, de 173 a 175 pessetes.
Terrós P. G. d'aragó, de 176 a 178 pessetes.
Terrós P. G. d'Andalusia, de 183 a 185 pessetes.

Paté en pans, de 188 a 190 pessetes.
Tallat, de 200 a 207 pessetes.

Cafes. — Cap variació d'importància han sofert aquesta setmana, els mercats del dit gra, per la qual raó es poden cotitzar per al consum als mateixos preus de l'anterior, o sigui: Moka legítim, de 610 a 620 pessetes els 100 quilos.

Semi-Moka Harrar i africans, de 580 a 590 pessetes.
Puerto Rico Caracolillo, de 600 a 610 pessetes.
Puerto Rico Yauco especial, de 585 a 595 pessetes.

Puerto Rico Yauco superior, de 570 a 580 pessetes.
Puerto Rico Hisenda, de 540 a 550 pessetes.
Caracas, Costa Rica i semblants, de 550 a 560 pessetes.

Trillats extra, de 515 a 525 pessetes.
Puerto abello i corrents, de 510 a 520 pessetes.
Palmbang, de 475 a 485 pessetes.

Passilles, de 455 a 465 pessetes.
Cacaos. — Quelcom fluïdus els preus en els mercats estrangers i en el nostre, el Consorci de receptors de Fernando Poo ha pujat alguns cèntims per quilo.

S'espera pròximament el vapor correu «Cataluña», procedent de Fernando Poo, que porta uns 25.000 sacs de la dita procedència.

Els preus per al consum són: Guayaquil Arriba, de 370 a 380 pessetes els 100 quilos.
Guayaquil Balao, de 355 a 365 pessetes.

Fernando Poo de primera, de 330 a 345 pessetes.
Fernando Poo de segona, de 320 a 330 pessetes.
Fernando Poo de tercera, de 300 a 310 pessetes.

Fernando Poo de quarta, de 280 a 290 pessetes.
Caracas de primera, de 485 a 495 pessetes.
Caracas de segona, de 430 a 440 pessetes.

Canvelles. — Cellan extra, a 7'80 pessetes el quilo.
Idem número 1, a 6'80 pessetes.
Idem número 2, a 6'55 pessetes.
Idem número 3, a 6'30 pessetes.
Idem número 4, a 6'10 pessetes.
Xina, a 5'50 pessetes.

Rasures de Cellan, a 4'40 pessetes.
Pebrès. — Singapore blanc, a 6'60 pessetes el quilo.
Idem negre, a 5'80 pessetes.
Penang i Talloherri, a 5'75 pessetes.

Tabac o Jamaica, a 5'70 pessetes.
Clavells espècies. — Classe superior, a 9'25 pessetes el quilo.
Destillats, a 4'15 pessetes.

AVUISS

Dia 30 de desembre de 1922.
(Informació de la casa J. Espinós, de Barcelona)
Superfosfat d'os de mif a 1 per 100 azot i 18'20 d'àcid fosfòric, a 15 pessetes els 100 quilos, a la fàbrica.
Superfosfat de calç mineral 18/20 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 13 pessetes els 100 quilos, sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 18/18 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 12 pessetes els 100 quilos, mínimum deu tones sense envàs.
Superfosfat de calç mineral 13/15 per 100 d'àcid fosfòric soluble, a 10 pessetes els 100 quilos, mínimum deu

tones sense envàs.
Sulfat d'amoniac 20/21 per 100 azot, a 58 pessetes els 100 quilos.

Nitrat de sosa 15/16 per 100 azot, a 42 pessetes els 100 quilos.
Sulfat de potassa 90/92 per 100, equivalent a 49/50 per 100 de potassa pura, a 37 pessetes els 100 quilos.

Clorur de potassa 80/85 per 100, equivalent a 50/51 per 100 de potassa pura, a 32 pessetes els 100 quilos.
Materia orgànica còrnica natural 10/11 per 100 azot i 2/3 per 100 àcid sa pura, a 38 pessetes els 100 quilos.

Nitrogina Sant Jordi 8/10 per 100 azot, a 25 pessetes el sac de 70 quilos.
Farina fosfatada d'ossos per aliment de bestiar, a 50 pessetes els 50 quilos.

Sofres
Sofre «Extra fi», a 14 pessetes el sac de 40 quilos.
Sofre sublimat (flor), a 25 pessetes el sac de 50 quilos.

Sofre precipitat (gris), a 9 pessetes el sac de 40 quilos.
Sofre en terrós, a 30 pessetes els 100 quilos.
Sofre en canó, a 45 pessetes els 100 quilos.

MINI D'ALUMINI

Dia 30 de desembre de 1922.
En pols de color natural, a 150 pessetes els 100 quilos.
En pasta de colors grisos, a 350 pessetes els 100 quilos.

HORTALISSES I FRUITES

Dia 30 de desembre de 1922.
(Informació Matutano)
Alls de primera, de 36 a 42 pessetes la dotzena de forces, idem de segona, de 24 a 28.

Cebes de Figueres, de 13 a 15 pessetes la dotzena de forces.
Patates del bufà, de 20 a 21 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, de 24 a 30.

Raim de Múrcia, de 15 a 20 pessetes els 10 quilos.
Pèsols del país, de 12 a 16 pessetes els 100 quilos.
Mongetes tendres, de 10 a 12 pessetes els 10 quilos.

Boniat de Mallorca, de 15 a 16 pessetes els 100 quilos; idem del país, de 12 a 14.
Tomàtocs del país, de 6 a 7 pessetes els 10 quilos.
Peres d'Aragó, de 10 a 12 pessetes els 10 quilos.

Pomes d'Aragó, de 8 a 9 pessetes els 10 quilos.
Cols de València, de 3 a 5 pessetes el centenar.
Magranes, de 15 a 20 pessetes el centenar.

Llimones, de 3 a 5 pessetes el centenar.
Ensalms, de 0'50 a 75 pessetes la dotzena.
Escaroles, de 0'50 a 0'75 pessetes la dotzena.

Platans, de 1'25 a 1'75 pessetes la dotzena.
Melons de València, de 15 a 18 pessetes la dotzena.

OLIS
Dia 30 de desembre de 1922.
(Associació Gremial de Negociants d'Olis de Barcelona)

Oli d'oliva
Corrent bo, a 182'60 pessetes els 100 quilos.
Corrent superior, a 186'95 pessetes els 100 quilos.

Classe fina, a 217'39 pessetes els 100 quilos.
Classe fina extra, a 252'17 pessetes els 100 quilos.
Segueixen els preus sostinguts, reafirmant-se escasses operacions d'oli andalusí.

Oli de pinyola
De color verd de primera, de 86'96 a 91'30 pessetes els 100 quilos.
Groc de primera, de 100'20 a 104'35 pessetes els 100 quilos.

En caixes, 8 pessetes més per 100 quilos.
Fluixdat en les operacions

Oli de cacauet
Corrent, a 135 pessetes els 100 quilos.

Mercat estacionat.
Arribades de la setmana
A l'estació del Marroc han arribat 48 vagons d'oli del país.

Queden a l'estació 8 vagons d'oli del país.

MERCAT VINICOLA DE BARCELONA

Dia 30 de desembre de 1922.
(Informació facilitada per l'Associació de Magatzemistes i Exportadors de vins de Barcelona.)
Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del col·lector: Penedes: blanc, a 1'65 pessetes; negre, a 1'65.

Camp de Tarragona: blanc, a 1'75 pessetes; negre, a 1'75.
Conca de Barba: blanc, a 1'50; negre, a 1'50.
Priorat: negre, a 2 pessetes.

Vilanova i Geltrú: negre, a 1'75 pessetes.
Igualada: negre, a 1'65 pessetes.
Martorell: blanc, a 2 pessetes.
Manxa: blanc, a 2 pessetes.

Alacant: negre, a 2'25 pessetes.
Mistela blanca, a 2'75 pessetes.
Mistela negra, a 2'75 pessetes.
Moscatell, a 4 pessetes.
Tendència ferma.

(Prohibida la reproducció si no s'esmenta la procedència.)
BACALLA
Dia 30 de desembre de 1922.

Aquestes setmana no hi han hagut noves arribades.
Per al consum es cotitzen els següents preus:
Bacallà llibre de primera, a 82 pessetes els 40 quilos.

Bacallà llibre mitjà, a 76 pessetes els 40 quilos.
Bacallà d'Islandia de primera, a 80 pessetes els 40 quilos.
Bacallà d'Islandia primas, a 70 pessetes els 40 quilos.

Bacallà d'Islandia de segona, a 64 pessetes els 40 quilos.
Pelx-palo, a 95 pessetes els 40 quilos.
Tripes de bacallà, a 300 pessetes els 40 quilos.

FRUITES I LLEGUMS DEL PAIS
Dia 30 de desembre de 1922.
(Informació de la casa Miquel Valls i Salvadó)

Alls cap-pares, a 36 pessetes la dotzena de forces.
Ametlles amb closca molla, a 125 pessetes els 100 quilos; idem amb closca forta, a 60 pessetes; idem Mallorca escollida, a 290; idem propietari de primera sense trossos, a 285 pessetes.

Escalola de Sevilla, a 60 pessetes els 100 quilos.
Mongetes blanques: amonquillines, a 72 pessetes els 100 quilos; Mallorca, a 77; de Pinet, a 74.

Mongetes de color de Castella, a 80 pessetes els 100 quilos.
Matafuga en gra de Castella, a 270 pessetes els 100 quilos; idem de la Manxa, a 280.

Veces de Sevilla, a 55 pessetes els 100 quilos.
Arròs bomba florit, a 120 pessetes els 100 quilos; bomba número 12, a 110; amonquill número 10, a 58; amonquill número 5, a 57; amonquill número 2, a 54; selecció, a 58; farina d'arròs, a 50; a 60.

Avellaners: negreta escollida, a 60 pessetes els 58 quilos; idem garbellades, a 55; idem en gra de primera, a 220 pessetes.

Cacaos: gra de l'estranger, a 90 pessetes els 100 quilos; dos grans roigs, de 70 a 75; tres grans, de 80 a 85 pessetes.
Comi, a 450 pessetes els 100 quilos.

Xufes garbellades, a 100 pessetes els 100 quilos; idem col·lector, a 95.

Figues: de Fraga, a 11 pessetes la caixa de 10 quilos; de Mallorca, a 7; Mallorca Cantines, a 5'50; Mallorca confecció de Fraga, a 9.

MERCAT DE FIGUERES

Dia 28 de desembre de 1923.

Ordi, de 20 a 21'25 pessetes l'hectolitre.

Civada, de 13'75 a 15 pessetes hectolitre.

Morenc, de 22'50 a 23'75 pessetes hectolitre.

Mongetes, de 48'75 a 50 pessetes hectolitre.

Faves, de 22'25 a 27'50 pessetes hectolitre.

Favons, de 30 a 31'25 pessetes hectolitre.

Veces, de 36'75 a 37'50 pessetes hectolitre.

Patates, de 20 a 22'50 pessetes el quintal mètric.

Ussada, de 9 a 10 pessetes el quintal.

Civada granada, de 7 a 8 pessetes quintal.

Palla, de 5'75 a 6'25 pessetes el quintal.

Alis, de 1 a 3 pessetes el forç.

Cebes, de 0'25 a 0'70 pessetes el forç.

Ollis, de 169'35 a 177'40 pessetes hectolitre.

Aviram. — Gallines, de 18 a 20 pessetes el parell; pollastres, de 16 a 20 pessetes el parell; conills, de 9 a 10 pessetes el parell; oques, de 17 a 20 pessetes una; ous, de 3'10 a 3'15 pessetes la dotzena; 30 dotzenes d'ous, de 93 a 95 pessetes.

Frutes. — Mercat assortit, però escass.

Verdures i hortalisses. — Molta existència i en baixa de preus.

Planter. — Molta oferta i també en baixa.

Concurrencia regular en totes les seccions.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 27 de propietat i abonament. A les nou, Serata d'Onore i comiat de l'eminent tenor HIPOLIT LAZARO. Actes primer, segon i quart de l'òpera GLI UGONOTTI, prenent-hi part l'eminent sopran POLI RANDACCIO i els aplaudits artistes CASSANI, LUCI, SAROBE, MELNIK, OLIZOLA. En l'intermedi del segon al quart acte el divo tenor senyor LAZARO cantara la romanza del quart acte de l'òpera LA AFRICANA, acompanyat per l'orquestra. — Demà, darrera de RIGOLETTO. — Dijous: **ELS MESTRES CANTORS**. — Aviat: presentació del divo tenor CARLO HACKET.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 5126 i 14736 A.

Avui, dimarts, nit, a les deu, la fastuosa revista de gran espectacle.

CRIO-RI

prenent-hi part, sols per DEU DIES, els notabilissims dasarins russos.

LYDIA JOHNSON i K. ALPEROFF

qual actuació ha estat acollida amb EXIT EXTRAORDINARI, i representant-se el deliciós quadro,

IDIL-LI DE NINOTS

Teatre Català ROMEA

Telefon 3500 A. — Avui, dimarts, tarda, a les cinc: El formidable programa d'Innocents: la comèdia en dos actes de gran broma.

AVENTURA EXTRAORDINARIA

D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA

Varietats variadíssimes. Els excèntrics

MHINGO AND KIM

Gran pericó nacional argentí, per una

troupe més o menys americana. Nit:

els dos èxits del Teatre Selecte: EL

PAQUEBOT «TENACITY» i CIVILIT-

ZATS, TANMATEIX. — Demà, tarda:

EL PAQUEBOT «TENACITY» i CIVIL-

LITZATS, TANMATEIX. Nit: Joventut

Jordiana; El programa d'Innocents.

— Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Companyia lírica catalana i castellana. — Direcció: Josep Bergés. —

Avui, dimarts, a tres quarts de cinc

de la tarda. Butaca, 2 pessetes. **DON**

JOAN DE SERRALLONGA, per la se-

nyoreta Casas i senyors Massanés i

Pineda. Nit, a dos quarts de deu: 2

formoses obres, 2.

LA DOGARESA

per les senyores Casas i Martí i se-

nyors Fanco i Rosat. — Demà, di-

meccres, primer dia popular: Tarda i

nit, butaca 2 pessetes.

LA BANDA DE TROMPETES

EL TEU AMOR

Dijous, tarda i nit: Benefici de la pri-

mera tiple Josefina Bugatto. Tarda:

QUE ES GRAN BARCELONA i LA DO-

GARESA. Nit: QUE ES GRAN BARCE-

LONA i MARINA (òpera) per la se-

nyoreta Bugatto senyor Sagi-Barba,

etc. — Es despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats

Circ Equestre

Grandiosa Companyia de Mr. VEN-

TURA GANAU. — Avui, dimarts nit,

a dos quarts de deu. Formós progra-

ma. Exit extraordinari dels óssos fe-

nomens, óssos eclistes, óssos tangui-

tes, óssos acrobates, óssos patinadors

Els ÓSSOS COMEDIANTS

de BRECKERS, és el mal vist a Es-

panya. Darrers dies. Exit creixent al

sense rival domptador Mr. FORTUNIO

amb els seus ferotges

LLEONS SELVATGES

Completen el rograma 12 notables

atraccions, 12. — Ult: Demà, dimecres

funció a BENEFICI de BRECKERS, amb els seus óssos comedians. Pro-
grama extraordinari. — Dijous, tarda i nit: BENEFICI dels simpàtics i molt aplaudits pallsos RICO i ALEX, obsequiant als nens amb un record. — El divendres: BENEFICI del famós domptador FORTUNIO. En son obsequi s'ha ofert entrar a la gàbia una d'estingida senyoreta amb careta, per a no ésser coneguda. — El diumenge, dia 7, comiat de tota la Companyia. — Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : : LEONIS : : GALLEGO

Avui, dimarts, tarda, a les cinc.

L'apunt de sàinet en mig acte LA

MAGDALENA TE GUIE. La graciosa

sarsuela en un acte de gran èxit, LA

BALSA DE ACETE, i el sàinet en tres

quadros de Serafi i Joaquín Alvarez

Quintero, música del mestre Serrano.

LA REINA MORA: Nit a les deu. Gran

Moda. El divertit entremès, LA NINA

DE LAS PLANCHAS. La joguina en

dos actes, de Muñoz Seca i Pérez Fer-

nández, grandios exit de broma. EL

GOYA. Cançons per ROSER LEONIS.

— El divendres vinent. Tarda i nit:

Extraordinàries funcions BENEFICI

PACO GALLEGO.

Teatre Català ROMEA

ERMETE ZACCONI

L'eminent i genial tràgic donarà

4 UNQUES FUNCIONS, 4

els dies 8, 9, 10 i 12 de gener

ERMETE ZACCONI

interpretarà les seves grans creacions

PARIS i LISBOA

acaben de proclamar com el més ge-

nia i complet dels actors, al grau

Z A C C O N I

Seguix obert l'abonament. Des del

dia 3 de gener vinent, es vendrà a

Comptaduria per a les quatre fun-

cions úniques que donarà el gran

Z A C C O N I.

TEATRE NOU

Companyia d'òpereta, sarsueles

i revistes

dirigida per ENRIC BEUT

Avui, dimarts, tarda, a un quart

de cinc. LA HOLANDESA. Exit

grandios. Nit, a tres quarts de deu.

LA CORTESANA, EL HUSAR DE LA

GUARDIA.

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de

deu. Primer: GIORDANO BRUNO O

EL MARTIR DE LA INQUISICION

(cinc actes); segon: LA TORNADA

D'EN NANDU; tercer: la revista

PI-PIT.

Teatre Victòria

Avui, dimarts, tarda, a dos quarts

de cinc. Primer: LAS BRAVIAS; se-
gon: EL MOZO CRUO; tercer: PIM-
PAM-PUM. Nit, a les deu. LA REINA
DE LAS PRADERAS.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Samper.

Avui, dimarts, 2 de gener. Tarda,

a les cinc. BAIXANT DE LA FONT

DEL GAT. Nit, a les deu. A L'OMBRA

DE MONTJUICH.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Güell - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimarts, tarda, a les cinc.

MATINEE POPULAR. BUTACA PLA-

TEA, UNA PESSETA. El grandios

exit en tres actes i set quadros.

LA POBRE GENICIENTA

(La Ventafocs)

Nit, a les deu. POPULAR. BUTACA

PLATEA, DUES PESSETES. El crei-

xent exit de broma.

LOS FRESCOS

Demà, dimecres. Popular. Tarda.

LOS FRESCOS. Nit. LO PASADO O

CONCLUIDO O GUARDADO I MANA-

NA DE SOL.

Es despatxa a Comptaduria. — Te-

lefon 4134 A.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO

ULTIMA SETMANA

Avui, dimarts, tarda, a les cinc.

Preus econòmics. Ultima de EL CO-

LLAR DE ESTRELLAS. Nit, a les deu.

Ultima en funció nocturna de EL AL-

CALDE DE ZALAMEA. Creació d'En

Morano. — Demà, dimecres, nit. LA

CASTELLANA. — Dijous, nit. BENE-

FICI D'EN MORANO. RESTRENA de

l'emocionant obra, FRANZ-HALLERS,

no representada aquí pel beneficiat.

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada

Comte Asalto

L'exhibició de feres més gran del món

32 Óssos, 6 Elefants, 10 Lleons, 6 Ti-

gres reals, 17 Simis, 32 Cavalls,

Camells, Bufals, etc., etc.

Avui nit, gran funció a les deu.

Exit creixent. Continuen les ovacions

del número AERI més emocionant

que es coneix.

ELS CODONAS

El valent domptador FISCHER

amb els seus

Ferotges Tigres reals

El grup més emocionant del món

Els 20 óssos polars

i altres formidables atraccions

Exhibició permanent del

GRAN PARC ZOOLOGIC

Entrada, una pesseta

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimarts. Extraordinaris i formosos programes. BALLARINA MILIONARIA. A COPS DE PUNY, comica; EL PRIMOGENIT, per l'admirable artista japonès Seasue Hayakawa, i la formosíssima pel·lícula d'emocionant argument i grandios exit, SOTA LA DISFRESSA D'AMOR, gran interpretació de la cèlebre artista GERALDINE FARRAR. — Aviat, estrena de la interessant pel·lícula, L'HABIT.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà. — Avui, dimarts, colossal programa: «Disraeli» (Artsites Associats), assumpte interessant; «La noblesa de la veritat» (Programa Rialto), per la genial Catarina Calvert; «Una barberia model», gran broma; «Revista d'Esports», i la de gran interès i actualitat, «El kaiser en el seu retir de Doorn» (Holanda), el qual document curiós ha pogut obtenir en exclusiva el Saló Catalunya. Demà, gran estrena del Programa Ajuria: «Del viu al pintat», per l'indimitable Douglas Fairbanks. Preus corrents: Preferència, 1 pesseta. General, 0'60.

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a un quart de cinc, dos interessants partits. Nit, a un quart d'onze, dos extraordinaris partits. Primer a pala: ARAQUISTAIN i QUINTANA II contra IRAUREGUI i JAUREGUI. Segon a cistella: BARRENECHEA i GARAGARZA contra ONDARRRES i SALSAMENDI.

Terramar-Sitges

PARC HOTEL, deliciosa carretera asfaltada. — Telèfon 341.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Grandios exit de PAQUITA ALFONSO, MARY TERAN, LES ARTHOS i altres importants atraccions. Aperitif, Danzing i Gran Tàrrin Americà.

VERSIONS PARTICULARS

Joventut Jordiana

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, dimecres, nit, formidable programa d'Innocents. — Varietats. — MHINGO and KIM, originals excèntrics. L'AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA (dos actes). Vals a casa Vinyolas, Portaferrissa, 18. Casa Masia, Fontanella, 7.

Banca Tusquets, S.A.

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, número 9

LA TOS

Qualquiers que sea su origen
SE ALIVIA SIEMPRE INSTANTANEAMENTE
con el empleo de las

PASTILLES VALDA

ANTISEPTICAS

PRODUCTO INCOMPARABLE

CONTRA

ENFRIAMIENTOS, DOLORES de la GARGANTA.

LARINGITIS reciente o inveterada,

BRONQUITIS agudas o crónicas, GRIPPE,

INFLUENCIA, ASMA, ENFISEMA, etc. etc.

FIJAS BIEN

PEDID, EXIGID

EN TODAS LAS FARMACIAS

al precio de 1.75 pesetas

la CAJA de las VERDADERAS

PASTILLAS VALDA

Llevando el nombre

Reaparició del popular "SABA"

Meravellos ninot articulad irrompible.
Desmuntable en 14 peces i muntable en menys d'un minut.

Qui ignora que els
nens han preferit
sempre les joguines
desmuntables?

El ninot "SABA",
amb les seves 14 pe-
ces d'un ajust perfec-
te, constitueix una no-
vetat que s'imposa i
la màxima il·lusió que
podeu oferir al vostre
fill.

Varietat de tipus i vestits. N'hi ha també sense vestir per a caracteritzar-los
a caprici de cada comprador.

Úlcères varicoses
que dataven de 8 anys
curades en 1 mes

Reuma-
tismes
Artri-
tismes
Arterio-
Esclero-
sis.

PERTORBACIONS
CIRCULATORIES

Els accidents provocats per la mala circulació de la sang són tan innombrables com perillosos. Entre els principals i més freqüents s'han de citar les varices, les úlceres varicoses, els eczemes varicosos seguits quasi sempre d'hemorràgies. En les dones, aquests fenòmens es presenten sobtadament al moment de llurs transformacions genitals i més especialment en les èpoques de menstruació i en arribar als quaranta anys. La sang circula lentament, és pesada, espesa i carregada de residus, que diposita en les artèries i en les venes, i llur tensió arriba a tal punt, que poden esclatar al més petit esforç produint llagues i úlceres més deformes que alarmants i de vegades accidents encara més greus. Solament poden prevenir-se o contenir-se totes aquestes pertorbacions circulatories conservant la integritat del líquid sanguini amb una acció depurativa enèrgica. A aquest propòsit el cos mèdic ha reconegut la poderosa i infal·lible eficàcia del meravellós

DEPURATIU
RICHELET

Amb la seva acció vivificadora la sang es torna més neta, els conductes arterials recobren llur flexibilitat i es descongelen, la circulació es restableix i molt aviat les llagues, les úlceres més rebels i més repugnants desapareixen sense deixar rastre. La seva eficàcia és encara més absoluta en el tractament de totes les manifestacions internes i externes de l'artrisme, sempre en relació amb el líquid sanguini: Malalties de la pell (Brians, Eczemes, Psoriasis), Escrófula i Enfisema, Gota, (Reumatismes i tots els accidents sifilítics hereditaris o adquirits).

Cada flascó va acompanyat d'un opuscle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 8, rue de Belfort, Bayonne (França).

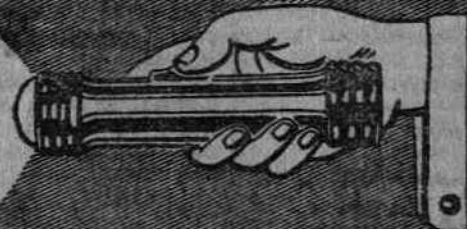
Resultat segur

AL CAMP i a la CIUTAT

AMB UNA LAMPARA DE MÀ
I PILA ELÈCTRICA

LOT

TINDREU LLUM BLANCA I PERMANENT
A TOT ARREU

De venda en: «Suprema», Pelayo, 58.—E. Schilling, Fernando, 23.—Beristain i C.^a, Fernando, 1.—Laplana i C.^a, Fernando, 15.—Vicens Ferrer, Plaça Catalunya, 12.—A. Valverde, Comtal, 9.—Vilalta, Cucurulla, 2.—Lorés, Codina i Roig, Trafalgar, 3.—El Siglo, Rambla dels Estudis, 5.—E. Riba, Ronda Universitat, 37.

Administració de lliques
J. LLAMUSÍ
De 3 a 7
Muntaner, 28, pral.

Per a Comerç i
Idiomes, Taqui-
Meca, etc., es-
tudii, senyor o
senyoreta, en la
ACADEMIA COTS

Carrer Archs, 10
Telèf. 5.041 A.
La més impor-
tant d'Espanya.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

—Los del Congo eran negros
y hoy son blancos.
¿A qué deberán tanta ventura?
—A usar a diario, para el baño, Colonia PECA-CURA

JOVENTUT PERPETUA

Sabó, 1'50.—Crema, 2'50.—Polvos, 2'50.—Aigua d'antiga, 5'50.
Aigua de Colònia, 3'50, 6, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions
per al cabell, 4'50, 6'50 i 10 ptes. segons frasc.

Darreres creacions

Productes sèrie «IDEAL»

ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRA-
BLE, Matinal, CHIFFRE, Rocío Flor, ROSA Vértigo, OLA,
VELL, Magnet, VIOLETA, Jazmin.

Sabó, 3.—Polvos, 4.—Locó, 4'50, 7'00 i 10 ptes. segons frasc.
Esencia per al mocador, 15 pessetes frasc amb estolig.

CORTÈS GERMANS - BARCELONA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Es la reina de les aigües de taula la de la
VALL DE SANT DANIEL

El seu representant: Josep Pagans, Ponent, 28

—Mira, espòs meu, com en pocs dies ha desapare-
gut la blancor dels meus cabells amb l'acreditat i in-
fensiu **EHUM BELLESA** a base de noguera. ¿Per
què no l'uses tu també i rebrans el teu cabell i bigoti el
color que abans tenien? Venda en perfumeries

Anuncis

Missatgers «RAPIDS»
(Continental)
SERVEI RAPID

Repartiment de tota
classe de circulars i es-
queles a domicili, petits
paquets i tota classe
d'encàrrecs.

EMPRESA IDEAL
D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4.863 A.

El millor present per a nens i
adults. Baratiníssim.
ARAGO, 229

Cartes
Circulars

reproduïdes en l'aparell
MULTIGRAPH, inconfusi-
bles d'originals mecano-
grafiats.

Mobles
Fitxes
Carpets

Quies i tot el material per
als sistemes moderns d'or-
ganització d'oficines.

COPIES

originals a màquina

HAMMOND
per a escriptura, de tipus
canviables

Casa García Suárez
38 - Rambla de Catalunya
Telèfon 4835 A

Lloguers

Pianos de lloguer de va-
rissimes. Bruoh
n.º 28, entresol. C. BIEGGE

ROBES
de totes classes a plaços, sen-
se fiador, a deu rals setma-
nals. — Rda. Bonasueta, 2.
Quilosc de brodat.